

«هو عطار» ۱۲۱

هذا كتاب مستطاب

مجموعة ذكر

معراج الذاكرين

مشمتمل بر

خواص اسماء مباركة الله

و ختم نامهای رب العالمین

تألیف:

حضرت حاج سید عزیزالله امامت کاشانی

من اجازة شيخ الفقهاء والمجاهدين آية الله العظمى
 آغا علي قاضي محمد صالح ماننديا الشيرازي العلامة السجاني
 فتح الله المسلمين بطول بقاء الشريف براي مؤلف كتاب

بسم الله الرحمن الرحيم

أحمدته الذي عظم شأن أولي العلم والفتاوى وفصل يدادهم على ومار
 الشهادتين ذاك المقام الشامخ وتلك الوجاهة والصلوة والسلام
 على أفضل المرسلين وخاتمهم محمد وعلى آله الطيبين فضل أولي الأيدي ^{بها}
 والطهارة والنزاهة والتسبابة ولغة الله على من عادتهم وسادهم
 بمن باوهم أولي الثقافة وبأل والتفاهة .

أما بعد فقد استجازني السيد السند وحسب المعتمد العالم الفاضل الشريف
 لمعالم الدين والناشر بحواجر الكلام من احكام شرايع سيد المرسلين
 صلى الله عليه وآله وسلم، حجة الاسلام السيد عزير الله الكاشاني
 المدعو امامت، سبغ الله عليه نعم الظاهرة والباطنة ان يوصي عني

من اجازة علامه مازندرانى

ماحق لى روايته من الكتب المعتمده عمداً ما يشتمل على ما صحاح الثمانية للمحققين
 السبعة الكافى والفقيه والاستبصار والتهذيب والوافى وسجارات الانوار
 والوسائل ومستدركات الوسائل فاجرت ان يروى عنى عن شيخى لا فقه
 اسحاق ميرزا حسين النجفى الطهرانى نجل الميرزا خليل الطهرانى عن شيخه الشيخ
 محمد حسن صاحب اسماها هو وسجادة العباد عن شيخه الاكبر الشيخ جعفر كاشف
 الغطاء عن الامام الهام السيد محمد ممدى بحر العلوم عن المولى محمد باقر
 المؤنس السببى عنى والده محمد اكل عن العلامة المولى محمد باقر المجلسى
 عن والده المولى محمد تقى عن شيخ بهار الدين محمد العالى عن والده
 الشيخ حسين بن عبد الصمد عن الشيخ زين الدين الشهاب الثانى عن
 ابيه علمه، ج وعن المولى محمد باقر المجلسى عن صاحب الوسائل
 تسامها فى الاجازة عن مشايخ المذكورين فى آخر الوسائل باسانيد
 الى الشهاب الثانى وايضاً عن المجلسى المذكور عن المولى محسن الكاشانى

من اجازة علامته ما زلنا في

عن مشايخ المذكورين في اول الواقي الى الشهيد الثاني وايضا عن صاحب
 المستدركات عن مشايخ المذكورين في آخر المستدركات الى الشهيد الثاني
 ر. ح.، وعن والده العلامة شيخ الطائفة الا فقه الاعظم الشيخ فضله
 اسما نرى المازندرا في قدس سره، عن السيد مهدي القزويني عن عمه
 السيد محمد باقر عن خاله بحر العلوم المذكور عن شيخ يوسف صاحب
 السدائق عن مشايخ المذكورين في لؤلؤة البحرين باسانيدهم الى الشهيد
 الثاني وايضا عن والدي عن شيخ مرتضى الانصاري عن المولى
 احمد الزاقي عن مشايخ المذكورين في آخر المستدركات باسانيدهم
 المعنعن عن الشهيد الثاني عن المحقق شيخ علي بن عبد العالي لمسي
 عن شيخ محمد بن المؤذن البحريني عن الشيخ ضياء الدين علي عن والده
 السيد الشهيد الاول محمد بن مكي ر. ح.، وعن العلامة المولى محمد تقى المجلسي
 عن السيد اعظم المير محمد باقر الداماد عن شيخ عبد العالي عن

متن اجازہ علامہ مازندرانى

والدہ المحقق الکبرى الشيخ على بن عبد العالى عن على بن هلال الجبرائلى
 عن الشيخ احمد بن محمد عن الشيخ على بن انخازن اسحاقى عن الشيخ
 الأول محمد بن على عن فخر المحققين محمد بن عبد الله بن آية الله العلامة على
 الأطلاق الحسن الكلى عن والده سديد الدين أبى يعقوب يوسف بن
 المطهر الكلى عن الشيخ أبى القاسم المحقق على الأطلاق جعفر بن حسن بن
 يحيى بن سعيد صاحب الشرايع والمعتبر والمعارج عن السيد فخر بن
 معد الموسوى عن الفضل بن شاذان القمى عن الشيخ عماد الدين الطبرى
 عن أبى على الحسن عن والده جعفر محمد بن الحسن الطوسى عن
 شيخه محمد بن محمد بن النعمان المفيد عن الشيخ أبى القاسم جعفر بن محمد بن
 قولويه عن الشيخ الإمام الهام الشيخ جعفر محمد بن يعقوب الكلى عن
 ابنه عن الشيخ المفيد عن الصدوق عن ابن قولويه عن الكلى عن
 ابنه عن الصدوق عن جعفر شيخ المذکورين فى آخر المستدرکات

من اجازة علامه مازندراني

باسمهم المتصلة الى الائمة المعصومين عن سيد المرسلين، صلى الله عليه وآله وسلم، عن جبرئيل الأمين عن اللوح عن لقمان عن النبي تعالى رب العالمين واعلم ان ائمة البيت الحليل العزيز بنسبهم الى الانبياء وارتباطهم بالانبياء، سلام الله عليهم، ليست فقط من باب التبيين والتبرك فان جماعة من الاساطين وشايخ الاجازات قد اوجبوا لصدق عليه الراوى ولذا كان الاحوط في حق المتعدين الرجوع الى قاضى المبحث المجاز وان لم يحب عليهم البعض وبالجمله فاما الاجازة من اهم المهمات وارجو لسيدنا المستير سلامه تعالى ان لا يغفل عنى من الدعاء وان يطلب من اولياء الله تعالى من اهل كاشان ان يسئلوا الله تعالى عافيتى عما افاسيه من الاوجاع وان يغفرلى وان يوزعنى شكر نعمه وان يوفيتى لأن اهل صانها يرضيه ان ولي الله نزل الكتاب و

من اجازة علامه مازندرانی

و هو تولى الصالحين .

و قد كتب في الك بخطه و يد الأفل محمد صالح بن فضل الله الحائري
المازندراني الشهير بالعلامة تولى سنه ١٢٨٠، ربيع المولد ١٣٧٩

من تقرير طريح عايتة شيعه خربت آيت الله العظمى
اذا حاج سيد عثمدهاى مبلاني مذكلة العالى

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين صطفى الله نبيه فطرب ربنا نصيبنا من طيب ما كان

عبد الله الحسين راجع به عزيز الله ايت دام بقاءه بسره و جود شريفه انا طيبه

بدر بن باغض الله في مكرم كاشان منقسم بهينه و تاليفات نصيبات را

استاده قرار دهنده و در طبع نشر آنه كجاسته و تاليف من بهينه و تاليفه كجاسته
ع ١٣٨١

من تقر ياتيد العلماء والمجاهدين حضرت آيت الله العظمى
آقاى سيد شهاب الدين مرعشى نجفى

شيخ المسلمين بطول بقائه الشريف

بسمه تعالى

الحمد لله الذى له الاسماء الحسنى والامثال الحلياء تعزى
وتعالى تبارك وتقدس وتجدد قد ساعدنى
السواعد الالهية وعاضدتنى المواهب الربانية باجلالة
البصر فى كرايس من كتاب ومعارج الذكرى «
الذى سمح بتأليفه ونسيفه برامع العالم الجليل و
الشرف المجلى الفيل ذى المناقب والفاخر و
المجد والسيادة كابر آمن كابر حجة الاسلام والمسلمين
الحاج السيد عزيز الله نجل العلامة ذى الوزع والتقوى و
السداد ملحق الاحفاد بالجلاد بركة العصور ومن
الزمان اية الله الحاج السيد فخر الدين الحسينى الكاشانى
المستتر بامامت ادام البارى سبحانه ايامها واسعد
اعمالها فانصت من حسن كتاب الف فى خير موضوع
اختار الحلف امام اصح الاقوال فى تعداد تلك الاسماء

المقدّسه وأبين المعاني وأوضح المدايل في مفاهيمها
 مسوناً من الأيجاز المخل والخطاب الممل الأول
 جزاه للولي الكريم أوفر الجزاء وحباه بالحسن الجبّار
 بحق أتم مظاهر تلك السمات والصفات وأجل
 بمجاليها أمين أمين حرم بسانه وفاه بغيره لسانه
 خادم علوم أهل بيته الوجه والرسالة المنيع مطيّة
 بابواهم اللانذ العانذ براقدهم المعرض عن كل
 وليجة دونهم وكل مطاع سواهم أبو المعالي شهاب
 الدين الحسيني العسقي النجفي كان الله له في
 كل حال ابن وابن كان بيده قم

المشرفة حرم الله وثق

العهدة في المنسلخ

المحرّم ١٣٧٥

الحمد لله
صلى الله عليه وسلم

یا
رہنمائی و احسن
سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ
وَبِنتَعینْ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْاَعْلٰی وَ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی مَنْ طَابَ هِرَاسُهُ وَ اَتَتْهُ اِنْسَانِي
مُحَمَّدٌ وَ آلِهِ النَّقَبَاءُ النَّجَبَاءُ وَ اللَّعْنُ الدَّائِمُ عَلٰی اَعْدَائِهِمْ مِنْ اَنَ اِلٰی یَوْمِ الْحَزَنِ
اَمَّا بَعْدُ : چنين گوید ذرّه بيمقدار ، تراب اقدام ساکين اسحاج
السيّد عزيز الله بن سلامت الفقيه ، السيّد فخر الدين الحسيني القاسمي
الملقب بـ : إمامت که اين مختصر رساله نيست در ذکر اسماي احسن و باره

(مقدمه)

از معانی و خواص آنها منقول از کتب معتبره معتمده علماء امامیه
 در صواب ان الله علیهم ، بانضمام بعضی از او را و او دعیه ماثوره
 از مصداق عالیه از باب تمین و تبرک نگاشته میشود تا کافران
 از خواص و عوام را سرمایه نیل مرادات دنیوی و اخروی بوده باشد
 شک و شبهه نیست که بمقتضای آیات و اخبار و ذکر و دعا و
 تلاوت قرآن از اعظم عبادات و اشرف قرباتست و در قرآن
 مجید امر بآن رسیده :

قال الله تبارک و تعالی یا ایها الذین آمنوا اذکروا الله ذکرا کثیرا
 و سیحوا بکثرة و اصیلا ، و امر سفیر مایه مؤمنین را که ذکر کنید و
 یاد نمائید خدا را ذکر بسیار و تسبیح گوئید او را در هر صبح
 و شام ، و در راه دیگر : و قال ربکم اذعونی استجب لکم ان الذین
 ینسکرون عن عبادتی سیدخلون جهنم و اخرین ، یعنی

و گفت پروردگار شما که بخوانید مرا تا اجابت کنم شما را، بدستیکه
کسانیکه تکبیر میکنند از عبادت من زود باشد که داخل شوند در دوزخ
ذیل و حواری.

پس گردانیده خداوند دعا را عبادت و کسانیکه از عبادت او
تکبیر کنند بمنزله کفار در دخول نمار.

از وسائل الشیعه از مجالس شیخ طوسی (ره) روایت شده.

که مؤمن همیشه در نماز است مادامیکه در ذکر خدا باشد، ایستاد
باشد یا نشسته باشد یا برپهلوی، خداوند فرموده: **الَّذِينَ يَذْكُرُونَ**
اَنَّهُ قَيَّامًا وَ هُوَ اَوْ عَلٰی جُنُوبِهِمْ يَتَفَكَّرُونَ.

از حضرت مولی الموحّد بن علی (علیه السلام) منقولست که فرمود: دعا
کلید ظفر و نجاح و مفتاح فیروزی و فلاح است و بهترین دعا
آنستکه از قلب پاکیزه واقع شود و در مناجات سبب نجات است و

در بیان آداب دعا

با خلوص و خلوص نیت ربانی از خدا بستان پس بگو. شمار افروغ و تری
روی دهد پناه بخدا برید.

و قال ۞ احْبِبْ الْأَعْمَالَ إِلَى اتِّعَافِي الْأَرْضِ، الدَّعَاؤُ . و
قال ۞ الدَّعَاؤُ سَلَاخُ الْمُؤْمِنِ وَعَمُودُ الدِّينِ وَنُورُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ . بالجمله : آیات قرآنی و اخبار متکاثره و ارد است
در فضیلت و اهمیت ذکر و دعا . و کفایت آیه شریفه : فاذکرونی
أذکرکم ، و در روایتی است : أنا جلیس من ذکرنی .

من که باشیم که بر آن خاطر گذرم   لطفها میکنی اینجا که در تاج سرم

در بیان آداب دعا

بدانکه علماء اعلام برای استجابت دعا آداب از سحاط زمان و
مکان و احوال داعی مقرر فرموده اند که سزاوار است برای
داعی مراعات آنها، از انجمله اوقات سحر و شب و روز جمعه

در بیان آداب دعا

۶

هنگام زوال ظهر میان اذان و اقامه پیش از طلوع آفتاب
و قبل از غروب موقع باریدن باران بعد از قرائت قرآن وقت
وزیدن باد پس از گزاردن نماز موقع هجوم دشمن بخوزه اسلام
موقع ابتلاء بمرض و تب و در وقت رقت دل و جریان آب چشم
روایت کرده ابو بصیر از حضرت ابو عبد الله علیه السلام که هرگاه
رقت نمود دل یکی از شما پس باید دعا کند بدرتیکه دل رفیق
نمیشود تا خالص نشود.

کتابایی در انیس اللیل فرماید: آداب دعا منقسم میشود به قسم
اول: اموری است که پیش از خواندن آنها را باید بجا آورد
و آن نه چیز است:

- ۱- با طهارت بودن ۲- استعمال بوهای خوش ۳- بمسجده
- رفتن ۴- تصدق نمودن ۵- رو بقبله نشستن ۶- حسن ظن بخداوند

در بیان آداب دعا

۷

در اجابت دعوات ۷- اقبال بدل نمودن بخداوند ۸- پاکیزه
 ساختن شکم از چیزهای حرام بواسطه روزه داشتن و گرسنگی خوردن
 ۹- تجدید توبه نمودن از گناهان .

فهرست دوم : اموری که باید متعارف و عایجا آورد ، ۱- تسبیح و
 دعا باشد ۲- حاجت خود را نام برد ۳- تقیم دادن در دعا
 بر خود و جمیع مؤمنین و مؤمنات ۴- گریه نمودن یا خود را گریه
 داشتن ۵- اعتراف بگناهان ۶- حمد و ثنای الهی نمودن و
 صلوات بر پیغمبر و آلش فرستادن ۷- برداشتن دستها بدعا
 بر این وجه که باطن کفهای خود را بسوی آسمان کند مگر آنکه مقصود
 او نفرین و هلاکت ظالمی باشد ، در این صورت پشت دستها را
 بجانب آسمان نماید .

فهرست سوم : از آداب دعا آنچه که بعد از خواندن دعاست باید

در بیان آداب دعا

استدامت نماید بر آن . مثل : اسحاح و مبالغه نمودن در دعا و -
 معاودت نمودن مرتبه بعد از خسری و گفتن : **لَا شَاءَ إِلَّا اللَّهُ لَا خُلَاقَ إِلَّا قُوَّةُ إِلَّا بِاللَّهِ** . و دست بر روی و سر مالیدن و بر دایمی دست
 بر روی سینه مالیدن هر گاه . با اجتماع شرایط باشد البسته اجابت
 خواهد شد و ختم کردن دعا بصلوات بر محمد و آل او .

عَارِفِ جَلِيلِ ابن فهد علی در کتاب **عِدَّةُ الدَّاعِي** فرماید : روایت کرده
 ابو بصیر از حضرت ابو عبد الله (علیه السلام) که چنانچه فرموده :
 هر که من نزد او مذکور شوم پس فراموش کند که صلوات فرستد بر
 من خدا تعالی دور گرداند او را از راه بهشت .

روایت کرده است ابن القلاح از آنحضرت (علیه السلام) که پدر
 من شنید از مردی که در آنجاست بود بخانه کعبه میگفت : **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ** . پس آنحضرت گفت قطع مکن پیش از اتمام وستم مکن بر ما

در بیان آداب دعا

۹

بِحَقِّ مَا دُوبَكُو : اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ .
 وَفِي لَتَاكِي الْاَخْبَارِ قَالَ ابُو عَبْدِ اللهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، مَنْ كَانَ
 لَهُ اِلٰى اللهِ حَاجَةٌ فَلْيَسْبِدْ ، بِالصَّلَاةِ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ثُمَّ يَسْأَلُ حَاجَتَهُ ثُمَّ
 يَنْتَحِمُ بِالصَّلَاةِ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَإِنَّ اللهَ أَكْرَمُ مِنْ أَنْ يَقْبَلَ لَطْفُ مَنْ
 وَيَدْعُ الْوَسْطَ .

فرمود ، کسی که حاجتی داشته باشد بوی خدا ، ابتدا کند بصلوات
 بر محمد و آل محمد ، سپس سوال کند حاجت خود را ، آنجا ختم کند بصلوات
 بر محمد و آل محمد ، پس بدریستیکه خداوند کرمتر است از اینکه قبول
 فرماید طرfin دعا را و اگذار و وسط را .

عَارِفٌ مُحَقِّقٌ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ فَهْدٍ حَلِّي در حدة الدّاعی فرماید : از
 آداب دعا نام بردن حاجات است .

از حضرت امام جعفر صادق (علیه السلام) ، روایت است : بدریستیکه

در آداب دعا ۱۰

خدایتعالی میداند آنچه مدعی بنده است از دعا کردن، لیکن دوست میدارد که عرض کنند با و حاجات خود را.

دُعَاةُ الدَّاعِي است، از آداب دعا، آهسته دعا کردن بواسطه دوری آن از ریا و بواسطه قول خدایتعالی که: اَدْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً،

در روایت اسمعیل بن حماد است از امام رضا علیه السلام، که فرمود: دعای مکتوبت بنده به پنهانی و آهستگی برابر می کند با هتاد نوبت که آشکارا باشد.

از مجلد آداب دعا، اجتماع است، زیرا: خدایتعالی پشیمانش امر فرمود اجتماع در مباحله را.

روایت کرده ابو خالد از حضرت ابو عبید الله علیه السلام، که نباشند هیچ گروهی که چهل مرد باشند و جمع شوند بجهت دعا کردن

در بیان آداب دعا

۱۱

در امری الا آنکه اجابت شود از برای ایشان و اگر چهل کنند
چهار کس که خدا تعالی راده، بار بخوانند حتماً اجابت میکند ایشانرا
و اگر چهار کس نباشد، یکی که بخواند خدای را چهل نوبت دعای او
ستجاب میشود.

قَدْ تَقَبَّلُ آمِينَ گویند، شریک در دعاست، خدا در قرآن
فرمود: قَدْ أُجِيبَتْ دَعْوَتُكُمَا یعنی، تحقیق که اجابت شد دعای شما
هر دو، موسی و هارون، دعای هر دو و هر دو، آمین میگفت پس نسبت
داده است خدا تعالی دعا را هر دو.

روایت کرده، سکونی از حضرت صادق که دعا کنند. و آمین گویند
هر دو شریکین.

از حبله اموریکه سبب استجابت دعاست ملاحظه مکان دعاست
مانند عرفات و شعرا حرام.

در بیان آداب دعا

۱۲

در خبر وارد است که خدای سبحانه در آن روز بملائکه میگوید: ای فرشتگان من آیا نمی بینید بندگان و کنیزان مرا که آمده اند از اطراف عالم گرد آورده موی، آیا میدانید چه طلب میکنند پس ملائکه گویند: بار خدایا ایشان طلب میکنند از تو آمرزش را، پس خدای سبحانه گوید: گواه میگیرم شمارا که آمرزیدم ایشان را. دیگر مکان استجابت دعا حرم مکه و خانه کعبه است، از حضرت امام رضا علیه السلام منقولست که توقف نکرد در این کوها یعنی مکه، الا که مستجاب شد دعای او.

وَأَمَّا الْمُؤْمِنَانِ، پس مستجاب میشود دعای ایشان که جهت آخرت میکنند وَأَمَّا الْكَافِرَانِ، پس مستجاب میشود دعائیکه برای دنیا میکنند دیگر، مسجد الحرام، پس تحقیق که آن خانه خداست و قصد کننده بجانب آن قصد نمایند، است بسوی خدا و زیارت کننده او است

در بیان آداب دعا

۱۳

دیگر: مساجد است که محل استجابت دعاست.

روایت کرده سعدان بن مسلم از معاویه بن عمار از حضرت ابی عبد الله علیه السلام، که هرگاه حاجتی داشت نزد زوال آفتاب طلب میکرد و هرگاه اراده طلب حاجت داشت پیش از طلب حاجت تصدق میفرمود و چیزی و میبوید چیزی را از روح طیب و غیرت بمسجد. پس دعا میکرد در حاجات خود بآنچه میخواست.

دیگر از امامان استجابت دعا شاهد مشرقه ائمه معصومین (علیهم الصلوٰة والسلام)، است مخصوصاً حضرت امام حسین (علیه السلام)، چنانچه محمد بن مسلم از حضرت باقر و حضرت صادق (ع) روایت کرده که حتماً چهار فضیلت در عوض شهادت با امام حسین (علیه السلام)، عطا فرمود: ۱- قرار داد امامت را در ذریه او ۲- قرار داد شهادت او ۳- قرار داد اجابت دعا را در تحت قبه او

فایده جلیله

۱۲

۴- اینکه شمرده میشود آیام زیارت کنندگان در رفتن و برگشتن از عرشان

فایده جلیله

بدان ایطالب حقیقت که غرض و مقصد از کلیه طاعات و عبادات و ادعیه و اوراد، تصفیه و تزکیه نفس و صفای باطن و روشنی دلست بنور حق، پس هر عملی از آنها که تاثیرش در صفای نفس و نورانیت قلب بیشتر است فضیلت و اهمیتش نیز بیشتر است و شک و شبهه نیست که ادامه دادن با دو کار و اوراد و عبادات مداومت بر یاد خدا و تفکر در عجایب م صنع و غرایب ملک حضرت احدیت و همچنین تفکر در صفات کمالیه و لغوت جمالیه و جلالیه و آنچه آماده فرموده از نعمتهای غیر متناهیه در دنیا و آخرت و مناجات با او در خلوت بشرطیکه اینها از روی اخلاص و بعد از کم کردن علایق دنیوییه بوده باشد دارای اثر است بس عجیب در تصفیه و نورانیت قلب

تا آنکه صفات بشریت محمل در انوار و آثار ربوبیت گشته که : العبودیة
 جوهره کهنهها الربوبیة . و بالنتیجه چنین کسی مستغرق معرفت و محبت
 حضرت حق گشته یحانی رسد که خودی در میان نبیند و حجاب
 انانیت بر طرف ساخته از روی خود . آنچه ببیند معشوق نگردد و
 آنچه شنود از دوست شنود و آنچه گوید بزبان محبوب گوید و در
 حقیقت زبانش زبان دوست و چشمش چشم دوست و دستش دست
 دوست و همچنین جمیع اعضاء و جوارحش را از دوست پندارد .
 چنان عاشق بمنم که خود را عشق می بینم چنان یار و مسازم که خود را یار میدانم
 و از اینجا ظاهر میشود سترحه شیکه عالم عارف ربانی ملا محسن فیض کاشانی
 در کتاب حقائق مرسلات نقل فرموده : عن امیر المؤمنین ان یتعلی
 شرباً لا ولیاً اذا شربوا سکر و اذا سکر و اطربوا و اذا
 طربوا طابوا و اذا طابوا ابوا و اذا ابوا اخلصوا و اذا اخلصوا ظلموا

در اخلاص و محبت

۱۶

وَإِذَا طَلَبُوا وَجَدُوا وَإِذَا وَجَدُوا وَصَلُوا وَإِذَا وَصَلُوا أَتَوْا وَإِذَا أَتَوْا
 لَا فَرْقَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ حَبِيبِهِمْ . که مراد از شراب ، شراب طهور محبت
 و سکرستی محبت وصال رسیدن با علی مدارج معرفت و مراد با
 در اینحال جدائی برطرف میشود ، یعنی خداوند ایشان را بمنزل
 خود قرار میدهد که ، عِبْدِي أَطْعَمْنِي حَتَّى أَجْعَلَكَ مِثْلِي ، پس اطاعت
 ایشان اطاعت خداست . دوستی با ایشان دوستی با خداست
 و غیر ذلک .

پس ای طالب معرفت مواظب نفس خود باش و مقامات تخلیه و
 و تخلیه و تجلیه را مراعات کن . سگت نفس را از دریچه دل بدر نما
 تا یار بدر آید و اهل اخلاص باش تا چشمه های حکمت از قلبت
 بر زبانانت جاری شود .

لَا تَكُنْ فِي الْخَبَرِ مَنْ خَلَصَ بِهِ أَرْبَعِينَ مَسْبُوعًا ظَهَرَتْ نَبَايِعُ الْإِسْكَرِيَّةِ مِنْ

تَعَالَى لِبَاسِهِ .

خداوند در دست راست آن میفرماید: فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَابِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا :

کسی که آرزوی ملاقات پروردگار خود را داشته باشد، پس باید عمل صالح بجا آورد و در عبادت پروردگار خود احدی را شریک نازد..

باید دانست که تا مرتبه اخلاص حاصل نشود خلاصی از شر شیطان نباشد. زیرا: آنلعین قسم یاد نموده که همه بندگان را گمراه نماید مگر اهل اخلاص! : فَبِغْزِكُمْ لَا تُوَفِّيهِمْ أَجْمَعِينَ إِلَّا عِبَادَكَ يَنْتَهُمُ الْمُخْلَصِينَ .

و بعضی از اخبار قدسیه وارد است که اخلاص سر نیست از اسرار من. بودیعت میگذارم آنرا در دل هر یک از بندگان خود که

تحقیق در اسامی

۱۸

آنرا دوست داشته باشیم، جذبه‌ترین جذباتِ بحق تواری علی‌الغالب
 پس، ذاکر باید مطلوب خویش را در نظر گرفت و در مقامات آن
 کوشد تا ذوقی حاصل کرده و از شراب طهور عشق لذتی چشیده و
 از صفای دل نوری ببیند.

بچشم عشق توان دید روی شاه‌غیب
 که نور دیده عاشق ز قاف تا قافست

فصل

قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى قُلْ ادْعُوا اللَّهَ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيُّهَا الْمُدْعُونَ
 فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى.

وَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ، وَبِهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا رِيعَنِي، مَرْحَدَا
 راست اسما، حسنی، پس بخوانید و را بدان اسما،.

داسامی، و داسما، جمع اسم ما خود از بسته، بمعنی علامت و نشانه

و بدین سبب اسما و افعالی حسن اسما و است که شغل بر معانی حسنه از
 تجید و تعظیم و تقدیس است و دلالت دارد بر صفات جلال و
 جمال و اکرام و افضال و انعام و سایر صفات افعال و صفات
 ذات الهیه حلّ مجده .

و برای خدا می باشد اسما و لفظیه و اسما و تکوینیّه ، ۱- اسما
 لفظیه ، بالنسبه بذات مقدس حضرت باری بطوریکه طریقی
 و مجمع البحرین از بعض بزرگان اهل تحقیق نقل کرده منقسم بر قسمت
 ۱- اسمهاییکه ممنوعست اطلاق و استعمال آنها بر حضرت احدیت
 زیرا ، دلالت مینماید بر معناییکه عقلاً محال است نسبت آن
 بحضرت باری تعالی ، مانند اسماییکه دلالت دارد بر جسمانیت یا
 دلالت دارد بر چیزیکه مستلزم نقص و حاجت حضرتش باشد .
 ۲- اسمهاییکه عقلاً جائز است اطلاق آن بر خداوند متعال و

تحقیق در اسامی

در کتاب و سنت نیز وارد شده است نامیدن پروردگار با آنها.
 پس اطلاق و استعمال آن اسما بر ذات متعش مدوح دریاچ
 بلکه گاهی واجب و گاهی مستحب است: فَلْيَدْعُوا اللَّهَ احْسَنَ دَعْوًا
 ۳- اسمها نیست که جائز است عقلاً اطلاق آن و لکن در کتاب و
 سنت وارد نشده مانند جومسه که یکی از معانی آن بودن چرخ
 است قائم بذات و غیر محتاج بغیر و این معنی ثابت از برای
 حضرت احدیت او و بدین لحاظ جائز است اطلاق بر آن حضرت
 لکن دور است از شرط ادب چه اینکه در کتاب و سنت نرسیده
 و لکن است ممنوع باشد از جهت بحسب واقع که عقل مافراست از
 احاطه بحسب معنات و جهات مقبوه، زیرا بسیاری از اشیاء را
 عقول ما ادراک نمیکند نه اجمالاً و نه تفصیلاً و هرگاه جائز و محتمل شد
 عقلاً عدم مناسبت و ضرورتی هم اقتضا نکرد تسمیه بآن اسم را

در بیان اسامی تکوینیۃ

۲۱

پس اجمیت احرار و مستناع از جمیع آنچه نص شرعی نرسیده و
 اینست قول علماء که فرموده اند: ان اسما الله تعالی توقیفیه
 یعنی: موقوفست بر اذن شارع مقدس.
 و اما اسما تکوینیۃ حضرت باری تعالی به همه موجودات عالم نشانه ها
 و اسامی متعدده الهیه اند غیر اسم اسمی نیست: و بانشاءک الّتی
 ثلاث از کان کلّشی، آثار و نشانه های حضرت حق پر نموده و جوایز
 امکانیت را.

قال مولانا میر المومنین: ما رأیت شیئاً الا وقد رأیت الله قبله
 و بعده و معه.
 و فی کلّشی لہ آیه تدلّ علیّ انہ واحد
 اینما تو آفتم وجه الله.
 دلی کر معرفت نور و صفا دید
 بر چه نگرد اول خدا دید

در بیان اسامی تکوینیة

۲۲

بدریابنکرم دریابنوسیم
 بهرجابنکرم کوه و درودشت
 بصحرابنکرم صحرا و بیابان
 نشان از روی زیبائی تویم
 روی این اصل است که از حضرات اهل بیت عصمت علیهم السلام مأثور
 است که : نحن اسماء الله الحسنى و کلماته العلیا و مشد الا علی
 ، یعنی : ما یم اسماء الحسنی که بوجد ما ظاهر میشود صفات کمالیه او
 حل مجدد و چنانکه اسم دلیل بر حق است ما اول و ولیم بر ذات
 حق جل جلاله اهل بیت کلمات علیای رفیعہ خداوندیم چنانکه دارد
 است حق تعالی تکلم فرمود بکلمه ای . پس کردید نوری و تکلم فرمود
 بکلمه دیگر . پس کردید روحی و قرار داد این نور را در روح مستقر
 کرد و اند این روح را در ابدان ما . پس ما یم کلمات علییه رفیعہ
 حق تعالی و ما یم مثل اعلاى الهی ، چنانچه فرمود : وَ تَبِ الْمَثَلُ
 الّا علی . .

اسماء تکوینی

در خبر دیگر است عن مولانا الصادق ع: نحن وَاَتَمُّ الْأَسْمَاءِ الْحُسْنَى
 الَّتِي لَا تَقْبَلُ اِنَّهُ مِنْ الْعِبَادِ عَلَمًا لَا يَمَعْرِفُنَا، زیرا: این انوار
 مقدسه و سایل معرفت الهی و وسایل ظهور صفات حضرت کبریا
 و ارباب انواع مخلوقات تربیتهای روحانی و جسمانی میباشد
 و در نفس الامر حقیقت محمدیه علویه و نور محمدی ع اسم اعظم اکبر
 حضرت حق میباشد، زیرا: در اسماء تکوینی وجودیه الهیه هر
 اسمیکه مظهریت او اکل و اقواست اکبریت و عظمت او نیز اتم و
 اعلاست، از اینجاست که خاتم نبیا فرمود: مَنْ رَأَى فَقْدَ اَتَى
 الْحَقَّ. و مولی الموحدين امیر المؤمنین فرمود: مَا يَدُ آيَةُ الْكَبْرِ
 مِنِّي وَاَنَا اسْمٌ مِنْ اَسْمَاءِ اَتَمِّ وَاَسْمُ الْاَعْظَمِ.
 خلاصه: ایشان اسباب و وسایط وجود خلافت بلکه همه موجودات
 و ارباب انواع و خلایق بآنها خلق شده اند و بآنها برپایستند

و بآنها روزی داده می‌شود و در حقیقت همین اسمای مقدسه بود که خداوند
تعلیم آدم فرمود که: وَ عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ
چگونه می‌شود که مراد منحصراً بسماء لفظیه باشد و پس، زیرا، راجع
می‌شود به تعلیم لغت و علم لغت علمیست که سبب افتخار بر ملائکه متعزین
گردد و باعث بر فضیلت شود و ضمیر انهم، در «ثُمَّ عَرَضَهُمْ» ضمیر
جمع برای و نحو العقول است، یعنی: عرض کرد و اشباح حضرات
محمد و علی و ائمه علیهم السلام را بر ملائکه، پس اسماء حقیقی ایشانند
زیرا: دلالت دارند بر الوهیت حضرت حق با اعتبار مظهریت تائمه
مانند دلالت کردن اسم برسمشی، زیرا: دلالت چنانچه بالفاظ
میباشد بذوات نیز می‌باشد بدون فرق در اصل دلالت بر مقصود
پس مراد از اسماء در آیه مقدسه اسماء وجودیه است چنانچه در
تفسیر صافی نیز متعرض است و منافات ندارد با سایر تفاسیر

زیرا: اثبات شئی نفی ماعدان میکند، پس ابطال بجهت معرفت،
 مواظب نفس خود باش در هنگام ذکر و بر حسب دستور شرع اقدس
 اسمی مفوظ را بخوان و متوکل شو با نوار مقدسه محمد و آل محمد که:
 اسماء الحسنی و اسمی وجودیه حقیقه حضرت حجت و دولت را از تعلقات
 غیریه مصفا ساز و یکسر متوجه معشوق حقیقی بنما و با خلوص و شوق،
 بخوان، زیرا: سالک چنانکه در سلوک ترقی تشریف یابد
 که شوق و اشتیاقش زیاده گردد تا آنجا که هستی خود را حجاب بیند
 بین خود و محبوبش که:

حجاب چهره جان شود غبارتم خوشاد میکند از این چهره پرده بر فکتم

ببینی و نیک ای نیار غمی فارغ بلطفک ای بین البین
 لا تدع مع الله الها اخر لا اله الا هو .

فصل

بحون تو کوه را ز صحرانگشت دیوانه عشق تو سر از پانگشت
هر کس بتور، یافت خودم کرد آنگس که ترا شناخت خود را ز پانگشت

فصل

در بیان ذکر عدد اسماء الحسنی و بیان پاره فی از معانی و خواص آنها
فی الیغار عن توحید القصد و قوله، عن الیهدانی عن علی عن ابیه
عن الهروی عن علی بن موسی الرضا عن ابیه عن آباءه عن علی
قال قال رسول الله، ان قبه عز وجل تسعة وتسعين اسما من دعاء
الله بها استجاب له ومن احصاها دخل الجنة.

روایت میکنم با جازه جمعی از مشایخ بزرگوار خود از عالم جلیل
مولانا محمد باقر مجلسی از شیخ اهل محمد بن علی بن حسین بن موسی
بابویه قمی مکنی بابی غیر ملقب بصندوق از احمد بن زیاد بن جعفر مدنی
او از علی بن ابراهیم بن هاشم از پدرش از ابوالفضل عتبات

قال الصدوق رحمه الله، معنى قول النبي صلى الله عليه وآله وسلم تبارك وتعالى تسعة و تسعون
اسما من أوصافه، كل بحثه احصائها هو الاحاطة بها والوقوف
على معانيها وليس معنى الإحصاء، حدها وباتمه التوفيق .
فمفهومه صدوق احصاها أي أنها همان احاطه می بآنها و اطلاع برمعانی
آنهاست و معنی احصاء، شردن آنها نیست .

مؤلف گوید: شاید مراد از احصاء، که باعث دخول بهشت است شغل
شدن با آنها و شناختن حقایق بید الیل آنهاست، زیرا، شماره کردن

حدود آنها و همچنین فرا گرفتن معانی تحت اللفظی آنها منحصراً بسبب
دخول بهت نمیشود.

آقا: اسماء شریفه اسماء الحسنی بچند ترتیب نقل شده و ما اکتفا میکنیم
بطریق مشهور آن:

صدوق در کتاب توحید، جمال الدین احمد بن محمد بن محمد علی در حدائق
شیخ ابراهیم کفعمی در بلد الامان، علامه مجلسی در مجله المناجید و الانوار
مولانا محمد باقر سبزواری در کتاب مفاتیح الجنان حبیبی، جد مجد
مرحوم ملا حبیب الله شریف کاشانی در رساله می اسماء الحسنی و سایر
از علماء و دانشمندان دیگر در کتب خود ذکر فرموده اند.

وَفِي الْبَحَارِ عَنْ الصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ
عَنْ أَبِي حَسَنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي عَلِيٍّ عَنْ أَبِي طَالِبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: إِنَّ بَيْتَهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى تِسْعَةٌ وَتِسْعِينَ اسْمًا

بِأَنَّهُ إِلاَّ وَاحِدَةٌ مِّنْ أَحْصَاءِ دُخُلِ الْجَنَّةِ .
 رسول خدا فرمود: بدستیکه برای خدای تبارک و تعالی ۹۹
 نام است که عبارتست از صد نام مگر یکی، هر که آنها را احصا کند
 داخل بهشت شود و آنها را از انقیار است؛

- ۱- الله ۲- الواحد ۳- الاحد ۴- القصد ۵- الاول ۶- الاخر
- ۷- التجمع ۸- البصير ۹- القدير ۱۰- الفاهر ۱۱- العلي ۱۲- الاعلى
- ۱۳- الباقي ۱۴- البديع ۱۵- الباري ۱۶- الاكرم ۱۷- الظاهر
- ۱۸- الباطن ۱۹- الحي ۲۰- الحكيم ۲۱- العليم ۲۲- الحليم
- ۲۳- الحفيظ ۲۴- الحق ۲۵- العصب ۲۶- الحميد ۲۷- الحفيظ
- ۲۸- الرب ۲۹- الرحمن ۳۰- الرحيم ۳۱- الدار ۳۲- الرازي
- ۳۳- الرقيب ۳۴- الرؤف ۳۵- الراي ۳۶- السلام ۳۷- الموم
- ۳۸- المهين ۳۹- العزيز ۴۰- الجبار ۴۱- المتكبر ۴۲- المتد

- ٤٣- التَّبَوُّج ٤٤- التَّهَبُّد ٤٥- الصَّادِق ٤٦- الصَّانِع ٤٧- التَّالِي
 ٤٨- العَدْل ٤٩- العَفْو ٥٠- العَفْوَاح ٥١- الغنى ٥٢- العَبَاث
 ٥٣- الفَاطِر ٥٤- الفَرْد ٥٥- الفَتَّاح ٥٦- الفَالِق ٥٧- الفَدَا
 ٥٨- المَلَأ ٥٩- الفَلَوَس ٦٠- الفَوَى ٦١- الفَرِيب ٦٢- الفُتُور
 ٦٣- الثَّابِت ٦٤- الثَّابِط ٦٥- فَاضِلُ الْحَاجَات ٦٦- المَجِيد
 ٦٧- الوَلَّى ٦٨- المُنَان ٦٩- المِط ٧٠- المَبِين ٧١- المُنْت
 ٧٢- المَصُور ٧٣- الكَرِيم ٧٤- السَّيِّد ٧٥- الكَلَف ٧٦- شَا
 ٧٧- الثَّر ٧٨- الثَّر ٧٩- الثَّوَاب ٨٠- النَّاصِر ٨١- الِج
 ٨٢- الودود ٨٣- الهَادِي ٨٤- الوَفَى ٨٥- الوَكِيل ٨٦- الود
 ٨٧- البَر ٨٨- البَاعِث ٨٩- الثَّوَاب ٩٠- الجَوَاد ٩١- الجَلِيل
 ٩٢- الجَبَر ٩٣- الخَالِق ٩٤- خَيْرُ النَّاصِرِينَ ٩٥- الذَّبَّان ٩٦- الشَّكُور
 ٩٧- العَظِيم ٩٨- الطَّيِّف ٩٩- الشَّافِع .

أَمَّا اسْمُ مَبَارَكِ اللَّهِ صَلَّيْهِ وَسَلَّمَ، عَلَى وَزْنِ كِتَابِ مَعْنَى لَمْ
 لَا تَنَالُوهُ أَيْ مَعْبُودٌ كَالْكِتَابِ بِمَعْنَى الْمَكْتُوبِ ثُمَّ حُذِفَتْ الهمزة و
 عُوضَ عَنْهَا حَرْفُ التَّعْرِيفِ ؛
 اختلاف بسیاری بین دانشمندان است که آیا لفظ «الله» برآ
 است یا عربی، مشتق است یا جامد و در صورت اشتقاق مسبب
 اشتقاق او چیست؟ اهم است برای حقیقی یا صفت و در صورتیکه
 اسم باشد آیا بوضع است یا بکثرت استعمال بجا برآ یا بوضع
 تخصیصی است یا بوضع تخصیصی .

گفتی در بلد الایمن نسرمایه ؛ الله اسم مفرد موضوع علی ذات
 واجب الوجود تعالی و قال العزالی الله اسم للموجود بحق اسما مع صفات
 الالهیة المنعوت بنعوت الربوبیة المتقرؤ بالوجود الحقیقی ، انعم ،
 عزالی گفته ؛ الله اسمت برای موجود حق که جامع صفات الهیة و

متصف بصفات ربوبیت و مستقر بوجود حقیقی باشد، زیرا؛ هر
موجودیکه غیر از آن جل و علاست در وجود خود محتاج با آن وجود حقیقی
است. مشهور الله، اسم ذات یگانه نیست که مستجمع جمیع
صفات جمالیة و جلالیة است علی وجه ایستنیة که من حیث الاستحقاق
سزاوار پرستش و حمد باشد.

کفنی در کتب خود امتیازاتی برای این اسم مبارک در بین
اسماء الحسنی بیان نموده میفرماید: «بدانکه؛ این اسم مبارک
یعنی؛ الله، از باقی اسماء امتیاز یافته بدو چیز؛

- ۱- مشهورترین اسماء الله است ۲- بالاترین اسماء است از
خیث محل در قرآن ۳- در دعا، نیر بالاترین همه اسماء است
۴- قرار داده شده جلوتامی اسماء ۵- کلمه اخلاص یعنی (لا اله الا الله)
۶- شهادت با تحقیق میباید.

۷- علم و اسم ذات مقدس است و جایز نیست اطلاق شود بر غیر او
 نه حقیقه و نه مجازاً ۸- این اسم شریف دلالت دارد بر ذات
 متدیسکه موصوفت بجمع کلمات ولی باقی اسما، هر یک دلالت
 دارد بر یکی از معانی، مثل: فایز که دال بر قدرت است
 و عالم دال بر علم است یا دلالت میکند بر فعل منسوب بذات
 مثل: رحمن که اسم ذات است باعتبار رحمت و همچنین رحیم
 ، علیم ، خالق اسم ذات است باعتبار وصف وجودی، یعنی:
 ذاتیکه متصف است به خالفت، عالمت، حمايت يا حميت
 و فذون اسم ذات است باعتبار وصف سلبی، یعنی: پاکیزه بودن
 از نقائص، الباقی اسم ذات است باعتبار استمرار وجود در
 زمان مستقل ازلی و ابدی، در تمام ازمه محققه یا مقدره
 یعنی: استمرار دائمی. ۹- الله اسم است بخلاف باقی اسما، اسم

تتمیق در لفظ مقدس الله

۳۶

که واقع می‌شود صفات، یعنی؛ اطلاق بر غیر حق تعالی می‌توان کرد
مثلاً، گوئی فلانی عالم است یا قافا در است و غیر اینها، اما؛
نمی‌توانی بگوئی فلانی «الله» است.

و هم؛ آنکه تمام اسما، حسنی نام برده می‌شود با اسم «الله»
مثل اینکه گوئی؛ شکور یا صبور اسمی است از اسما، الله
و می‌گوئی «الله»، اسمیت از اسما؛ شکور یا صبور یا غیر اینها.
کفعمی «الله» در بلد الامین گوید؛ فاعلم انه قد قیل ان هذا الاسم
المقدس هو الاسم الاعظم. بعضی گویند؛ اسم مبارک الله اسم اعظم است
جَدِّ الْعَجْدِ مرحوم آیه الله آقای ملا حبیب الله شریف کاشانی در رساله خویش
الاسماء فرموده؛ بعضی ذکر کرده که در مواضعی از قرآن که ابتدا
به الله و ختم به ہو شده در آنها اسم اعظم است و این در پنج موضع از
مواضع قرآن است یکی در اول آیه الکرسی دوم؛ سوره آل عمران

تحقیق در لفظ مقدس الله

۳۵

سوم : در سوره نساء . اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِيكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
 چهارم : در سوره طه ، اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَنْسَاءُ الْحُسْنَى .
 پنجم : در سوره تغابن ، اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُؤْمِنُونَ .

پس هر که برخواند این آیات مداومت نماید حاجات او
 برآورده شود انشاء الله و برای وسعت و حصول غنی خواندن
 این دعا که از رسول خدا صلی الله علیه و آله ، روایت شده روزی
 سه مرتبه مجرب است :

يَا اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ
 يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْعَظِيمِ
 أَنْ تَرْزُقَنِي رِزْقًا وَاسِعًا خَالِدًا طَيِّبًا يَا كَ تَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
 تَسْتَعِينُ أَوْضِئْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ وَجْهَكَ

یا اَرسَمَ الرّاحِمین .
 و نیز کفنی «یا»، از کتاب مشارق الانوار و حقایق الاسرار تألیف
 شیخ رجب بن محمد بن رجب الحافظ، رحمه الله علیه، نقل میکنید: «این خدا
 الاسم المقدس اربعه اَحرف فاذا وَقَعَتْ عَلَى الْأَشْیَاءِ عَرَفْتَ
 أَنَّهُما منه وبه وایله و عنده، الخ؛
 اسم مبارک «الله» چهار حرفست و اگر واقف شوی بحقیقت
 اشیا، میشناسی که آنها از او با و بسوی او و صا در از او میباشد
 پس هرگاه، همزه را انداختی، باقی میماند «له» اشاره (و)
 هِذِ الْكَلْبِی، یعنی: از او است هر چیزی، و اگر لام را انداختی و
 الف را گذاردی «اله» میشود، اشاره (و هو الْكَلْبِی،
 یعنی: هر چیزی با و موجود است و اگر لام و الف را انداختی
 «ل» میشود (و لَ الْكَلْبِی، یعنی: بسوی او است بازگشت هر چیزی

و اگر لام از کلمه ده، انداخته شد باقی میماند «هو» و هو وحده
 لا شریک له، و هو، لفظی است که دلالت دارد بر تسبیح
 عزت حضرت احدیت، و لفظ هو مرکب است از دو حرف (هاء،
 و واو)، لفظ (هـ)، اصل است نسبت به (واو)، چون (واو)، از شمع
 ضمه بار پیدا شده، پس «واقع» هو، یک حرف است و دلالت دارد
 بر وحدت حضرت احدیت، و متخفیف اشارت بیاطت
 ستای باین اسم و تجرد او از همه اعتبارات و اضافات، و
 اول مخارج حروف است و واو آخرین آنها اشارتست به (هو)
 الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ، انتهی کلامه.

بعضی بر آنند که ستر تقدیم هو بر الله و الله بر احد در (قل هو الله احد)
 آنسکه هو نخست اسماء است و موضوعت برای هویت و الله
 بعد از او اخس میباشد بلکه تمام اسماء بخشی است، یعنی جامع

خواص همه آنهاست و هو جامع همه است حتی الله را و گفته میشود:
 که هو تمام اسماء الحسنى است، یعنی، کامل کننده حد و آنها که
 نودونه باشد بعد و بیان اخوی همه اسماء الحسنى دال بر صفتند
 و هو بر ذات و پس پس مجموع صد اسم میشود.

آن بعض اهل باطن نقل شده که هر کس روزی صد مرتبه بگوید: هو الله
 الذى لا اله الا هو، خدا او را از اهل یقین گرداند و بمقام اهل
 تحقیق و درجات ارباب توحیدش رساند.

فرمودند: چون بنده ای ۱۰ دفعه (یا الله)، گوید دعایش بر خیزد
 و حد کبیر این هم شریف (۶۶)، است و ذکر آن در هر یک
 از چاشت و عصر و ثلث آخر شب باین حد و برای برآمدن
 مطالب دنیوی و اخروی بسیار مجربست و مداومت بر ذکر
 این نام مبارک در خلوت موجب مشاهده امور عجیب است

اسم شریفانہ و هو

دو عدد الداعی از امیر المؤمنین منقولست که : هر که قرائت کند صد
آیه از آیات قرآن از هر جا که خواهد بعد از آن هفت نوبت بگوید
یا الله پس اگر دعا کند بر شکلی هر آینه بشکافد آنرا خدا بیتیالی .
فاحده وفي شمس المعارف ان السیر المصنوع والعلم المکنون في
الذكر بالاسماء ان تأخذ عدد حروف الاسماء وعدد صورها القيمة
التي تذكر بها مثال ذالك ان اسم الله اربعة احرف وله
من العدد ستة وستون فكون مجموع ذالك (٧٠) فتسبح به
سبعين مرة ثم تسأل حاجتك ثم تقول ايضا كذا لك
بعد و اسم الحاجة في موضع حال بحسب همة و حضور قلبه فانه يشجاب
لك في ايمن والوقت قد تر فهو من الاسرار المخرودة و اسماها
المصونة باذن الله تعالى .

طبري (١٤) و ربيع البيان رواه ان مولی امیر المؤمنین

اسم شریف، الله، و هو،

که فرمود: یکشب قبل از جنگ بدر حضرت را در خواب دیدم. گفتم
 حسیری بمن تعلیم نما که بر اعدای طفریابم. پس گفت بگو: یا هو این
 لا هو الا هو. پس چون صبح کردم خواب خود را خدمت رسوخدا
 نقل نمودم رسول خدا فرمود: یا علی تعلیم داده شدی اسم اعظم را.
 حکماء گویند: نسبت اسم هو، ب اسم الله، مانند نسبت وجود
 است بماهیت در کمالات الا اینکه حضرت واجب الوجود تعالی
 شانه وجود تحت است و ماهیتش انقیاس میابد.
 دو مقاصد الشریعین است، و اما اسم هو، فلاحده و لا-
 اشاره الیه فیکون اهل تعالیا و اعلی مرتبه و لهذا یحقق ببداهته
 هذا الذکر الشریف التکلیف الواصلون.
 خلاصه بعضی از اهل تحقیق بر آنند که اسم اعظم حق تعالی کلمه هو، میا
 بدانند: در مورد اسم اعظم و اینکه کدامیک از اسماء الله اسم اعظم است

در بیان اسم اعظم

و در چه سوره از قرآن است و آیا آنکه اسم خاصی از اسماء الله عظمت
یانه، اختلاف است.

در مہج الدعوات از حضرت امام جعفر صادق ع منقولست که فرمود
برای بعضی اصحاب خود، آیا تعلیم نکنم ترا اسم اعظم اکبر خدا را؛
گفت: بلی، فرمود، قرأت کن سوره «الْحَمْد»، و قل هو الله
أحد، و اِنَّ الْكُرْسِيَّ، و اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ، را و روی بقبل نما
پس دعا کن بآنچه میخواهی.

اَيْضًا فِي مِجِ الدَّعَوَاتِ عَنِ الرِّضَاءِ قَالَ اسْمُ اللهِ الْكَبَرِيَّاتِي يَا قَوْمَ.
فَبِاَيْضًا عَنْ اَبِي حَاشِمٍ الْجَعْفَرِيِّ قَالَ سَمِعْتُ اَبَا مُحَمَّدٍ يَقُولُ بِسْمِ اللهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اقْرَبْ اِلَى اسْمِ اللهِ الْعَظِيمِ مِنْ سَوَادِ لَعِينٍ اِلَى بِيَاضِهَا
حَضَرْتُ رِضَاءً فَرَمُوهُ، بِسْمِ اللهِ تَرْدِيكَرًا اسْمُ اللهِ عَظِيمٍ بِرُودِ كَارِزِ
سِيَامِي حَتَّمِ بَغِيدِي اَنْ، شاه نعمت الله گوید:

در بیان اسم اعظم

اسم اعظم نزد ما باشد قدیم
یعنی بسم الله الرحمن الرحیم
اسم اعظم کار ساز ذات است
عقل کل کیفیت از آیات است
مبتدعی گوید: اسم اعظم در فایده خفاست و اطلاع بر آن موقوف
بر صفات .

مُحَمَّدُ الَّذِي كُوبِدَ: اسم اعظم مدلولین الجمع است و در اوست حی و
قیوم . بعضی گویند اسم اعظم الله است بعضی گویند تمامی اسما
الهی اعظمه .

انها هولاء: سوال کردند از اسم اعظم: فرمود: هر آسمانی از اسما
الهی اعظمست و عده صفای دست از ماسوی الله پس از فراغت
قلب ~~خدا~~ و خاکن و خدا را بر آسمانی از اسما که خواهی بخوان و در
حقیقت اسمی از اسم دیگر اعظم نیست بلکه حق تعالی واحدی است چهار
در خبر دیگر از کافی از حضرت ابی جعفر علیه السلام که فرمود: اسم

در بیان اسم شریف (الواحد)، ۴۳

اعظم حق تعالی (۷۳)، حرفت و نزد آصف بن برخیا و زیر حضرت سلیمان
یک حرف بود که با آن خدا را خواند و تحت بلقیس را در طرقة العین نزد سلیمان
آورد و نزد ما اهل بیت (۷۲)، حرفت از اسم اعظم دیگر حرف را اختیار
فرمود خدای تعالی در علم غیب خود در نزد خود .

اما اسم شریف (الواحد) « واحد از وحدت و آن بر دو قسم است
۱- عرضی مجازی ۲- جوهری حقیقی . واحد عرضی بر دو قسم شود،
یکی « آنکه ظاهر الکترا است ، مانند جنس واحد و نوع واحد که
جامع جمیع انواع کثیره است اثناسم کثیره ، چون شخص واحد که مرکب
از اجزاء کثیره است .

دیگر « آنکه مقول بر شخص واحد شود که غیر متکثر است در ظاهر و لکن
فی ذات متکثر است از جهت تألیف از ماده و صورت
و لحد حقیقی نیز دو قسم شود ، ۱- واحد و همی که عبارت از واحد عددی است که

در بیان اسم شریف الواحد

اصل و مبدأ عدد است ۲۰ - واحد حقیقی که موجود بالفعل است
و آن عبارت از معنایی است که متغیر و متکثر نشود و مستصف بصفاتی
از صفات اجمام نیست و در معرض کون و فساد هم نشود و شبیه
بیمیزی نیست و او ذات حضرت حق جل و علا است، یعنی یگانه
منفرد بالذات است و او را همتا و انبازی نیست و در وجود حقیقی
خود شریک ندارد و او است موجودی ذات بذاته و بس وجود
در دیگران بعاریت و مجاز است، افرامه یوحید امر است ظری
چنانچه از حضرت صادق (ع) سوال شد از تفسیر: فِطْرَةُ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ
الْإِنْسَانَ عَلَيْنَا، فرمود: فِطْرَةُ اللَّهِ، اسلام است، فِطْرَتُ اللَّهِ
حِينَ أَخَذَ مِيثَاقَهُمْ عَلَى التَّوْحِيدِ قَالَ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ وَفِيهِ الْمُؤْمِنُونَ
وَالْكَافِرُونَ، یعنی: مردم را خدا در آنوقت که میثاق از ایشان
گرفت خلق فرمود بر خلقت توحید و در آنوقت مؤمن و کافر بود،

یعنی همه اقرار با نیازمطلب داشتند و در روایت زده است که **عظم**
جميعاً على التوحيد .

از امام محمد باقر علیه السلام، روایت است که فرمود و سوگند فرمود:
كُلُّ مَوْلُوِيٍّ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ، یعنی، **عَلَى الْمَعْرِقَةِ بِأَنَّ اللَّهَ خَالِقُهُ كَذَا**
قَوْلَهُ تَعَالَى، وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ
وَيَهْرَفِرُونَ، فَطَرَهُمْ عَلَى الْمَعْرِقَةِ .

بجدا مجد فرموده: و این اخبار ظاهر در آنست که در هر مخلوقی چه مؤمن
 و چه کافر آیات معرفه الله ظاهر است که هرگاه شخص بنظر بصیرت در
 وجود خود تأمل کند او را در تصدیق بوجود خدا و وحدت او شبهه‌ئی
 باقی نماند .

فرموده اند: کسیکه مداومت بر این اسم نماید انس و الفتن و
 عزت یابد و چنانچه این اسم را بر طعامی خواند و از آن تناول نماید

در بیان اسم شریف الّاحد

۴۶

دلش نورانی گردد و جهت مرض صعب روزی یکصد مرتبه این اسم را

قرائت نماید شفا یابد و صاحب خوف و وحشت (۱۰۰۱)، بار خواهد

د	ح	ا	و
ا	و	د	ح
و	ا	ح	د
ح	د	و	ا

ایمن گردد ان شاء الله تعالی .

همراه داشتن این شکل جهت

خواص مذکور هم واحد فرموده اند نافست

الّاحد : احد و واحد دلالت دارد بر منفرد بودن

ذات حضرت احدیت لکن واحد : دلالت دارد بر نفی شریک

احد : دلالت دارد بر نفی اجزاء، یعنی : یگانه آنچنانکه

ذاتش مجزواست از ابعاض و اجزاء و اعضاء و نیست برای

او مانندی، پس کثرتی، یعنی : دارای وحدت مطلقه است

که بسیج و تصور تعدد و کثرت در آن نشود نه در خارج و نه در ذین

نه بالفعل و نه بالقوه که در حقیقت وحدت حقیقه و وحدت کامله است

در بیان اسم شریف الّاحد

۴۷

قال مولانا السبزواری، فی منظومند: کَلَّمَ فَرَضَهُ ثَانِيًا لَهُ فُوهُو، یعنی: هرگاه بخوای دومی برای ذات مقدس احدیت فرض نمائی آن همان اولی است، یعنی: فرض دوئیت در آنجا محالست.

موجود بحق واحد اول باشد جزا و همه موهوم و محیل باشد
هر نقش که غیر اوست اندر نظرت نقش و مین چشم احوال باشد

بدانکه: اهل معرفت برای توحید مراتبی مقرر داشته اند، ۱- توحید ایمانی ۲- توحید علمی ۳- توحید حالی ۴- توحید الهی، و باعتبار دیگر نیز تقسیم نموده اند بمراتب اربعه:

مرتبۀ اولی توحید ذات پاک بخت حضرت احدیت جلّت عظمت که کَلَّمَ هُوَ در سورۀ قل هو الله احد، اشاره بآنست و قَوْلُ لَدُنَّالْغَالِي: هُوَ اللهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، نیز اشاره بآن است.

مرتبۀ ثانیه توحید صفاتست، یعنی: منحصراًست جمیع صفات کمالیه

در توحید حق تعالی

۲۸

و اسما حسنی الهیه در یک ذات پاک چنانکه در ذات پاک خود متغیر
است در صفات کمالیه و اسما حسنی الهیه خود نیز متغیر و است
و شریکی با حقیقت در صفات خود ندارد چنانکه در ذات خود شریک
ندارد و این مرتبه ثانیه را مرتبه واحدیت نامند که اسم (الله) تغییر
از آنست، زیرا که (الله)، موضوع است از برای ذات مستحجمه
بحسب صفات کمالیه و کلمه طیبیه «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» اشاره باین مرتبه
توحید صفات است.

مرتبه ثالثه، توحید افعال است، یعنی، فعل در عالم وجود و تصرف
در عالم کون منحصراً و محض بذات مقدس اوست جل مجدده، که: لا
فاعل فی الوجود الا الله، و از سوره اخلاص (الله الصمد)، اشاره
باین توحید است، زیرا که فعل و صنع در عالم ایجاب و منحصراً بذات
پاک حضرت صمد است، بقوله تعالی: إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا

أَنْ يَقُولَ لَوْ كُنْ فَيَكُونُ ، پس ، فاعل و صانع و آمر علی الاطلاق حضرت
 صد است که خداوند عالمیان میباشد .
 مرتبه را بعد از مراتب توحید : توحید آثار ، است که : لا
 مُؤَثِّرُ فِي الْوُجُودِ إِلَّا اللَّهُ ، و فَوَلَدُ اللَّهِ ، فَاَنْظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِهِ
 شرح و بیان هر یک از این مراتب در محل خود مبین است .
 یا رب جهان روی علم برگردان   عالی که مرا هست نکوتر گردان
 را هم برابر پرده توحید نما   تا چند بهر طرف و دم سرگردان
 ابطل البسحق معرفت صفی و لرا از همه قیود و تعلقات غیریه پاک نما
 و توجّهت ا بسوی قبله جمال حق گمانه نما که : التوحید استعاط
 الاضافات ، و با خدا یگانه باش و مداومت نما بدگر مبارک
 الْأَحَدُ ، که فرموده اند ذکر اهل الله و اصحاب قیاس است که بر آن
 مواظبت نمایند و از آن امور عجیبه مشاهد فرمایند .

در توحید حق تعالی

۵۰

جَدَّامَجْدُ در خواص الاسماء فرموده : مداومت بر این اسم برای
انقطاع از خلق و ربانی از کثرت مجربست و چون کسی هزار (۱۰۰۰) دفعه
در خلوت بخواند چنان پند که ملائکه با او سر اهی میکنند بلکه ملائکه
را مشاهده مینماید و هر کی در هنگام خوابیدن دست راست بر
گونه راست گذارد و سه مرتبه بگوید : لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَحَدًا صَدًّا وَ
لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ، از عذاب قبر ایمن گردد و از صراط باستانی بگذرد
و بعضی اسم اعظم را در الواحد الأحد ، تعیین نموده و گفت که
مداومت بر این دو اسم موجب کشف اسرار الهیه و حقایق توحید است
اما : اسم مبارک « الْقَدُّوسُ » بمعانی متعدده آمده ، بمعنی «
سید مطهر و بزرگ و مقصود و جامع حوائج پناه دهنده از جمیع
بلیات و آفات ، ذاتیکه منزه و برتر است از صفات ممکنات
و مخلوقات ، مثل جسمیت و جوهریت و اجتماع بکان و زمان و غیر آنها

از خواص اجسام .

وَفِي الْبَاطِرِ قَالَ الْبَاقِرُ، حَدَّثَنِي أَبِي زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ
عَلِيٍّ أَنَّهُ قَالَ الصَّمدُ الَّذِي لَا يَحُوفُ لَهُ وَالصَّمدُ الَّذِي قَدْ انْتَهَى سُودُهُ ،
وَالصَّمدُ الَّذِي لَا يَأْكُلُ وَلَا يَشْرِبُ وَالصَّمدُ الَّذِي لَا يَنَامُ وَالصَّمدُ
الَّذِي لَمْ يَزَلْ وَلَا يَزَالُ .

فَالْبَاقِرُ ، كَانَ مُحَمَّدُ بْنُ حَقِيقَتِهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ، يَقُولُ الصَّمدُ الْقائمُ
بِنَفْسِهِ الْغَنَى عَنْ غَيْرِهِ وَقَالَ غَيْرُهُ الصَّمدُ الْمُتَعَالَى عَنِ الْكُونِ وَالْفَسَادِ ،
وَالصَّمدُ الَّذِي لَا يُوَصَفُ بِالْغَايِرِ .

فَالْبَاقِرُ ، الصَّمدُ ، السَّيِّدُ الْمَطَاعُ الَّذِي لَيْسَ فَوْقَهُ أَمْرٌ وَنَاهٍ قَالَ
وَسُئِلَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَنْ الصَّمدِ ، فَقَالَ الصَّمدُ الَّذِي
لَا شَرِيكَ لَهُ وَلَا يُودُهُ خَطَّ شَيْءٍ وَلَا يَعْزِبُ عَنْهُ شَيْءٌ .

كَمْ حِجَابًا لَنَا نَوَامِرَ مَجْلِسِي رَوَايَتِ مَكِيدَةِ ارْخَضَرْتِ بِاقِرْمِ، كَمْ فَرَمُودِ :

در معنای اسم شریف «صمد»

۵۶

حدیث کرد مرا پدرم از حضرت زین العابدین از پدرش حضرت حسین بن علی که فرمود: صمد، آنشکه او را اندرونی نیست و صمد آنشکه بزرگواریش بنهایت رسیده و صمد آنشکه نمخورد و نیامشامد و صمد آنشکه نمخواهد و صمد آنشکه دائمی است، همیشه بوده و همیشه میباشد.

حضرت بافرمود که: محمد بن حنفیه میگفت که صمد آنشکه بخودی خود برپا و از غیرش بنیاز است و غیر او گفته است که صمد آنشکه از کون و فساد برتری دارد و صمد آنشکه بتغایر وصف نمیشود.

حضرت بافرمود که: صمد سید مطاعی است که فوق او امر کنند و حق نماینده فی نیست.

حضرت بافرمود: از حضرت علی بن حسین سوال شد از معنی صمد و فرمود صمد، آنشکه او را اثری نیست و نگاہ داشتن چیزی او را عاجز نکند و

چیزی از او دور و پنهان نشود .

صَدُوق (رحمۃ اللہ علیہ) در کتاب توحید از وهب بن وهب فرشی
روایت کرده کہ حدیث کردہ من حضرت صادقؑ از پدرش حضرت باقرؑ
از پدرش کہ اہل بصرہ عریضہ فی بھرت حسین بن علیؑ علیہما السلام، نوشتہ
و سوال کردند از معنی صمد، پس حضرت بسوی ایشان نوشت کہ :
بسم اللہ الرحمن الرحیم، اما بعد، پس در قرآن فرمود و در آن
مجاولہ گفتگو نکنید و بدون علم در آن سخن گویید، زیرا : از عدم
رسوخداہم، شنیدم کہ میفرمود : ہر کہ در قرآن بدون علم چیزی
بگوید جای خود را مہیا کرد اندر آتش دوزخ و از آن جای بگیرد
و منزل گزیند و بداند کہ از اہل جہنم است و بدستیکہ خدای سبحانہ
صمد را تفسیر فرمودہ بعد از «اللہ الصمد» و فرمودہ : اَلَمْ يَلِدْ وَلَمْ
يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدٌ، الخ .

اینکه ماهیت حقانیت است ۵۲

در ضمن روانی حضرت امام محمد باقر علیه السلام، فرمود: اگر از برای
 علم که خدای متعال بمن عطا نمود جسمه فی میاقم، یعنی؛ یکدیگر تواند
 بفهمد و محل کند هر آینه منتشر می نمودم تمام حقایق توحید و اسلام و
 ایمان و دین و شرایع را از اسم «الصمد» .
 قال الشيخ الرئيس عند تفسير الصمد: بالذی لا جوف له و هو الاشارة
 الى نفی الماهیة .

در هر زبان است که: لم تعلم کت نایته و لا ماهیته .
 در کتب حکمت مفهراست که: وقتی ما در موجودات عالم هستی مطالعه
 میکنیم هر یک از آنها را مرکب از دو چیز می بینیم، ۱: ماهیت
 ۲: وجود .

قال السبزواری: اعلم ان کل ممکن زوج ترکیبی له ماهیة و وجود مثلاً
 و قتی که گفتیم انسان هست یا حیوان هست یا سنگ هست یا گیاه هست

اینکه ماهیت حق آیت دوست

در جمیع این قضایا هستی را بر آنها حمل نمودیم در حین حال نام یکی را سنگ و یکی را حیوان و یکی را انسان یا گیاه گذاردیم. پس چنانکه سبب شد یکی را انسان، یکی را حیوان یا سنگ یا گیاه گفتیم همان ماهیت است و الا همه موجودات در اصل وجود که هستی باشد مساوی می باشد مگر ذات مقدس حضرت حق که بهیچ وجه ترکیب در آن تصور نشود بلکه وجودش صین ماهیت و ماهیت وی صین وجود اوست، و تعریف «صمد» باینکه محوف و تو خالی نباشد و نیز از چیزی مرکب نشده باشد اشاره بوجوب بسیط است و وجود بسیط که بهیچ وجه ترکیب در آن راه نداشته باشد منحصر بواجب الوجود بحت بسیط است و چنین ذاتی دارای تمام مراتب کمال و مترازان تعاضل ممکنات و مخصوص ذات یکتای الهی است که وجودش صرف نامتناهی و فوق نامتناهی است.

قَالَ لَوْلَا مَا لَبِزْنَا رِي :

وَإِحْتِ مَاهِيَّتُهُ انْبِثُّهُ
أَوَّلُ تَقْصِيلِ سِلْسَلَةِ الْكُونِ بِحَدِّ

وجود حق جل و علا وجود بحت و ماهیتش انتش می باشد و مراد از ماهیت
در اینجا ذات مقدس است و رانیت، از این بمعنای تحقق است
و این مطلب مورد اتفاق میان بزرگان حکمت و عرفان است.
عطار گوید :

اَسْتَدَاوَنَدِيكِهِ هَسْتِي ذَاتِ اَوْ
جمله اشیا مصحف آیات اوست
مرادش هستی، حقیقت هستی است و اشیا شیبیت ماهیتی که همه در
و منظر اسما و صفات و ذات اویند « مولوی گوید :

مَاهِدِهَا نِم و هَسْتِيهَا نِمَا
تو وجود مطلق و هستی ما
یعنی : ما ماهیات امکانیه ایم و هستی نماها ایم و تو حقیقت وجودی

در خواص اسم «القصم»

۵۷

هستی مایه باشد که : یا من کلشی قائم به دیا من کلشی موجوده .
 در خواص الانشاء است که بسیار گفتن این اسم برای دفع کرسنگی
 نافست و مداومت بر آن موجب غنا و رجوع خلایق است با و در
 حوائج و نقش کردن این اسم را بر صفحه رصاص و همراه خود داشتن
 موجب امانی از احتلام است و اگر کسی این اسم را در کاغذی
 بنویسد و بر روغن زیت آنرا محو نماید و آن روغن را بمبارد و
 یا عقیق بکشد یا شاماندا را الم زهر عاقبت یابد و هر کس بصدا
 بگوید (۹۰) صا و این اسم را بنویسد و بر دستمالی بندد و بر سر
 بندد و فوراً عاقبت یابد انشاء الله و هر کس این اسم را بسیار گوید او را
 از هیچکس خونی و بی نباشد و هر کس در سحر گاهی وضو ساختن روی
 زمین گذارد و (۱۱۱) مرتبه این اسم را بخواند از اهل یقین گردد و خواندن
 این اسم بعد و کیش که یکصد و سی و چهار، است موجب یاقوتی رزقت

اما اسم مبارک الاول

الاول قال السبزواری ره، هو تعالی اول السلسله الطویله التزوییه و منبذ المبادی کان الله ولم یکن معشی و آخر السلسله الطویله التصعودیه و غایت النغایات ان الی ربک الرجعی ؛

یعنی ، کسی که بر جمیع موجودات پیشی و سبقت دارد و اول بلا ابتداء است و این مخصوص حضرت واجب الوجود است ، زیرا ، ممکنات مسبوق بعدم است ، وجوده قبل اقبل فی ازل الازل ، یعنی ، دارای اولیت مطلقه است .

دَرْصافی از کافی از حضرت مولی الموحیدین امیر المؤمنین علی ، علیه السلام مرویست که در خطبه ای فرمود : اوست آنچه تا کنیکه نیست از برای اولیت او نهایی و نه از برای آخریت او حد و غایتی و فرمود آنکیکه پنهان و پنهان است در خفیات امور و ظاهراست در عقول بسبب آنچه دیده

در اولیت و آخریت حق

۵۹

میشود در خلق او از علامات تدبیر و دوستی بهر چیزی و انا که مساوی است نزد او هر ظاهر و مخفی و فرموده اند خواندن این اسم مبارک پیش از شروع در هر کاری باعث یمن و برکت است و اگر کسی اغایب باشد در چهل شب جمعه هر شبی (یک هزار) مرتبه این اسم را بخواند آن غایب حاضر شود و حد و کبیرش (۳۷)، و طش (۱۰)، صغیرش (۱) است در خواص الأسماء مسطور است اگر کسی انگشت سیاه خود را بر شکم حال بگذارد و اسم ببرد و اگر بخواهد با اول است بخواند سقط نکند و مداومت بر ذکر (یا مبدء البرایا و معیده یا بعد قاتلها بقدرته، برای استوار شدن کارهای دنیا و آخرت و انقیاد و اطاعت خلق بسیار مفید است و خواندن این اسم را (۴۳)، مرتبه برای اضمحلال دشمن محترست.

اَمَّا اسْمُ مُبَارَكٍ (الآخر)،

الآخر: بکسر الخاء، یعنی «آخر بلا انتها»، و فی الجمع والاخر فی اسماء

در اولیت و آخریت حق

۶۰

و هو الباقی بعد قمار خلقه یعنی «باقی بعد از قمار موجودات»
 در موجد صدوق در حضرت امام صادق علیه السلام در تفسیر الاخوه فرموده
 که هیچ چیز نیست مگر آنکه هلاک میشود یا متغیر میگردد یا بایک نحو تغیر و
 زوال در آن حاصل میشود و راه می یابد یا از رنگت برنگی و
 از هیأت بهیاتی و از صفت بصفتی میگردد و از زیادتى بسوى نقصان
 و از نقصان بسوى زیادتى انتقال مییابد مگر پروردگار عالمیان
 که او همیشه بکی بوده و خواهد بود و دوست اول پیش از هر چیزی
 و دوست آخر بر آن نحویکه در اول بوده بدون تغیر و صفات
 و نامها بر او مختلف نمیشود چنانکه بر غیر او مختلف میشود مانند آن
 که یکبار خاک میباشد و یکبار گوشت و یکبار خون و یکبار خرد شده و
 درهم شکسته و پوسیده و از هم پاشیده میشود و مانند خرمائی که
 یکمرتبه غوره و یکمرتبه خرمای نمرس و یکمرتبه خرمای تر و یکمرتبه خرمای

در اینکه خدا یسوع است

خسکت می باشد. پس نامها و صفات بر آن متبذل می شود و خدای عزوجل
بجلاف آنست.

خلاصه فرموده اند: مداومت بر این اسم شریف برای غلبه بر خصم
و دوام در کارها و عزت و هیبت و حسن عاقبت و ختم کارها بعبادت
و صفای باطن و فرح و خوشدلی مفید است و عدد گیرش (۸۰۱)،
و طش (۸۱)، صغیرش (۹) است.

آمَنَّا سَمِعُيَا رَبِّ السَّمِيعِ

السَّمِيعِ (یعنی شنونده، حق تعالی بذات مقدس خود عالم
است با آنچه شنیدنی است بدون اینکه از برای او آلت شنیدنی
باشد از گوش و غیر آن و شنوند؛ سخنان خلایق است از پنهانی
و آشکار که: هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ.

از پی آن گفت حق خود را یسوع تا بیدی لب ز گفتار شمع

در اینکه خدا بصیر است

عالم برارهای خلایق و اجابت کند. دعوات با حکمت و مصلحت خویش، اِنَّهٗ سَمِیعُ الدُّعَا، یعنی: بحیب الدُّعَا، فرمودند و است
بر این اسم شریف موجب استجاب است دعاست.

دَرْخَوَاصُ الْأَسْمَاءِ است: نوشتن این اسم را بر طرف چپ پیشانی و زعفران نوشتن آنرا بر دهن گل و چکانیدن آنرا در گوش کر موجب شفاست انشاء الله تعالی، حد و کبیرش (۱۸۰)، و سطرش (۱۸) و صغیرش (۹) است.

اما اسم شریف «الْبَصِير»

الْبَصِير، یعنی: بینا و مطلع بر جمیع اشیاء ظاهره و باطنه بدون آلت بینائی، الَّذِیْ لَا یُعْزِبُ عَنْهُ مَا تَحْتَ الثَّرَى.

حاجت موری بعلم غیب بآید در بن چاه می بریزد و صفا

فرمودند: مداومت بر این اسم در هر روز جمعه موجب اختصاص یافتن

در اسم مبارک (الفاهیر)

بنیایت و رعایت حق تعالی میگردود.

در خواص الأسماء ارشیح برسی در، متولست که خواندن این اسم
برای رفع شبکوری و درد چشم و سایر امراض آن و دفع قساوت
قلب و مبهوتی نافعت انشأ الله و بجیت بنیاشدن در امور دنیا
و آخرت نیز مفید است و اگر کسی در روز جمعیه (۱۰۱)، نوبت بخواند
از اهل یقین گردد و اگر بعد از نماز (۲۰۲)، نوبت بخواند مقادیر
اولی سعی حاصل گردد و اهل حقیقت از این اسم فوائد عجیبه یافته اند
و سبب آن براسرار غریبه واقف گشته اند، حد و کبیرش (۳۰۲) است

اما اسم مبارک (الفاهیر)

در بعضی نسخ الفهائم بصیغه مبالغه یعنی: ذات مقدس که غلبه و تسلط
دارد بر تمامی موجودات و همه کائنات دلیل و متعاد و مستخر فرمان
اویند و هیچ آفریده را طاقت امتناع او نیست، تمام گردن کشان
از فرمان

در بیان اسم شریف (القاهر)

۶۴

عالم مقهور شیت و اقدار او هستند .

در خواص الانفَاء مسطور است ، مداومت بر این اسم موجب
بیرون رفتن دوستی و نیاست از دل و برای غلبه و قوت بر
اعدا ، بسیار نافعت و اگر کسی بعد از هر نمازی (۳۰۶) بار بگوید
در غلبه بر دشمنان مجربست و اگر کسی بعد از نماز روز جمعه (۱۰۰۰) مرتبه
این اسم را بخواند دشمنش مقهور و باطنش مصفا و مطالبش برآورده
شود و گفتن این اسم برای رفع هم و غم و الم و محنت و رستن از محنت
دنیا و غلبه بر نفس اماره مجربست و هر کس که در محاق ماه در آخر شب
بگوید : یا قَاهِرُ یا قَاهِرُ یا ذَا الْبَطْنِ الشَّدِيدِ أَنْتَ الَّذِي لَا يُطَافُ انْفِاقًا
پس اگر بر دشمن نفرین کند برودی آند دشمن مقهور شود و از شر او امن
گردد و اگر کسی این اسم را بشک و در عفران بر کاسه چینی نوسید و آنرا
بسوید و از آن آب بنوشد اگر او را بسته باشند گشاده گردد و اگر

در بیان اسم شریف (الفاهر)

۶۵

این ذکر را برای پیداشدن گشده (۲۰۰)، مرتبه بخواند پیدایشود و اگر
امانتی بکسی داده باشد و نتواند از او بکسرد (۲۰۰)، دفعه بنام او
بخواند امانت باور میشود ان شاء الله و اگر کسی (۹۵)، صا و بنویسد
بر کاسه مشک و زعفران و هنگام نوشتن بگوید: یا فاهر یا فزب
و در حاتم رود و از آن کاسه آب بر سر خود ریزد، اگر او را حرم
کرده باشند باطل گردد و اگر این نوشته را میان مصحف
گذارد و دشمنش هلاک گردد و اگر میان دو لشکر اندازد جنگ آنها
بصلح مبدل گردد و مداومت بر این شعر:

یا فاهراً العَدُوَّ و یا و الی الوَلِیَّ   یا مظهرَ العِجَابِ یا مُرضیَ عَلَیَّ

برای مطالب عظیمه تجربه شده است و خواندن این اسم را (۱۰۰)

مرتبه برای دفع دشمن مجرب است و حامل کسرا اسم فها ر علیه بر دشمن
نماید و همچنین است همراه داشتن کسرا فها ر.

ق	ح	ا	ر
ا	ر	ق	ح
ر	ا	ح	ق
ح	ق	ر	ا

در بیان اسم شریف القدير ۶۶

اَنَا اَسْمُ شَرِيفِ الْقَدِيرِ

الْقَدِيرُ : فِعْلٌ بِمَعْنَى الْفَاعِلِ ، يَعْنِي : ذَاتٌ مُقَدِّسَةٌ تَوَاقُفُ بِرِ
 هَرَامِ بِلَكَةِ مُشِيَّتِ وَارَادَهُ اَوْ تَعْلُقُ بِأَنْ كَيْدُكَ : إِنَّ اللَّهَ عَلَى
 كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، وَادْرَأْ عَمْرُودًا يَجَادِيهِمْ مَكْنُفٌ نَسِيتُ وَبِإِزْنِ
 أَرْحَمَتِ لَصْرَفِ اَوْ مَحَالَةٍ : مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ
 وَجُوبِ ذَاتِي اَوْ مِنْ جَمْعِ اِبْجَهَاتٍ اِيْحْيَا تُسْتِ ، بِسِ حَقِّ تَعَالَى صَرْفِ
 هَمَّةٍ كَمَا لَا تُسْتِ وَبِهِجِ كَمَالِي وَادْرَأْ مَحْدُودِيَّتِ بَلَكِ غَيْرِ قَنَاعِي سِتِ
 اِلٰهِي قَدْ لَاطَلَتْ اَمْوَاجُ قَامُوسٍ قَدْ دَنَيْكَ ، اَقْرَارًا بِمَطْلَبِ اِمْرِي
 اِسْتِ فُطْرِي هَسْبُكَ اَقْرَارًا بِاَسْلِ وَجُودِ صَانِعِ عَالَمِ اَرْفُطْرَاتِ
 كَا فِ مَصْنُوعَاتِ وَهَمَّةٍ اَشْيَاءُ بِأَنْ مَخْطُورٌ نَذَارُ ذَوِي الْعُقُولِ وَ
 غَيْرِ ذَوِي الْعُقُولِ اَرْحَلُوِيَّاتِ وَبِغَلِيَّاتِ وَارْمُجِرُوا تِ مَادِيَّاتِ
 بِمَحْنِ هَمَّةٍ اَنَّهُمَا مَعْرِفَةٌ بِمَقْصَدِ فُطْرَتِ اَصْلِيَّةٍ وَجَلِيلَتِ اَتِيَّةٍ خُودِ

در بیان اسم شریف، القادر،

۶۷

باینکه اوست قادر متعال .

و فی البحار قال دَجَلُ الصَّادِقِ شَخْصِيَّ حَبْرَتِ صَادِقٍ عَرَضَ كَرْدُ : یا بن
 رسول الله را همنمایی کن مرا بسوی خدای متعال که چه چیز است ؛
 زیرا ، جدل کنندگان با من بسیار جدل میکنند و مرا سرگردان ساخته اند
 پس حضرت فرمود : ای بنده خدا ، کَلْ رَكِبْتَ سَفِينَةً فَطَّ ، آیا هرگز سوار
 کشتی گردیده ای ؛ عرض کرد ، بلی . فرمود : آیا کشتی تو شکسته در
 و قیقه کشتی دیگر نبود ترا نجات دهد و شنایوری نبود که بفریاد تو رسد ؛
 عرض کرد بلی ، فرمود : در آنوقت آیا قلب تو تعلق گرفت باینکه چیزی
 هست که قادر است بر اینکه ترا نجات دهد از ورطه هلاکت ؛ عرض کرد
 بلی ، فرمود : آنکس که قادر است بر اینکه نجات دهد ترا در چنین وقتی
 که هیچ فریادری از برای تو نیست غیر او همان است خداوند
 قادر متعال .

در بیان اسم شریف (القدیر)

۶۸

بنظری نقل کرده که مردی خدمت حضرت رضا رسید و عرض کرد که آیا قادیان
 پروردگار تو اینکه قرار بدد همه آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست
 در بیضه من؛ حضرت فرمودند: بلی در کوچه چتر از بیضه من تحقیق قرار داد
 است خداوند همه آنها را در چشم تو و حال آنکه چشم تو کوچه چتر از بیضه من
 و اگر آنرا بگشائی آسمان و زمین و مابین آمد و راجی بینی و اگر نخواهد خداوند
 هر آینه کور میکند ترا از همه آنها.

مؤلف گوید: قدرت حضرت حق، ازلی و قدیم و عین ذات مقدس است
 بلکه ثبوت ذات عین ثبوت قدرت است اما سایر قدرتها و قوتها
 همه حادث و مخلوق و از آثار قدرت حق است چون تحصیل علم تقصید
 بقدرت خداوند محال است لذا گفتگو در آن روا نباشد و اکتفا بعلم
 اجمالی کافی است.

فرمودند، هرگاه این اسم را با اسم «قادر» در وقت وضو بسیار گویند

در بیان اسم مبارک علی، ۶۹

بر خیم غالب شوند و بجیت قوت قلب و تسلط بر امور و انداز فرار
دادن هر چیزی مجربست و فرمودند که حضرت ادریس علیه السلام
قا در نبوت یافت و مَدْلُومَتِ بر خواندن اسم «مقدر» برای رسیدن
بجاه و منزلت و منصب در نزد اکابر و بزرگواران مجربست.

اما اسم مبارک «العلی»

«العلی» معناه القا هر فائده العلی ذوالعلا و التقالی ای ذوالقدرة
و الحکم و الاقدار کافی البحار.

و دبلد الامین است؛ العلی الذی لا رتبة فوق رتبه، یعنی «
ذات مقدس که برتر از مقام و رتبه او مقامی تصور نشود و منزله از صفات
مخلوقین و تفوق دارند و غلبه کنند» است بر هر چیزی بطوریکه هیچ
آفریده فی راطاقت امتناع از فرمان او نیست.

قال مولانا السبزوادی رحمه الله، فی شرح الاسماء: هذا الاسم من اسماء العظماء

در بیان اسم مبارک علی،

۷۰

مطابق لاسم اعظم اعنی لا اله الا هو فی العدد الحزنی و فی بعض الكتب :
 من الاسرار التي تكون من خواص اسم علی انه فی کل اسم من الاسماء
 و ذالک دلیل علی قیو مبیته علی کل شیء و ظهوره فی کلیتشی و طریقه استخراج
 من کل اسم ان تضاعف عدد الاسم ست مرات ثم زد واحد علی
 احوال ضرب احوال بعد الزیاده فی العشرة و جمع حاصل ثم طرح عشرين
 فاضرب الباقي فی احد عشر مطابق لاسم علی بهذا الاستعداد من بعض
 اهل الحروف . شیخ الرئیس ابو علی بیتا فرماید :

بر صفحه می چهره با خط المیزلی	معکوس نوشته است نام دو علی
یک لام و دو عین با دو یا معکوس	از حاجب و عین و الف با خط علی

و نیز فرماید :

تا باده عشق در قدح ریخته اند	و اندر پی عشق عاشق بگنجینه اند
در جان روان بو علی مهر علی	چون شیر و شکر بهم در آغوش اند

در بیان اسم مبارک علی

۷۱

قال مولانا الفضا الكاشاني، في بعض تاليفاته انما اختص كل مخلوق باسم
بسبب غلبة طوره صفه التي دل عليها ذاك الاسم فيه كما اشير اليه في الحديث
القديم يا آدم هذا محمدٌ وانا احمده المجدوني فالي شققت له اسما من
اسي وهذا علي وانا العلي لعظيم شققت له اسما من اسي الحديث
قال الحافظ الشيرازي

سايه مشوق اگر افتاد بر عاشق چه شد

بابا و محتاج بودیم او ببا مشتاق بود
و چون حضرت مولی الموحدين (علی بن ابیطالب)، بعد از حضرت ختمی مرتبت
افضل و اشرف خلایق است خدای تعالی نام او را اسم خود شوق و جدا
فرمود و همچنانکه اشیا را با نام آتیه مستقر شد، همچنین باسم محدث
علی مستقر شد.

كما في بعض الخطب المنويزة اليه قال انا الذي كتب نبي علي العرش فاستقر

در بیان اسم مبارک علی (ع)

وَعَلَى السَّمَوَاتِ قَامَتْ وَعَلَى الْأَرْضِ فَاشْتَرَتْ وَعَلَى الْإِبْجَالِ قَرَّتْ.
 منم آنچنانیکه نوشته شده است اسم من بر عرش پس قرار گرفت عرش
 الهی بر آن اسم و نوشته شده است بر آسمانها پس برپا شده است آسمانها
 از برکت آن اسم و نوشته شد بر زمین پس قرار گرفت و نوشته شد بر کوهها
 پس ثابت ماند. فَالْأَمَلُ لَا يَبْأُفُضِلُ درین علی بود علی الاصلی در نام علی سر الهی پدید است
در بای علی سوره قیوم برخوان وین اسم عظم آنجا
 حضرت آیت الله والد در کتاب در راه نجات چنین فرموده :

در بارگاه منع که طرح از عدم زدند

اول بسم حیدر صدر رقم زدند

خوانند اسم او بر زمین برقرار شد

بر جمله ی جبال سکون خستیار شد

این نه فلک مقرر ملک جمله استوار

آمد اسم حیدر کرار برقرار

در بیان اسم مبارک علی؛

بر کوه و دشت وادی و صحرا و بر بحر

خواندند نام نایش آرام شد ز قهر

لوح و قلم سما و سمک جمله کائنات

آمد ز اسم او همه ذرات را ثبات

این اسم، اسم عظم و حق ساختی عیان

حق میکند مرا بتو اینگونه رهنما

علی بن ابیطالب؟ آینه اسماء و صفات الهی منظر ولایت کلیه الهیه سر و

باطن نبیاً، حقیقت کلیه ولایت او تجلی در مظاهر خلایق است و حواله وجود

منحرف اراده حضرت ولایت مداراوست و جمیع فیوضات که از پیوسته بخلائق

میرسد واسطه ایصال آن علی است، لذا، وارد شده: آنامدینه العلم

و علی با نبیها.

در روایت دیگر فرمود: انت عامل لوائی یوم القیامة.

در بیان اسم مبارک علی

در دوایت مبراست که: **إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُعْطِي مُحَمَّدًا رِوَاةً**
يَكْمُلُ مِنْ يَدَيْهِ ظِلَّةٌ مُسِيرَةٌ خَمَاسَةٌ عَامٌ يَسْتَظِلُّ بِهَا جَمِيعُ الْخَلَائِقِ وَكُلُّهُمْ
يَكُونُونَ بِهٖ .

حقیقت این لوا که خلائق در قیامت در زیر آن استیلاال میمانند همان
 رحمت عاتقه است نماینده حقیقت خاتمه محمديه علویه است که از مشکوة
 ولایت مطلقه علی (علیه السلام) شامل حال خلائق میشود. روات محمد که حامل
 آن علی است جامع جمیع محامد است و حضرت آدم ابوالبشر و انبیاء
 بعد از او در زیر این لوا قرار دارند و چون مرتبه کلیه لوا معنوی
 آنحضرت جامع جمیع مراتب کمال است مرتبه بی عظم و اکمل از این مقام
 مرتبه نیست و گفتگو در این مقام زیاده از آنست که ذکر شد خلاصه بمعنای
 علی است عالی و متعالی .

از شیخ بوسی نقل شده که هر کس این اسم شریف را بسیار گوید و با خود همراه داشته باشد

در بیان اسم مبارک، اَعْلٰی،

در میان مردم صاحب آبرو و منزلت می‌شود.

بعضی بگویند که هر کس در هر روزی صد مرتبه این اسم را بگوید دولت
 او زیاد می‌شود و با خود داشتن این اسم برای خلاصی و رفع فقر و قضای دین مجرب
 عدد کبر آن ۱۱۰۰، که مطابق است با کلمه بحق، و فرمودند اگر کسی کز قاف
 و سواس شده باشد دست بر سینه خود گذارد و بگوید بسم الله
 و بانه محمد رسول الله و لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم اللهم انم
 عنی ما اجد، پس دست بر شکم خود بمالد و سه مرتبه بخواند بر طرف گردد
 ان شاء الله و مکرر علی بدین نحو خواص

ع	ل	ی
ی	ع	ل
ل	ی	ع

بسیار دارد.

اما اسم مبارک، اَلْاَعْلٰی،

اَلْاَعْلٰی معناه العلی القاهره کما فی البهار: اعلی، اسم تفضیل یعنی،
 بلند تر و بمعنای «علی» و «قاهر» آمد، چنانچه در بحار است

در بیان اسم مبارک اعلیٰ،

و بمعنی غالب کفر له تعالیٰ لا تُخَفُّ اِنکَ اَنْتَ الَّا عَلیٰ امی الغالب .
 فرموده اند بهترین تفاسیر این اسماء اعلیٰ، اعلیٰ، متعالی و عالی، منزله بودن
 حق است از صفات مخلوقین و بلند بودن اوست از جمیع ادراکات
 عقول مکانیه .

بعضی از اهل معرفت گوید، مراد از اسم مبارک اعلیٰ مقام غیب الغیبه
 و کنز مخفی و مرتبه احدیت است که : لا اسم لها ولا رسم .
 فرمودند : خواص این اسم شریف با اسم علی متحد است بلکه ابلغ و اتم است
 و عددش سه مرتبه متساویه را از احاد و عشرات و مآت که یکصد و
 یازده، باشد جامعست و نوشتن و با خود داشتن این اسم موجب مقبول
 شدن در طبایع است و خواندنش فایده عظیم دارد و در کبیرش (۱۱) ،
 و طرش (۱۲) ، صغیرش (۳) است .

کفعمی (۱۰) در بلد الامین فرماید : بخط حضرت امام رضا (۴) یاقه شد

در بیان اسم مبارک، اَلْبَاقِی

بجست تب بر قطعه کا قد بنوید و تبار هر روز یک قطعه آنرا بلع نماید بعد از آنکه سه نوبت سوره توحید بر آن خوانده باشد.

اول : بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ لَا تُحِثُّ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَوْحٰی . دوم : بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ لَا تُحِثُّ شَجَوْتُ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِیْنَ . سوم : بعد البسمه الاله الخلق والا اله تبارک الله رب العالمین .

اما اسم مبارک، اَلْبَاقِی

اَلْبَاقِی : حکما فی البقاء معناه الکاثرین بغير حدوث و لا لقاء و البقاء ضد الفناء یعنی همیشه و پاینده و برقرار که مسبوق بعدم نبوده و فنا و زوال در او راه ندارد :

که همیشه فانیند و باقی یار لیس فی الدار غیره و یار

یعنی : واجب الوجودیکه لذاته ازلی است زمانه بقای بهشت و دوزخ که بقای آنها ابدی است اما ازلی نیست .

در بیان اسم مبارک، اَلْبَدِیعُ،

فرق بین اَوَّل و اَبَد انستکه : اَوَّل پاینده و دائم بالذاتست بعنوان جُوب و ، اَبَد پاینده و دائم بالعرض است از وجود امکانی یا وجود جوبی فرمودند : جهت طول عمر و استحکام امور و بقای اولاد و دوام بهنیه و عمارات ، نداشتش نقص عظیم دارد .

عدد کبیرش (۱۱۳)، و عدد وسطش (۱۴)، و عدد صغیرش (۵) است

اما اسم مبارک، اَلْبَدِیعُ،

اَلْبَدِیعُ : بمعنی المَبْدِیعُ و فی الجمع البَدِیع من اسماء تعالی و هو الذی فطر الخلق مبتدعا لا علی مثال سبق .

یعنی : ذاتیکه خلق فرمود کائنات را از پیش خود بدون ملاحظه مثالی بلکه ایجاد فرموده تمامی موجودات را از روی حکمت بالذات و قدرت کامله خود .

آنرا شیخ برسی در، نقلست که هر کس این اسم شریف را بسیار گوید روزی فتنه

در بیان اسم مبارک، الباری، ۷۹

خدا او را معرفت .

صاحب جنات اسفل و کفید : این اسم شریف جهت درست آمدن کارها
و اکثر امور خواندنش نافست .

جدا بعد فرموده : اگر کسی غسل کند و دو رکعت نماز بجای آورد پس بگوید
هزار بار بگوید : یا بَدِیعَ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ ، و از وجهی حلال صدقه بدهد
و بعد از آن هزار بار تکرار بگوید برای هر امر مشکلی که در آن فرو مانده باشد
محرّبت و تحرّکین (۷۰۰)، ز، بنویسد روز شنبه نزدیک غروب و در
قبرستان دفن نماید و در حال نوشتن بگوید : یا بَدِیعُ یا عَلَّامُ ،
علوم غریبه بر او منکشف گردد و بدولت برسد .

اما اسم مبارک، الباری،

الباری معناه الله باری البها اسمی خالق الملائق کما فی البحار، یعنی: خالق
خلایق، زیرا: بَرَّءٌ، بمعنی خلق است و خلایق را بریه گویند .

در بیان اسم مبارک، الأکرم،

فَالْأَطْرَحُ فِي الْمَجْمَعِ وَالْبَارِي مِنْ أَسْمَاءِ تَعَالَى وَفَسِّرَ بِالَّذِي خَلَقَ الْخَلْقَ مِنْ غَيْرِ
مِثَالٍ .

در جنات الخلود است که جهت خلاص از تنگنای و پیداشدن فرزند و
نتایج حیوانات مداومت بر این اسم فایده عظیم دارد و هر کس این اسرا
بسیار گوید جسدش در قبر تازه ماند .

حد و کبیرش (۲۱۳)، وسطش (۲۴)، و صغیرش (۹) است .

اما اسم مبارک، الأکرم،

الْأَكْرَمُ كَمَا فِي الْبَحَارِ مَعْنَاهُ الْكَرِيمُ وَتَدْبِجِي فَعْلٌ فِي مَعْنَى لَفْعِلٍ مِثْلَ قَوْلِهِ عَزَّ وَجَلَّ
وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَى مَنْ هَيِّنٌ ،

گاهی فعل بمعنای فعل، میآید . مانند، اکرم، در اسماء الله، یعنی: ذات
مقدس که صاحب کرم است گھولید تعالای لا یصلیها الا الشقی، یعنی
شقی، و سيجبها الا تقی، یعنی: تقی، و نظایر آن در کلام عرب .

در بیان اسم مبارک (الطاهر)

فرمودند: مداومت بر این اسم موجب برآمدن مقاصد دنیا و آخرت و
حصول عزت و کرامت است و این اسم مفتح رزق و برکت است و برای
رفع پریشانی بسیار نافعت و چون کسی بر این اسم مداومت نماید روزی او
از جانی بوی رسد که گمان نداشته باشد و عدد یکیش (۲۶۱) است.
اما اسم مبارک (الطاهر)

الطاهر دو معنی دارد:

۱- اگر مأخوذ شود از ظهور ضد خمار، یعنی: ذات مقدس که آیات بوبیت
و آثار قدرت او در تمامی آفاق و نفس ظاهر و باهره در روشن است
لَقَدْ ظَهَرَ تَ فَلَا تَخْفَى عَلَى أَحَدٍ
عالم همه از نور تو روشن گشته
إِلَّا عَلَى الْكَافِرِ لَا يَغْرِتُ الْقَمَرُ
هم اول این سلسله ای هم آخر
فهو ظاهر بآیات مجتب بذاته. و در حقیقت نیست موجودی از موجودات مگر آنکه
منظری از مظاهر او است بلکه تمامی موجودات جلوات فیض او و نمایان

در بیان اسم شریف، الباطن، ۸۲

وجود وحدانی او سیب باشد.

۲- هرگاه، مانع شود از ظهور که بمعنی پشت و پناه است، یعنی، غالب و قادر است بر آنچه میخواهد و از اینست قوله تعالی، فاضبحوا ظاهرين، یعنی، گردیدند غلبه کنندگان و بمعنای مطلع و عالم نیز آمده. فرمودند، برای غلبه بر دشمن و قوت گردان و پیشرفت کار و مداومت بر این اسم شریف اکیسر حمراست و برای ظهور محققات و گشوده شدن محراب حدیث (۱۱۰۶)، و طش (۱۱۶)، است.

اما اسم شریف، الباطن،

الْبَاطِنُ : معناه، آنکه در لطن عن الاوهام فهو باطن بلا احاطة لا محیط به محیط کما فی البحار.

ذات مقدس که پنهان است از اوهام و خیالها، پس او باطن است بی احاطه که چیزی دور او را گرفته باشد هیچ محیطی با او احاطه نمکند، فهو محتجب

در بیان اسم مبارک الحی،

عن ادراک الأبصار و تلوث انخراط و الاکثار :

در محو است بذات خویش که هیچ عقل و فنی ادراک کننده ذات مقدس را نتواند کند

و تلوث با ذهان و اکثار بر سر نگردد، اما مرئی و محسوس است بآیات باریت

یا ازل الکلور یا ابدی کحفا   نورک فوق النظر حنک فوق الثنا

ای ز پیدائی خود بس ناپدید   جمله می عالم تو د کس ناپدید

ایدرینجا بهکس را نیست تاب   دیدها کور و جهان پر آفتاب

بعضی گفته : او سبحانه باطن است بر هر چیزی یعنی : عالم و مطلق است

بر بواطن و اسرار امور و از صفای خلق خود غافل نیست .

فرمودند : مداومت بر این اسم شریف جهت اطلاع یافتن بر اسرار مکنونه و

صفای روح و اخبار مفید است و عذای کبیرش (۶۲) میباشد .

اما اسم شریف الحی،

الحی : یعنی ، زنده ، ای که همیشه زنده و پاینده است بذات اقدس خویش که

در بیان اہم مبارکِ (انحی)،

محتاج نیست بجاییکہ بآن زندگی کند، زیرا: حیاتِ حقیقیہ ذاتیست برای
پروردگار عالم کہ ہرگز فنا براورہ نیابد و فوت براورہ انباشد و مددست
بذاتِ خود و تمامِ مذکرات تحت ادراکِ اوست و فعالی است مدبر کہ
کار با از او سر میزند و تدبیر آنها میفرماید.

و دخواصُ الأسماء، ایشخ برسی (ر)، نقل کرده کہ ہر کس (۱۹)، مرتبہ این سہرا
بر مریض بخواند شفا یابد و اگر بر صاحبِ در چشم بخواند در ویش بر طرف گردد و
و نیز از بعضی رسائل نقل فرمودہ کہ اگر کسی این اسرا تا ہفت روز روزی
(۱۰)، مرتبہ بخواند بر مریض بہر بیماری صحت یابد و اگر بر باغ یا کشت بخواند از آفت
آسمان ایمن گردد و حاصلش بابرکت شود.

و نیز فرمودہ اند: مداومت بر این نام، بخصوص در عقب ہر نمازی (۱۸)،
مرتبہ باعث طول عمر و دفع مرکِ مفاجات و توسعہ معاش است و اگر
کسی اطلبی باشد کہ اورا هیچ چارہ نباشد بگوید: یا حنی یا قیوم یا

در بیان اسم مبارک حکیم

لا اله الا الله محمد رسول الله علی ولی الله، آنمطلب بر رحمت بر آورد و
و بعضی گفته که اوقات دعوت آیند و اسم از سحر است تا طلوع آفتاب
و آیند و اسم مفتاح تمام مطالب دنیا و آخرت و بزرگان دین آرایند
اسم نواید عجیب و ثمرات غریبه مشاهد فرموده اند.

اما اسم مبارک، الْحَكِيمُ،

الْحَكِيمُ: یعنی، راست گفتار و درست کردار یک افعال و محکم و متقن و
صادر از روی حکمت باشد و کسی را مجال اعتراض بروی نباشد.
قال مولانا المجلی: حکیم معناه انه عالم و الحکمة فی اللغة العلم و منه
قوله عز وجل: یؤتی الحکمة من یشاء.

حکمت در لغت بدو معنی گفته شده، یکی علم حکیم، یعنی: عالم بنا بر این از
صفات ذات خواهد بود و دیگری بمعنی اتقان و فعل و عمل، حقیقی
حکیم است یعنی: افعال او محکم و متقن است مثل بر مصلحت و خالی از

در بیان اسم مبارک (حکیم)

مفسد است بنا بر این از صفات افعال است .

حکماء و دانشمندان برای حکمت تعریفات مختلفه فرموده اند . قال مولانا التبریزی :
الحکمة هي العلم بحقائق الموجودات على ما هي عليه في نفس الامر ، یعنی :
حکمت علم باحوال موجودات خارجیة میباشد بطوریکه هستند در واقع و در
بعض عبارات بقدر الطائفة البشرية است .

بعض دیگر فرموده : بالحكمة التشبيه باله العالم وتبيل انما لتخلق باخلاق الله
في الاحاطة بصور المجردات والتقدس عن الماديات واليهما الاشارة
في الحديث عن النبي : تخلقوا باخلاق الله امي تشبهوا به .

حکمت تشبه وصفی است بآله عالم ، یعنی : بواسطه این علم ممکن است روح
انسان متصف بصفات الله شود و تخلق باخلاق الهی گردد و این انصاف
و تخلق روح بشر را از حیات فانی بشریت بمیراند و نشسته باقی ابدیت
حیات بخشد و بزبان حال رومی گوید :

در اقسام حکمت

۸۷

مردم از ظلمت نور اندر شدم   قطره ای دریای پرگوهر شدم

حکمتاء حکمت را دو قسمت نموده اند: ۱. حکمت نظری ۲. حکمت عملی

حکمت نظری را سه شعبه نموده اند، الهی، ریاضی، طبیعی

حکمت عملی را نیز سه قسمت نموده اند، سیاست مدن، تدبیر منزل، تهذیب

اخلاق.

اما حکمت نظری، علم باحوال موجودات است که وجودش متعلق بقدرت و

اختیار انسان نباشد مانند، علم بوجود واجب الوجود و مبادی

حایه و افلاک و عناصر و نفوس و قوی و صور و طبایع الی غیر ذلک

اما حکمت عملی، علم باحوال موجودات است که وجودش متعلق بقدرت و

اختیار انسان باشد، مانند: افعال و اعمال ما را از اینجهت که

مؤدی بصلاح معاش و معاود باشد و آن اگر باعتبار مشارکت با

جماعتی باشد در منزل آنرا تدبیر منزل گویند و یا در بلد که آنرا علم سیاست

در بیان اسم مبارک حکیم

خوانند و اگر نه باعث بار مشارکت باشد بلکه باعث بار انفراد باشد
 من حیث یعنی آن فعل اولایه یعنی آن فعل، آنرا علم تهذیب اخلاق خوانند
 الغرض در بعض از کتب مسطور است هر کس در نیمه شب این اسم مبارک را
 بسیار گوید تا آنکه بخواب رود و محرم اسرار گردد.

دَدْخَاوُصُ الْأَسْمَاءِ از شیخ برسی (ره) نقل کرده که هر کس این اسم را بنویسد و
 آنرا بشوید و بر زرع ریزد بابرکت شود و از آفات ایمن گردد.
 از حضرت امام (ع) نقل شده که فرمود: بجهت آسانی هر دشواری باید اسم
 الحکیم را بسیار گوید.

جَنَاتُ الْمَلُودِ گوید: برای راست آمدن کارها و دانستن مجهولات مدد
 بر اسم الحکیم مجرب است.

حد و کبیرش (۷۸)، حَکَمٌ بدون یا نیز اسم خداست بمعنی داد و روئیل
 و عدوش (۱۰)، عدد از حکیم کمتر است.

الْعَلِيمُ : این اسم مبارک با عالم و علامت یک معنی است ، یعنی : عالم متغیر
 بعلم ذاتی ازلی که عین ذات و ذات عین اوست : فهو العالم ازلا و ابداً
 و كان الله عليهما حكما ، آگاه است بر همه سرائر و مطلق است بر تمام ضائرها
 که : يعلم السر و خفي ، و پوشیده و غایب نیست از او مثال ذره ای
 در زمین و نه در آسمان که : و ما يغرب عن ربك من مقال ذرة في
 الأرض و لا في السماء ، و علم او باشیا پیش از خلق آنها چون علم
 اوست بآنها بعد از خلق آنها و زیاد و کم نکرد و و جهل و نادانی بیسبب
 در ساحت جلالت اهی نیست و نبوده و نخواهد بود و علمش محیط است
 بر شئی ، خواه جزئی و خواه کلی ، اما چگونه و کیفیت آن بر احدی جز
 ذات مقدس معلوم نیست و جز اقرار بجز و در ماندگی چاره فی نباشد
 جهان متغیر بر ابدیتش   فرو مانده در کثرت همتش
 نه ادراک در کثرت ذاتش رسد   نفکرت بکثرت صفاتش رسد

در بیان اسم مبارک علیم، ۹۰

دانشندان برای علم، باعث بارانی قیامتی نمود، اند که مرجع همه تحت
معنای لغوی آن که دانستن، است میباشد. بعضی علم را بر سه قسمت
نموده اند:

- ۱- علم توحید ۲- علم معرفت خدای تعالی از اسما و احوال و اقرب و
ابعاد و احیاء و اموات و نشر و ثواب و عقاب و غیر آن .
- ۳- علم با احکام شریعت از اوامر و نواهی و حرکات از این مسالک سه گانه
ساکلی است .

باز گفته اند، علم سه قسم است، علم طبیعی، علم ریاضی، علم الهی
در حدیث است، انما العلم ثلاثة، آیه محکمۃ اوست قائمه او فرضیه عاقله
و ما خلا من فهو فضل .

علم دین قدامت و تفسیر و حدیث
ما یقیطیس بلیس خبیث
فرمودند، مداومت بر اسم مبارک علیم، جهت فتوحات قلبیه و اطلاع

در بیان اسم مبارک (الحلیم)

۹۱

معارف حق و برآمدن حوائج غم مخربست و برای کشف مغیبات گفتن این اسم
در مرتبه بعد از هر نمازی مفید است و هر کس بسیار گوید مطلع گردد اند خدا و
بروقایق علمها و خفیات اسرار و از فواید مداومت بر این اسم حصول علم
لدنی است، اسم عالم نیر و آرامی همین فواید است، حد و کسر، تعلیم،
(۱۵۰۰) میباشد.

اما اسم مبارک (الحلیم)

الحلیم: کافی البجار معناه آنکه حلیم غمناک، لا یعجل علیهم بعقوبه، ذات
مستیکه علم میکند بکسانیکه نافرمانی میکنند او را و شتاب نمیفرماید در عقوبت
ایشان با قدرت او در عقوبت و عفو میفرماید و مهلت میدهد.

در خواص الاسماء است، مداومت بر این اسم برای ایمنی از خوف مجربست
و اگر کسی این اسم را بنویسد و بشوید و آن آب را بر زرع بپاشد موجب
نمود برکت گردد و خواندن این اسم را روزی (۱۰۰۰) مرتبه برای

در بیان اسم مبارک (الحفیظ)

آرامی دل و اطعمای ناسره جل و حشمت و فروشن ختم نافع است و
اگر سلطان بر کسی ختمناک شده باشد (۱۰۰) مرتبه این اسم را بخواندش
فروشنند. عدد کبریت (۸۸) و طش (۱۶) است.

جذاجد، در کتاب خواص الاسماء فرماید: اگر کسی را پسری در گوش
رقه باشد این اسم را در گوش او بخواند بیرون آید شایسته: یا علی
یا عظیم یا عظیم یا عظیم.

اما اسم مبارک (الحفیظ)

الحفیظ: بمعنی حافظ بلکه نبالغ آن اشاره بحفظ کمال الهی جل شأنه، یعنی
حافظ و نگا دارنده تمامی موجودات از تلف و فساد تا هر زمانیکه اراده
بقای آنها را داشته باشد زیرا: محدثات همچنانکه در حدوث خود
نیازمند بعلت محدثه، بکذا در بقای خویش نیازمند بعلت مسبقه
فرمودند: مداومت بر این اسم برای کسیکه از مهلکه خائفست نافع و

در بیان اسم مبارک «الحق»

سیرج الاجابة میباشد و ذا کر این اسم پیوسته محفوظ است از غرق و
حرق و سایر مملکات و مودیات برتیه و بحریه و بستن آنرا بر باز و حب
ایمنی از تنگبستهای باشد و هر کس این اسم را بعد از نماز در روز جمعه
بخط باریک (۹۹۸)، مرتبه بنویسد و بر باز و بندد از وساوس شیطان
و خوف سلطان و بیم مار و عقرب و خیالات فاسده در امان حضرت
سبحان باشد.

اما اسم مبارک «الحق»

الحق: قال الطبري في المجمع، الحق من أسماء تعالی و هو الموجود المحقق
وجوده، یعنی: ذات مقدسکه هستی او ثابت و محقق است و دائم و
همیشگی است بذات اقدس خود و شک و شبهه فی در وجودش نیست
و آنچه غیر او تصور شود از ممکنات و ارای هستی موهومی است بلکه فی تحقیقه
نفیت هست نماست که:

در بیان اسم مبارک (حق) ، ۹۴

کل ما فی الوجود من حیث احوال   او عکس فی المرایا و ظلال
 ممکنات بهتبار امکان و فقر ذاتی باطل و غیر ثابت است چنانچه لمید گفته
 آلا کثیری ما خلا الله باطل   و کل نعیم لا محالة زایل
 جز از حق نیست دیگر هستی حق   هو الحق گو اگر خواهی انا حق
 فاذا قلنا انه حق فقلنا الواجب الذي لا يخاطه بطلان و فی حدیث ثلثیه
 لبتیک لبتیک حقا حقاً ای غیر باطل قال للعلم الثانی ابو نصر الفارابی تعالی
 حق للقول المطابق للمعبر عنه و اطابق القول و حق للموجود و حاصل بالفعل
 و حق للموجود و الذي لا یسل للبطلان الیه و الاول ثم حق من جهة اخرى
 حق من جهة الوجود و حق من جهة انه لا یسل للبطلان الیه لکن اذا قلنا انه حق
 فانه الواجب الذي لا يخاطه بطلان و به یجب وجود کل باطل .
 و خواص الأسماء است که مداومت بر این اسم برای خلاصی از دست
 طلبکار مجربست و اگر کسی خواهد که دل او نورانی شود و بصفا ی باطن و جلای

در بیان اسم مبارکِ حَسْب

قلب بجائی رسد که ضامن مردمان بروی مُخْتَفِ کرد و نیمه شب برخیزد و دو رکعت نماز گزارد پس دستها را بسوی آسمان بلند کند و (۱۰۰) مرتبه گوید «یا حن»، و برای غلظت مداومت نماید ان شاء الله مطلوب حاصل شود. حد و کیش (۱۰۸) است.

اما اسم مبارکِ الْحَسْبُ،

الْحَسْبُ: به معنی وارد شده، المحصى لکلی شیء العالم به لا یخفی علیه شیئی ذات مقدس که هر چیزی را احصا کنند، است و عالم و داناست بآن و پوشیده و پنهان نیست بر او چیزی.

دوم: آنکه خدا محاسب است از برای بندگانش و ایشان ابا و علایشان محاسب میکند و بر آنها جزا میدهد، و هو فیصل علی معنی مناعل بضم تهمیل جلیس و محال (یعنی: همیشگی).

سوم: آنکه او کافی است، و الله حی و حکم.

در بیان اسم مبارک الحمید، ۹۶

فرمودند: مداومت بر این اسم برای درست آمدن محاسبات و فصل فتن
امور بر عظم ریخته مجربست و خواندن این اسم را ۸۰۰، مرتبه برای دفع شر
عمازان و حاسدان نافست و برای دفع دشمن قوی مجربست.
که مَفَايِجُ الْإِجَاتِ کبیر و لری ۷۰، است که در بعضی کتب مذکور است که هر کس
هفت هفته هر روز هفتاد و نوبت بگوید: حَسْبِيَ اللَّهُ أَحْمَدُ، وابتداء از
روپنجشنبه کند خدای عزوجل کفایت مطالب او نماید و نجات و هدایت
از آنچه میسرند.

اما اسم مبارک الحمید،

الْحَمِيدُ: معناه اسود و فحیل فی معنی مفعول، ذات مقدس که مقصود
است تمامی صفات حمید و مستحق است حمد و ثنای جمیل ا بسبب افعال
مستحسنة فرمودند: مداومت بر این اسم بر طرف یسار و اخلاق و سیمه
و موجب می شود پیداشدن اخلاق حمیده و پسندیده و اگر کسی این اسم

در بیان اسم مبارک «حقی»

۹۷

مبارک را بر ظرفی بنویسد و از آن آب بیاشامد حالت هزل و غش از او زایل گردد و اگر کسی این اسم را بر طعامی بخواند بعد و کبیرش که (۶۲) مرتبه است و آن طعام را بلیکه هزال یا فحاش است بخوراند حالت او بصلاح و تقویٰ مبتدل گردد و اسم محمود نیز همین خاصیت را داراست.

اما اسم مبارک «الْحَقِّی»

الْحَقِّی: به حاء، حمله بدو معنی گفته شده:

۱- عالم، و از این قبیل است قوله تعالی: یَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ کَیْفَ تَأْتِیْهَا، یعنی، سؤال میکنند ترا از ساعت که قیامت است گویا تو دانائی بوقت آمدن آن،.

۲- لطیف، یعنی: ذاتیکه عالم است بتامی امور و محیط است ب همه موجودات و لطیفست به نیکی و تملطف و مهربانی نمودن.

فرمودند: مداومت بر این اسم مبارک برای وقوف بر ضار و نفی

در بیان اسم مبارک رَبّ، ۹۸

و خواندن این اسم برای حصول دوستی و محبت نیز مفید است .

در بیان اسم مبارک رَبّ،

الرَّبّ : مَعْنَاهُ الْمَالِكُ كُلُّ مَنْ مَلَكَ شَيْئًا فَهُوَ رَبُّهُ .

رَبّ یعنی : مالک و هر کس چیزی را مالک شود رَبّ آنست، یعنی ذات مقدّس که حقیقتاً مالک تمامی موجودات است و مالکیت غیر او بطور مجاز و بالتبع اوسبّه است .

رَبّ بمعانی متعدّد آمده، جمع کنند، تدبیر نمایند، اصلاح سازند، سید و رفیق و تربیت کنند، و غیر ذلک .

و مِنْهُ قَوْلُهُ تَعَالَى : رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَ رَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ .

فرمودند : هر کس این اسم را بسیار گوید خداوند او را حفظ فرماید و اولادش

و نذر او دشد : هر کس بگوید « یارب یارب یارب ، تا آنکه نفسش

قطع شود در جوابش گفته شود که « لَبَّيْكَ ، حاجت تو چیست ؟ و نزد

در بیان اسم مبارک (رحمن) ۹۹

بعضی اسم عظیم است برای هر معنی اگر کسی (۸۱۸) بگوید: **سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ**، آن فهم برآورده شود.

اما اسم مبارک (الرَّحْمَنُ)،

الرَّحْمَنُ: معناه الواسع الرحمة علی عباده.

ذات مقدس که صاحب رحمت شامه است بر تمامی بندگان از مؤمن و کافر و روزی دهنده ایشان است بلکه رحمت واسعه ی او همه ی موجودات را فراگرفته، «رحمن و رحیم» هر یک صیغه مبالغه مأخوذ از رَحِمَ مانند غضبان از غضب و علیم از علم الا اینکه مبالغه در (رحمن) بیشتر است. معنای آن عام است اما لفظش از اسما، خاصه حق است: **قُلْ ادْعُوا اللَّهَ أَدْعُوا وَالرَّحْمَنَ**، جز خدا با این لفظ نامیده نمیشود مگر با صفت لفظ عبده.

كما قال الصادق: الرحمن اسم خاص لصفة عاتية والرحيم اسم عام لصيغة

در بیان اسم مبارک (رحمن) ۱۰۰

رحمن اسم حق تعالی است باعتبار جمعیت اسمائیه که مبدأ انبعاث وجود بر
 حقایق جمیع مراتب مکانیه است و درجه اسم خاص است جهت فضیلت
 کمالات معنوی بر اسل ایمان فقط حقیقت محمدیه ۰۰ باعتبار جهت نبوت
 منظر رحمن است و باعتبار جهت ولایت کلیه منظر اسم رحیم است و باعتبار
 وحدت و جهت جامعیت مقام ولایت نبوت منظر اسم (الله) است
 منظر کامل اسم عظیم و رانسیا حقیقت خاتمه و در اولیا حقیقت ولویه حضرت
 علی مرتضی وائمه بعد از اوست .

از حضرت امام رضا ۰ نقل شده : هر کس اسم (الرحمن) و (الرحیم) را بعد از
 هر نمازی (۲۹۸) بار بخواند جلدی مردمان او را دوست دارند و از
 اصل تحقیق گردد .

در خواص الامناء و مفاتیح النجات مذکور است : اگر کسی بعد از هر نمازی
 (۱۰۰) مرتبه این اسم را بخواند در بیع احوال مورد لطف و عنایت حق گردد

در بیان اسم مبارک رحیم، ۱۰۱

الرَّحِيمُ : معناه آنکه رحیم بالمؤمنین بخصیم برحمته فی عاقبة امرهم کما فی البحار :
 ذات مقدسکه رحمت او منحصر بمؤمنان است در عاقبت امرشان و کافران
 از این رحمت نصیبی نیست لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ، و باین اسم
 غیر خدا تیر نامیده شود، لیکن معنی آن خاص است چنانچه اشاره شد.
 جَدًّا فَجَدُّ در خواصُّ الأسماء فرموده : برای برآمدن تمام حوائج دنیا
 و آخرت مداومت بر این اسم نافست و هر کس این اسراورد خود قرار
 دهد سوال نماید از خداوند چسبیری را مگر آنکه باو عطا میفرماید و اگر کسی در
 فهمتی فروماند، باشد چون بر این اسم مداومت نماید گشایشی در کارش
 پیدا شود .

حد و کبیرش (۲۵۸)، میباشد .

اما اسم مبارک الذاری ،

الذَّارِي : معناه اسخالیق یقال : وَرَدَّ اللَّهُ أَنْ يَخْلُقَ وَبَرَّكُمْ أَيْ خَلَقَكُمْ .

در بیان اسم مبارک «ذاری»

ذاری «بزال منجر و همزه آخر و کاهی بقلب همزه یا» یعنی «خالق و آفریننده». ذرا» یعنی «خلق و میندود لعللا» و لقد ذرانا جهنم کثیرا من الجن و الانس. «یعنی: تحقیق خلق کردیم برای جهنم بسیاری از جن و انس را».

فرمودند: خواندن این اسم مبارک برای رتو غایب مفید است هرگاه (۹۱۱) مرتبه بگوئی «یا ذاری» بقصد رسیدن خبر غایب، برودی خبر برسد.

صاحب جنات اللود گوید: خاصیت «ذاری» مانند خاصیت خالق و باری است چون غایبی که از او خبری نباشد بعد از نصف شب بخته در گوشه‌ی خانه‌ی خود ایستاده (۷۰) بار بگوید: یا ذاری یا معید رَدَّ عَلَیْ فُلَانًا، در آنوقت خبر باو برسد.

اما اسم مبارک «الوازی»

در بیان اہم مبارکِ رازق ، ۱۰۴

الْكَافِي الْبَحَارُ مَعْنَاهُ اَنْهُ عَزَّوَجَلَّ يَرْزُقُ عِبَادَهُ بِرُحْمٍ وَفَا جَرَمُ زَيْفَا
 خدای عزوجل بندگان را روزی میدهد بخواد، نیکوکار ایشان باشد و خوا
 نیکارشان روزی دادنی . .

پروردگار عالم روزی دہندہ ی تمامی موجودات بر حسب آنچه
 حکمت و مصلحتش اقتضا کند و مژدہ ارزاق چہیری است کہ از آن منتفع
 توان شد خواہ ماکول باشد خواہ مشروب خواہ معارف و مکاشفات
 یا علوم حقہ و امثال آن ، زیرا ؛ قلوب صافیہ سبب آنہا زندہ میگردد
 مثلاً رزق عقول کلید ، مشاہدہ ی جمال و جلال الہی است و رزق
 نفوس کلید کتاب صفات کمالات و دوزق ملائکہ تسبیح و تقدیس
 الہی و دوزق افلاک حرکات دوریہ و دوزق بندگان چہر نیست کہ بآن
 نشو و نما کنند بر حسب اقتضائات طبیعیہ و دوزق حواس ادراک
 محسوسات است .

در بیان اسم مبارک (رقیب) ۱۰۴

قَالَ مَوْلَانَا السَّبْرِيُّ: رَاعِلَمْ أَنَّ رِزْقَ كُلِّ مَخْلُوقٍ مَابِهِ قَوَامٌ وَجُودُهُ كَالِ
اللَّيْقِ بِهِ .

فرمودند: مداومت بر این اسم مبارک موجب برکت و وسعت در امر
معیشت است و عَدَدِ کِبَرِش (۳۰۸) میباشد .

اَنَا اسْمُ مُبَارَكِ (الرَّقِيبِ) ،

الرَّقِيبُ : کما فی البحار معناه اسحاق و هو فعل بمعنى الفاعل و رقیب القوم حارسهم
مراقب یعنی : حافظ ، فعل به معنی فاعل است . پاسبان و دیدبان قوم
را ، رقیب ، گویند و معنی صاحب اختیار نیز آمده . یعنی : ذات مقتدریکه
بگاهدارند . و مراقب و ناظر مخلوقات است در جمیع احوال و مخفی و پوشیده
نست براو چیزی از حالات ایشان و اختیار همه با اوست .

فرمودند : مداومت بر این اسم غفلت را از دل بیرون کند و خواندن
آن (۷) مرتبه برای دفع دشمن قوی مجربست و مداومت بر آن جهت

در بیان اِسمِ مُبارکِ (رُوف، ۱۰۵

خط مال و عیال از جمیع بلیات نافع است و عَدَدِ کِبَرُش (۳۱۲، و طس
(۳۳، میباشد.

اما اِسمِ مُبارکِ (الرُّوفُ،

الرُّوفُ : معناه الرِّجیم و الرِّافَةُ الرَّحْمَةُ، یعنی : رِجْم و رَأْفَت بمعنای
رحمت است :

« ذات مقدّسه نسبت به جمیع بندگانش مهربان است و هیچکس از خوان
نعمتِ خود محروم نیسازد. »

جَدِّا خَجَدَ در خواصِّ الّا سَمَّاءَ گوید : اگر کسی این اسرارِ تَرَدُّ ظالمی بسیار گوید
آن ظالم برای او خاضع گردد و اگر شافعِ مظلومی را تَرَدُّ او کند قبول نماید
و برای نجات مظلوم از حبسِ ظالم (۱۰۰ مرتبه این اسم را بگوید مُجَرَّبَت و اگر
خواهی کسی را سحر و مَطْلَعِ خود گردانی در روزِ جمعه بعد از نماز این اسم ۱
(۲۰۰ مرتبه بر آب یا بر شیرینی بخوان آنرا با شخصِ بخوران مقصود حاصل کرد

در بیان اسم مبارک (رائی) ، ۱۰۶

الرَّائِي : معناه العالم والرؤية لعلم .

رائی ، یعنی : عالم و دانا ، رؤیت بمعنی علم است و معنی دیگر آن بیننده و نظر کننده است نه آنکه خدا بیننده باشد بآلت دیدن .

فهمودند : مداومت بر این اسم جهت حصول معرفت و بصیرت یافت

اما اسم مبارک ، السَّلام ،

السَّلام : معناه المَّسِّم ، یعنی سلامتی و هنده ، و این از باب تَوْحُّ است

زیرا ، سلام مصدر است و مراد از آن اینست که سلامتی از جانب

او یا قه می‌شود و «دارالسلام» محمل است که اضافه بجناب مقدس او باشد

یعنی «خانه خدا که مستی است بسلام» .

معنی دیگر سلام ، یعنی : ذات مقدس که پاک و منزه و مبرا است از هر عیب و

نقص و زوال که خلایق را عارض میگردد .

سبزه‌فاری ، در مفاتیح النجات گوید ، در بعضی کتب مذکور است که

در بیان اسم مبارک (مؤمن) ، ۱۰۷

از خواص این اسم شریف شفا ی بیاران و سلامتی از آفات و هر که
آنرا (۱۳۶) مرتب بر مریض بخواند شفا یابد .

اما اسم مبارک (المؤمن) ،

المؤمن : معناه المصدق و الايمان التصديق في اللغة ، مؤمن یعنی
مصدق و ایمان در لغت بمعنای تصدیق است .

و فی الجمله قال الصادق عیسی الباری عزوجل مؤمنان مؤمنین
عذاب من اطاعه :

حضرت صادق فرمود : نماید شد خدای عزوجل مؤمن ، زیرا ؛ ایمن
میگرداند از عذاب خود کسی را که اطاعت او کند ؛ و ستمی العبد
مؤمنان مؤمن علی الله فحیه الله امانه ، و نماید میشود بنده مؤمن
زیرا ؛ او بر خدا ایمن باشد و خدا امان و زنده را او را اجازه میکند ،
خلاصه : المؤمن یعنی ذات مقدس که ایمن نماید مطیعین را از

در باره اسم مبارک (مُهْمِن) ۱۰۸

غدا ب وثابت میدار و ایمان را در قلوب مُؤْمِنین و این اسم مبارک
اشاره است بایمان سرمدی، یعنی: ایمان حضرت واجب الوجود و بخدا
و یگانگی خویش و تصدیق پیغمبران خود که: شَهِدَا تَهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
يَعْلَمُ الْغُيُوبَ

فرمودند: جهت ایمن شدن از شر جن انس و سایر مکرها (۱۳۶)،
مرتبه بخواند مفید است و اگر کسی (۱۲۰)، مرتبه بخواند از وسوسه محفوظ ماند.

اما اسم مبارک (الْمُهْمِن)

الْمُهْمِن: معناه الشاهد، یعنی: گواه، و از اینجاست تَوَلَّى اللَّهُ دُنيَا
عَلَيْهِ، یعنی: این قرآن گواهی است بر آنچه پیش از این بوده و
خدا، یعنی: ذات مقدس که شاهد و گواه است بر احوال کَلِمَةُ خَلْق
و آنچه که صادر میشود از ایشان از اقوال و کردار و غایب نیست
از او و دَرَةُ الْمُتَعَالَى نه در زمین و نه در آسمان، و بمعنی حافظ و

در بیان اسم مبارکِ عزیز، ۱۰۹

نیرآمده است.

صاحب مفاتیح النجاة گوید: در بعضی کتب مذکور است که هر کس این اسم را
(۱۲۵)، نوبت بخواند صفای باطن ببرد و اطفال بر حقایق اشیا

پیدا کند.

جَدَّانَجَدَّ، در خواص الاسماء گوید: در بعضی کتب مسطور است که
هر کس طالب اسرار باطن باشد در شبانه روزی یکبار غسل کند و تا چهل روز
روزی، یکبار چهل، مرتبه این اسرار بعد از غسل بخواند بر قلوب
خلایق مطلع گردد.

اَنا اِسْمُ مُبَارَكٍ الْعَزِيزِ،

الْعَزِيزُ، معناه لایعجزه شیئی و لایمنع علیه شیئی اراده؛
ذات مقدس رفیع القدری که عاجز نسازد و اورا چسبیری و منفع نباشد آنچه
اراده نماید، پس اوقا هری است که مغلوب نشود و هیچ چیز با او

در بیان اسم مبارک (جبار) ۱۱۰

برابری تواند کند مثل و نظیر برای او نباشد .

مفاتیح النجات از بعض کتب و خواص این اسم شریف گوید که ذاکر آن بعد از نماز فجر هر روز (۹۴)، نوبت موجب اطلاع بر بعضی علوم غریبه شود و هر که آنرا قبل روز هر روزی (۱۰۰)، نوبت بخواند بکسی محتاج نشود .

جَدَّ كَعْدَهُ، فرموده : در بعض از رسائل است که هر کس بعد از نماز صبح (۹۹)، مرتبه این اسرار بخواند اسرار کیمیا و سیمیا بر او کشف می شود و اگر روزی (۱۰۰)، مرتبه « با عنین » بگوید عزت او زیاد می شود :

بعضی گفته : هر کس هر روز (۱۰۰)، مرتبه این اسرار بخواند دولتی عظیم باید .
اما اسم مبارک (الجبار) ،

الْجَبَّارُ : یعنی « ذات مقدس که در مقام بزرگی و جبروت و عظمت و قهر و غلبه باندازه نیست که دست احدی از خلائق با و می رسد و کسی است که جبران می نماید نیازمندان و ضعف ناتوانی ضعیفان را و می کند

در بیان اہم مبارک جبار

کردن گردن کشتان ۱۰

وَفِي الْجَارِ قَالَ لِقَادِي عَلَيْهِ السَّلَامُ لَا حَبْرَ وَلَا تَفْوِضْ بِلِأَمْرِ بْنِ أَمْرِ بْنِ
بِذَاكَ إِنَّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَمْ يَحْجِرْ عِبَادَهُ عَلَى الْمَعَاصِي وَلَمْ يَفْضَلْ لِحَصْنِ
أَمْرِ الدِّينِ حَتَّى يَقُولُوا يَا أَرْأَمُ وَمَتَا نَيْسَمُ ۝

حضرت صادق فرمود: نه جبر صرفست و نه محض تفویض بلکه امر سومی است
میانہ می آیند و امر،

حضرت صادق باین کلام قصد فرموده که پروردگار عالم جبر فرموده بندگان
خود را بر گناهان و کار بدین ابا ایشان موقوف نفرموده تا گفتگو کنند با آراء
و قیاسهای خود، زیرا، خدای عزوجل حد و وظیفه فی قرار داده و شریعت
فرض و سنتی گذاشته و دین از برای ایشان کامل گردانیده پس
با وجود تحدید و توطیف و شرع و فرض و سنت و کامل ساختن دین تفویضی
نیست.

در بیان اسم مبارک جبار

در توحید صدوق، رحمه الله علیه، است از حضرت باقر و حضرت صادق،
که فرمودند: بدستیکه خدای عزوجل بخلق خود از آن مهربانتر است که
خلق خود را بر گناهان جبر کند و پس ایشان را بر آنها عذاب کند و خدا
از این عزیزتر و غالبتر است که امری را خواهد و موجود نشود.

مراوی گوید: پس از ایشان سوال شد که آیا در میان جبر و قدر که بمعنی
تفویض است منزله فی هست که سوم باشد؟ فرمودند: بلی، و سیم مرتز
سافتی که در میان آسمان و زمین است.

خلاصه: در خواص الاسماء و مفایح النجات مباحث استسخود گوید، اگر
کسی این اسرار وری (۲۱) مرتبه بخواند از شر شیطان ایمن گردد.

در خواص الأسماء مذکور است که مداومت بر این اسم برای هر دردی و
المی مخیرست و اگر کسی بر این اسم مداومت نماید جباران انس و جن پیش
خاضع گردند.

وَرَحَلَيْتُ فُنْدِیْ اِسْتَبَا کَبْرِیَا رُوَانِیْ وَ اَلْعُظْمَ اَزَارِیْ .

الملكبة یعنی « ذات مقدسکه منزله و بزر است از صفات مخلوقین و
جمع بزرگها نسبت باو است و ناچیز است و همه را در جنب عظمت و بزرگی
و کبر یابی خود ناچیزی بینند و تمام بزرگها و عظمتها اختصاص بذات
اقدس او دارد و احدی را نشاید که تواند در برابر او اظهار بزرگی یا
فیت و خودیت نماید، یعنی برای خود هویت و وجودی قائل
کرد و این صفت از صفات خاصه حضرت حق است و هر کس خود
را موصوف با صفت داند در حقیقت مشرک است، زیرا خود را با خدا
شریک دانسته در صفتی که غیر او را نشاید متعلق بآن باشد گمانا لا اله الا الله
خراباتی شدن از خود را نیت خود می کفر است اگر خود پارسائی است

در بیان اسم مبارک متکبر

نشانی داده اند اهل خرابات که التوحید اسقاط الاضافات
بعضی از اهل معرفت گفته خرابات، اشاره بوحده است و آن،
عبارت از مقام فنا، افعال و صفات و خرابانی شدن از خود را
و خلاصی یافتن است. زیرا، خودی اضافه هستی بخود نمودن است
و حقیقت کفر است و چنانچه پارسائی موجب خود بینی هستی گردد
سالک هنوز از مقام کفر نگذشته است.

در حدیث است که: لا یدخل الجنة من کان فی قلبه مثقال ذرة من
غرور من لکبر:

امروزه سواد مزوین است که: داخل نشود بشت هر که بقدر یک ذره غرور
دل او باشد و هر که خود را بزرگ شمارد و تکبر کند در راه رفیق، ملاقات
خواهد کرد پروردگار خود را در حالتی که بر او غضبناک باشد و فرمودند که
خداوند عالم فرموده: کبر یا بزرگی روا می نیست و عظمت و بزرگی

در بیان اسم مبارک تکبر

۱۱۵

سزاوار من . هر که خواهد در یکی از اینها با من برابری کند و اینها را بختم ختم
انگشت و فرمودند تکبرین در روز قیامت بصورت مورچه های کوچک
مخسور خواهند گردید و پایمال همه مردم خواهند شد .

بدانکه تکبر بر قسم است : ۱- تکبر بر خدا ، چنانکه نمود و فرعون کردند و
این بدترین انواع تکبر است بلکه اعظم افراد کفر شمرده میشود .
۲- تکبر بر پیران و اولیا ، خدا که خود را بالاتر از آن داند که انقیاد و
اطاعت ایشان نماید و این نیز مانند تکبر بر خداست ، زیرا که خداوند
اطاعت ایشان را اطاعت خود قرار داده است .

۳- تکبر بر بندگان خداست یعنی ، خود را از ایشان بهتر و بالاتر
داند و ایشان را در جنب خود پست و حقیر شمارد و این قسم نیز از مملکات
شمرده شود و بسا منجر بمخالفت حق تعالی گردد مگر در برابر کبر بکبران که
فرمودند : التَّكْبَرُ مَعَ الْمُنْكَرِ عِبَادُ .

در بیان اسم مبارک سید،

خلاصه فرمودند جهت رفعت و شوکت و عظمت شأن در میان خلق و است
نمایند موثر است و خواندن آن نزد جباران و مکرران موجب
خضوع و تواضع آنان گردد و عذری که پیش (۶۶۲)، میباشد.

اما اسم مبارک السید،

السید معناه الملک و سید القوم، بکم و عظیم،

معنای سید، پادشاه است، پادشاه قوم و بزرگ ایشان را
سید گویند، یعنی پادشاه با عظمت مقرر الطافه.

بفرض بن عاصم گفتند چه چیز سید و بزرگ قوم خود شدی؛ قال سید بن

و گفت لا اذی و نصر المولی، گفت: بخشدن عطا و بازداشتن اذیت و

رنج، و یاری دادن مولی که همسایه و خویشان و امثال ایشان باشد

بامراد از نصر المولی، یعنی خدا با وجود آمد و کار یاری داد.

قال النبی: علی سید العرب فقلت عایشه یا رسول الله و ما سید قال:

و ما سید العرب فقلت عایشه یا رسول الله و ما سید قال:

در بیان اسم مبارک البتوح، ۱۱۲

مَنْ اقْرَضَتْ طَاعَةً كَمَا اقْرَضَتْ طَاعَتِي، عَابَسْتُكَ، يَا رَسُولَ اللَّهِ بِتِ
مَعْنَى سَبَدَ؛ حضرت فرمود: یکسکه طاعتش واجب باشد چنانکه طاعت
من واجب شده است.

كُنْجِي (هـ)، وَرَبُّكَ الْآمِنُ فَرَمَايِدُ؛ قَالَ الشَّيْخُ فِي قَوَاعِدِهِ، وَنَمَعَ بَعْضُهُمْ مِنْ
تَسْمِيَةِ تَعَالَى بِالْبِتِّ قُلْتُ وَهَذَا الْمَنْعُ لِيَنْ شَيْءٍ آءَ .
خُلَاصَةً فَرَمُودَنْدُ؛ نَدَاوَسْتُ بِرَأْسِ اسْمِ جِهَتِ حُصُولِ بَرْزُكِي وَشَرَأْتِ
نَافَسْتُ وَهَكَذَا كِبَرْتُ (۷۴)، عِيَاشَدُ .

اَنَا اسْمُ مُبَارَكٍ، الْبُتُّوحُ،

الْبُتُّوحُ، يَعْنِي «ذَاتِ مَقْدَرٍ مَنَزَّةٍ وَمُبَارَكٍ أَرْهَبٍ بِرُكْبَةٍ مَرَاوِزِ بَاشَدُ»
که وصف کرده شود.

الْبُتُّوحُ حَرْفِيٌّ اسْتِ، يَعْنِي كَلِمَةً وَاسْمِيَّةً مَبْنِيَّةً اسْتِ بِرُزْنِ «فُعُولُ»
بِضْمِ فَاءٍ، وَتَشْدِيدِ صَيْنٍ وَدَوْدِ كَلَامِ عَرَبِ فُعُولِي نِسْتِ مَكْرُوبُوحٍ وَتُفُوسِنِ

در بیان اسم مبارک شهید، ۱۱۸

و معنی ایندویکی است .

كَمَجَمْعِ الْفَرْدِ است : ستوج قدوس یرویان بالفتح و نضم و هو اکثر و الفتح
اقس و هو من اسیته المبالغة للثبوت و معنی ستوج ظاهر عن اوصاف
المخلوقات و قدوس بمعناه .

خلاصه فرمودند هر کس در وقت ظهر (۱۰۰)، مرتبه این اسم را بخواند
از شریفس و دساوس شیطان در امان باشد و هرگاه این اسم را
بعد از نماز جمع بر نمانی بنویسد و آن نام را بخورد و ملکی الصفات گرد
عَدَّ کِبَرُتَهُ (۷۶)، میباشد .

اما اسم مبارک ، الشَّهِيدُ ،

الشَّهِيدُ فی الجمع من اسماء تعالی و هو الذی لا ینیب عنه شیء
یعنی : ذات مقدس که غایب و پنهان نیست از او چیزی ^{مطلق}
است بر تمامی اشیاء و شاهد و حاضر است در هر مکانی ، یعنی

در بیان اسم مبارک صادق، ۱۱۹

مُذَبَّر و خالون است شهید بمعنی علیم نیز آمده کقولیه شَهِيدٌ اِنَّهُ اَعْلَمُ لَا
اِلَهَ اِلَّا هُوَ .

فرمودند : مداومت بر این اسم برای اطلاع بر مغبیات نافست
مناجبات الخلود گویند : جنت کسشد و فایب بر چهار گوشه می کاخند
الشهید الحق بنویسد و نام کسشد یا فایب را در وسط کاخد نویسد و -
نصف شب بر زیر آسمان آید و نظر در آن کند و بهتقاد بآیند و بهمرا
بگوید البته پیدا شود .

اما اسم مبارک (الصَّادِقُ ،

الصَّادِقُ کافی البجار معنا . اِنَّه صَادِقٌ فِی وَعْدِهِ و لا یخس ، یعنی
ثواب من بعهده ذات مقدس که راست گوید در عهد خود و کم نکند
ثواب کسی را که وفا ننموده بعهده او .

فرمودند : مداومت بر این نام مبارک موجب حصول صدق و صفا گردد

در بیان اسم مبارکِ صانع، ۱۲۰

الصَّانِعُ معناه آنکه صانع کلّ متّصِفٌ بای خالقِ کلّ مخلوق و مُبْدِعُ جمیعِ
البدایع یعنی « سازنده و خالقِ هر مخلوق و پدید آورنده همه ی بدایع
و تازره ها و ترکیب کننده ی صور ».

قالَ مَوْلَانَا السَّبْرَوَالِهِي (ره)، وَ يَطْلُقُ لِصُنْعِ كَثِيرٍ فِي عَرَفِ أَهْلِ الْحَقِيقَةِ
عَلَى الْوُجُودِ الْمَبْسُوطِ .

فرمودند: مداومت بر این اسم شریف برای استوار آمدنِ صانع
مفید است.

اَنا اِسْمُ مُبَارَكٍ، الطَّاهِرِ،

الطَّاهِرِ، یعنی « منزه و پاکیزه »، حَقَّاقِ طاهر است، یعنی « منزه و
مُبرّا است از آثیاء و اضداد و انداد و امثال و حدود و زوال و
انتقال و معانی خلق از قبیل عرض و طول و اقطار و ثقل و خفت و دقت
و غلظت و دخول و خروج و ملازمت و مباینیت و رایحه و طعم و

در بیان اسم مبارک «عَدْل»

۱۲۱

رَبِّكَ مَجْدٌ وَخُشُونَةٌ وَلَيْسَ وَحَرَارَةٌ وَبُرُودٌ وَحَرَكَةٌ وَسُكُونٌ
وَاجْتِمَاعٌ وَافْتِرَاقٌ وَتَكُنُّ وَفِي مَكَانٍ وَفِي مَكَانٍ، زِيرًا، جَمِيعٌ
اِيْنِهَامُ مَخْلُوقٌ وَحَادِثٌ وَنَقْصٌ وَنَقْصٌ مَخَالِفٌ بِأَثَرِهِ وَطَهَارَةٌ
وَإِنِّي اسْتَنْعَى اللَّهَ عَنْ ذَلِكَ عَلُوًّا كَبِيرًا.

فرمودند: مداومت بر این اسم برای حصول اخلاق فاضله و
خلاصی از اخلاق زویه نافع است عَدْلُكَبِيرٌ (۲۱۵)، میباشد
أَنَا اسْمُ مَبَارَكٍ «الْعَدْلُ»

الْعَدْلُ، یعنی «دات مقدسکه حکم فرماست بعدل وحق وجمع احوال و
افعال او پسندیده و مرضی است و آنچه کرده و میکند بروفق
حکمت و مصلحت و منفعت بندگان است و جور و ستم در حکم او نباشد
و از افراط و تفریط مبرا است و ظلم و جور در غیر اینست که: وَفَا
رَبِّكَ بِظِلَالَتِهِمُ اللَّعْبَسِينَ.

در بیان اسم مبارک (عَفُوّ) ۱۲۲

آدمی چون بنظر تامل و تفکر در ملک و ملکوت و مخلوقات علوی و سفلی و ارضی و سمائی بنگر و حسن انتظام و جودت ارتباط و کمال نظم و نسق و سلسله می موجودات ببیند؛ چگونگی خللی در روابط ملکوت نبیند که خواص الأسماء است که هر کس در دل شب این اسم را بسیار گوید خداوند او را با لطف خود مخصوص گرداند و دلش اخزینة اسرار خویش قرار دهد عَذْبُ کَبْرِش (۱۰۴) است .

اما اسم مبارک (الْعَفُوّ)

الْعَفُوّ: اسم مشتق من العفو علی وزن فَعُول والعفو المحو .

عفو، در لغت پاک نمودن و محو کردن است، الْعَفُوّ: یعنی « ذات مقدّس که با نهایت کمال و قدرت عظمت و جلالت خویش در صد و انتقام بر نیاید و محو کنند می گناهان مُهلکه است بآنکه بهانه از آنها میگذرد، بنده هر اندازه گناه کرده باشد چون بدرخواست

اورو و غفور میفرماید .

ما محتجی التَّسِیمِ
غُرَّابِینِ زِلْبَاسِ غَمِّ دِیْرِ سَتِی
آسوده رُخْبِ مَالِ دِیَارِ مِی
دارِ سَتِی حُجَّتِ دِیْوَ کَلَامِ
بِمَوَارِیهِ بَمَسَدِ قَنَاعَتِ
دَارِ مِی اُمید غُفُو هر چَندِ
مُتَغَرِّقِ نُجَّةِ کُنَامِ
فَرُودِند ، مَدَامَتِ بَرِاینِ اِسمِ شَرِیفِ جِبَّتِ اَمْرِشِ کُنَا هَا نِ دِیَوِشِ
یَاقِینِ تَوْبَةِ نَافِیَسَتِ .

کَدَمَافِیَحُ الْجَنَّاءِ : نَقْلِ کَرْدِه که هر کس ذکر این اسم بسیار کند و سواکس
از او زایل شود .

اَنَا اِسمِ مُبَارَکِ ، اَلْغَفُورُ ،

اَلْغَفُورُ : اِسمِ شَتْنِ مِنَ الْمَغْفَرَةِ ، کِسی که بسیار باشد آمرزشش او .
حَقَّاقِی غُفُورِ اسْتِ ، یعنی ، بِلُطْفِ وَرَحْمَتِ خُودِ کُنَا هَا نِ بِنْدِ اِیْمُونِشِ

در بیان اسم مبارک غنی، ۱۲۴

و آنحضرت را می بخشد و کسی را بر اسرار او آگاه نیارد .

فرمودند: مداومت بر این اسم و سوا س رازیل سازد و دارا می
 همین فایده است اسم (الغفار) و اگر کسی طهر روز جمعه (۱۰۰) مرتبه
 این اسم را بگوید و بعد از آن گوید: اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ غَفَارًا، خداوند
 گناهان او را بپایامزد و اگر خواهی امری مخفی بماند و بر روز نیکد روز
 روزی (۷۰) بار اسم (الغفور) را برداندی ریگت بخوان و بچاه
 انداز، عَدَدِ کِبَرِش (۱۲۸۶)، وَ عَدَدِ کِبَرِ الْغَفَارِ (۱۲۸۱) است
 انا اسم مبارک (الغنی)،

الغنی: یعنی، ذات مقدس که غنی و بی نیاز است بنفسه از همه مخلوقات
 که حاجت هیچ چیز ندارد و در ذات و صفات خویش و بهیچ وجه
 حق تعالی غنی مطلق است و بهیچ وجه احتیاجی در ساحت قدس او راه
 ندارد، پس چنین تمامی مکانات در برابر حضرت واجب الوجود و عزیز

در بیان اسم مبارک غیاث، ۱۲۵

ذاتی وصفاتی دارند بذات حضرت کبریائی که فرمود : **وَمَا خَلَقْنَا
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ إِلَّا بِالْحَقِّ** . و اینست نزد ارباب حکمت و
معرفت فقر نوری مدوح و اشارت بقول پیغمبر اکرم که فرمود :
الْفَقْرُ فُخْرِي وَقَوْلُهُ عَالِي يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ
هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ، خطاب بنوع انسان است که شاید جمیع
شئون فقر و محتاج هستید و غنی مطلق خداست و توحید خاصی که
پیرایه دل و زبان موحدان است همین فقر ذاتی نوری است
خلاصه فرمودند : مداومت بر این اسم مبارک موجب زیاد شدن
رزقت و اگر تا ده جمعه ده هزار مرتبه این اسم را بخواند غنا و دولت
بحساب او را حاصل گردد عَدَدِ کِبَرِش (۱۰۶۰) میباشد.
اما اسم مبارک **الْغِيَاثُ** ،
الْغِيَاثُ ، کافی البکار معناه لغیث سمنی به توتغالا نه مصدر .

در بیان اسم مبارک «غیاث» ۱۲۶

«غیاث» بکسر غین، بمعنی؛ فریادرس نام نهاده شده است
بمصدر از روی توضع و تجوز بنا بر بسیاری فریادرسیدن اویس چارگارا
و اجابت کردن او و دعای مضطربین را و همین معنی است «غوث»
که هر دو واوی میباشند، اهل معرفت «غوث» را از اسما و
قطب عالم دانند؛

حکیم ربانی حاج ملا یادی سبرواری (ره)، در شرح اسماء گوید؛
اعلم ان مرادهم بالغوث قائم آل محمد صلی الله علیه و آله صاحب الامر
و الزمان المهدی المنتظر صلوات الله علیه کما انه یستحق عند الحکماء
مدبر العالم و انسان المدینه و هو استی بالفارقیط تخالف صیغی
نحن نایتکم بالتسزیل و اما التاویل فیما فی بالفارقیط فی آخر الزمان
خلاصه فرمودند؛ مداومت بر این اسم جهت رفع اضطراب و بیچارگی و
دشت تنهایی و خلاصی از شدائد و بلیات نافع است و اگر کسی

در بیان اسم مبارک فاطر، ۱۲۷

در کاری در مانده باشد که بچکس نبراید و نرسد یا کسی در دست
ظالمی گرفتار باشد که بهیچوجه راه نجاتی نداشته باشد (۹۹) مرتبه
این کلمات را بخواند نجات یابد :

يَا غِيَاثِي عِنْدَ كُلِّ كَرْبَةٍ وَمَعَاذِي عَيْنَ كُلِّ شِدَّةٍ وَمُجِيبِي عَنِّي
كُلَّ دَعْوَةٍ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَمَّا مَا مِنْ عَشْوَابِ
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

حد و کبیر، الْغِيَاثُ، (۱۵۱)، حد و دوش (۱۵۲)، میباشد.

اما اسم مبارک، الْفَاطِرُ،

الْفَاطِرُ: معناه: اسخالق،

ذات مقدس که آفریده مخلوقات را، فَطَرَ الْخَلْقَ، یعنی: خلق فرمود
خلق را، وَمِنْهُ قَوْلُهُ تَعَالَى فَاطِرُ السَّمَوَاتِ أَيْ خَالِقَهَا وَنُسِبَتْ لَهُمَا وَ
مُنْتَزَعًا.

در بیان اسم مبارک، فَرْدُ، ۱۲۸

در حدیث مشهور بین الفریضین است کل مولود یولد علی الفطرة حتی یكون
ابوا، یهودا، و نصیرانه و یمنجانه و الفطرة بالکسر تخلقه، فاطر بمعنی
شکافتن، نیز آمده است.

فرمودند: مداومت بر این اسم جهت پیشرفت منافع است
جَدِّ الْعَجَلِ، فرموده: مکنس فاطر السموات و الارض، نیز همین صفت

را دارد و صورتش این است

فاطر	السموات	والارض
القوات	والارض	فاطر
والارض	فاطر	القوات

عَدِ كِبَرُهُ (۲۹۰)، میباشد.

اما اسم مبارک، الْفَرْدُ،

الْفَرْدُ کما فی البحر المعناه انه المتفرد بالربوبیة و الامر و الخلق
و معنی ثان آنکه موجود و حده لا موجود معه.

یعنی: حقیقی متفرد و تنهاست بر ربوبیت و الوهیت بلکه در
تمامی صفات کمال متفرد و در امر و فرمان نیز منحصر است.

در بیان اسم مبارک «فَتَّاحُ»

معنی دوم، آنکه او موجودیست تنها که هیچ موجودی با او نیست بلکه موجود حقیقی احدی اوست و ممکنات هر چه هست جز ترشح فیض او و جلوه فی از جلوات وجود او چیر و گیر نیست.

وَفِي شَرْحِ الْأَنْفَاءِ الْفَرْدِيَّةِ فِيهِ تَعَالَى الْوَاحِدِيَّةِ بِالْوَحْدَةِ الْحَقَّةِ الَّتِي مَعْنَاهُ أَنَّهُ لَا ثَانِي لَهُ فِي الوجودِ لَا أَنْ الْفَرْدِيَّةِ فِيهِ حُدُومُ الزَّوْجِيَّةِ عَمَّا مِنْ شَأْنِهِ أَنْ يَكُونَ زَوْجًا لِإِسْنَاعِ الزَّوْجِيَّةِ عَلَيْهِ.

خلاصه فرمودند مداومت بر این اسم جهت خلاصی یافتن از کثرت و هجوم مجربست و اگر کسی طالب خلوت باشد بعد از کیش (۲۸۴)، مرتبه بخواند از هجوم مردمان آسوده شود و انقطاع الی الله برایش حاصل شود.

اَما اسمُ مُبَارَكِ «الْفَتَّاحُ»

الْفَتَّاحُ: كَافِي الْبَحْرِ مَعْنَاهُ أَنَّهُ الْحَاكِمُ وَمِنْهُ فُؤَادُ عَزَّوَجَلَّ وَانْتِخِرُ الْفَاتِحِينَ وَفُؤَادُ عَزَّوَجَلَّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ، بِعَيْنِ «حَاكِمِ مَيَانِ بندگان

در بیان اسم مبارک (فالق)، ۱۳۰

بعدل، معنای دیگر، الْفَتْاحُ، یعنی، «ذات مقدس که بعنایت او هر بسته‌ای گشوده شود و هدایت او هر مشکلی کشف گردد و بدوست اوست منافع ملک و منافع غیب و منافع رزق و منافع رحمت و منافع فضل و قضا و حقیقت پس کمال حقیقت «فتاح» مخصوص ذات مقدس حضرت کبریائی است.

فرمودند: هر کس بعد از نماز صبح هر دو دست را بر سینه گرفته و (۷۰)، مرتبه این اسم را بخواند خدای تعالی بر طرف فرماید ازل و حجاب را، یعنی، دلش از کدورات جهالت مضمناً و پاک گردد بنور علم و معرفت.

اَنا اِسْمُ مُبَارَكٍ، الْفَالِقُ،

الْفَالِقُ، اسم مشتق من الفلق و معناه فی اصل اللغه الشق.

فالق مشتق از فلق، یعنی شکافتن و شکاف و (فالق) یعنی شکافتن

در بیان اسم مبارک قدیم

وَمِنْ قَوْلِنَا : إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوْمِ ، یعنی : بدستیکه
 حق تعالی شکافنده‌ی دانه و هسته است ، پس « الْفَالِقُ ، یعنی ذات
 مقدسکه شکافنده‌ی ظلمت عدم است بنور وجود و شکافنده‌ی ظلمت
 لیل است بنور نهار و شکافنده‌ی دانه با وجوب است برای حصول ثمره
 و نبات و غیر ذالک و بمعنی خالق نیز آمده است .

فرمودند : مداومت بر این اسم مبارک برای پیداشدن راهبشده
 مجربست عَدَدِ کِبَرِش (۲۱۱) ، و سَطْرِش (۲۲) ، صَغِيرِش (۴) ، است
 اَمَّا اسْمُ مُبَارَكٍ ، الْفَلَقُ ،

الْقَدِيمُ : معناه المتقدم للأشياء كلها ،

ذات مقدسکه مقدم است بر همه چیز و جات تقدم و نیست برای
 وجود او اولی و پیشی نگرفته است بر او عدم و هیچ و تغیر و تبدل و وحدت
 در او نیست بلکه وجود صرف و حقیقت مطلقه است و از قید زمان و مکان

در بیان اسم مبارک ملک، ۱۳۲

و سایر قیودات مکانیه منزله و مبراست و ما سوای او موهوم،
کما قبل :

عالم و آدم طلسمی پیش نیست   اوست خود اینجمله ای پیش نیست

ق	د	ی	م
م	ق	ی	د
د	م	ی	ق

کل شیء مَالِکٌ إِلَّا وَجْهَ .

خلاصه فرمودند: مداومت بر

این اسم شریف جهت طول عمر و سلامت بدن نافع است.

عَدَدِ کِبَرِش (۱۵۴)، مُکَثِّرِش نیز همین خاصیت را داراست.

اما اسم مبارک، الْمَلِکُ،

الْمَلِکُ : بدو معنی آمده است: یکی پادشاه و صاحب اختیار و دیگری،

مَالِکٌ، وَهُوَ مَالِکُ الْمَلِکِ وَالْمَلِکُوتِ .

مَلِکُوتٌ بر وزن دَهَبُوتٌ، بمعنی، عزت و سلطان و ملک عظیم

والمملکوت السماوی هو محل القیاس فی السمت، زیاد شد و او

در بیان اسم مبارک قدوس، ۱۳۳

تا در ملکوت کما اینکه زیاد شود در رَهَبُوت و رَحْمُوت من الرّهبة والرحمة
عَرَب میگوید: رَهَبُوت خیر من رَحْمُوت، یعنی، اگر تبری بهتر از تشنگی
رحم کرده شوی.

خُلَاصَة: الْمَلِكُ، یعنی، ذات مقدّس که مالک تمامی عوالم و
موجودات است با حقیقت و مالکیت غیر او مجاز، یعنی، عاریتی است
فرمودند: جنت تو انگری و دوام ملک و بزرگی و تسلط و خدم و
حشم و مالک شدن اطلاق و غیره مداومت نمایند و اگر کسی،
روز جمعه پیش از طلوع آفتاب (۱۰۰۰)، مرتبه این اسرار بخواند
تمام حوائج دنیا و آخرت او برآورده شود عدد کبیش (۹۰)، میباشد

اما اسم مبارک، الْقُدُّوس،

الْقُدُّوس مَعْنَاهُ الظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ الطَّيِّبُ وَالشَّرِيفُ.

«قُدُّوس» بروزن «فُعُول» مشتق از قُدِّن بمعنی طاهر و پاک و

در بیان اسم مبارک قوتی ، ۱۳۴

تقدیس، بمعنی تطهیر و تنزیه است، یعنی، ذاتیکه بسیار منزّه باشد از معایب و قبایح، زیرا، فعول، صیغه مُبالَغه است و آن ذات مقدّس پاکست از مُشابهت و انداد و اضداد و اولاد و غیر ذلک از صفات مخلوقات و تقدّس از برای خدا بمعنی نسبت و استاست او را بی‌پای و برانست از مالا یلیق به چنانکه ملائکه گفتند نحن نستج بحمدک و تقدّس لک.

حَطَبَةُ فُذْنٍ موضعی است که پاک باشد از چرکینه‌های دنیا و اقامت و آرام آن، یعنی، بهشت.

بعضی گفته قُدوس از اسماء الهی است فرمودند هر کس این اسم مبارک بعد و کبیرش (۱۷۰)، مرتبه بخواند باطن او از ردایل پاک گردد اما اسم مبارک، الْقَوِی،

الْقَوِی قال الطریحی (ره)، فی الحجج: الْقَوِی من اسماء تعالی و

در کتب کبیر

در بیان اسم مبارک «الْقَرِيبُ» ۱۳۵

معناه الَّذِي لَا يَسْتَوِي عَلَيْهِ الْعِجْزُ فِي حَالٍ مِنَ الْأَحْوَالِ بخلاف المخلوق
المربوب .

یعنی « ذات مقدس که صاحب قدرت کامله است و مستولی نمیشود
بر او عجز و ناتوانی در هیچ حالی از احوال بخلاف مخلوقات
وَهُوَ الْغَالِبُ الْفَاحِشُ فَوْقَ عِبَادِهِ .

فرمودند : هر کس دشمنی قوی داشته باشد و دفع او را نتواند کند
از آرد هزار گلوله بسازد و بر هر یک یکبار بگوید بِأَقْوَى وَبِمَرْغِ نَحْوَرِ
شَرِّائِشِمْ اَزْمِ بَكْرُو دَا لَوْ كَسَى الْقَوَى الْمُتَمِینِ بِرِ عِلْمِ رَسْمِ نَمَائِدِ
در شرف میخ ، در حرب بر دشمن منصور و مظفر گردد و عَدَدِ کِبَرِشِ
(۱۱۶)، میباشد .

اما اسم مبارک «الْقَرِيبُ»

الْقَرِيبُ : یعنی « ذات مقدس که نزدیکیست علم او به تمامی موجودات

در بیان اسم مبارک قریب، ۱۳۶

واجب است فرماید دعای هر خواننده را: فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ
الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ، و عالم است بوساطت قلوب و نیایشیدن او
و دلها حجابی : وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ
أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ، و ما نزدیکتریم بسوی انسان از رگ
گردن ، . وَفِي الْحَدِيثِ الْقُدْسِيِّ مَنْ تَقَرَّبَ إِلَى شَيْءٍ تَقَرَّبَتْ إِلَيْهِ
فِرَاعًا .

دوست نزدیکتر از من بین است
و من بستر که من از وی دورم
چون که تو آن گفت که دوست
در کنار من و من مجورم
الا انه بکل شیءٍ مُحِيطٌ . سبب افراق تو از محبوب حقیقی دوستیت و
خود بینی موهومی تست چون خودی تو از میان برفت مدت
و یگانگی آشکار گردد ، یکقدمی بر نفس خود نه ، دیگری بر کوی
دوست ، وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَمَا كُنْتُمْ .

در بیان اسم مبارک و قریب، ۱۳۷

گفتم بجام وصلت خواهم رسید روزی

گفتا که نیک بنگر شاید رسیده باشی

وَفِي الْجَنَّةِ إِنَّ رُوحَ الْمُؤْمِنِ أَشَدُّ انْقِصَالًا بِرُوحِ اللَّهِ مِنْ انْقِصَالِ
الشَّمْعِ بِالنَّارِ .

تقرب و نزدیکی بوی پروردگار نه از جهت طرق و مسافت و

مقارنت شیمی با شیمی دیگر باشد کما قال مولانا امیر المؤمنین (ع)

وَأَمَّا فِي الْأَشْيَاءِ لَا بِالْمَازِجَةِ وَخَارِجِ عَنِ الْأَشْيَاءِ لَا بِالْمَبَانِيَةِ

وَقَالَ مَوْلَانَا الْحَكِيمُ السَّبْزَوَالِيُّ (ع) : قُرْبُ شَيْءٍ مَعَ الْغُيُوبِ

قُرْبُ حَضْرَتِ حَقِّ بِنْدِ گانش بحسب احاطه می علم و مواهب فیض و

الطاف و احسان اوست و نزدیکی خلق بحسب دوام ذکر و حسن

طاعت و عبادت .

« شفر »

در بیان اسم مبارک «الْقَوْمُ» ، ۱۳۸

کوی جانان را که صد کوه و بیابان دره است

رغم از راه دل و دیدم که ره یک گام بود
فرمودند: مداومت بر این اسم و اسم «الْحَبِيبُ» برای ایمنی از آفات
و بلیات و آسان شدن دشواریها نافع است عَدَدِ کِبَرِش
(۳۱۲)، میباشد.

اَما اسمُ مُبارکِ «الْقَوْمُ» ،

الْقَوْمُ کافی بلد الایمن هو القائم الدائم بلا زوال بذاته و به قیام
کل موجود فی ایجاد و تدبیر و حفظه .

ذات تمسک که پاینده و قائم و دائم باشد بذات خویش بدون
زوال و تمامی موجودات قائمند با و او قائم است با زرق
و آجال و اعمال ایشان و اگر مخطئی آنها را بخود و اگر فرماید
تمام زمین و آسمان و غیر آن بر هم ریزد پس کلیه موجودات

در بیان اسم مبارک (الفایض)، ۱۳۹

چون ممکنند در وجودشان محتاج بقیوم هستند و در استیصال محتاج بفعلک و حرکت او و حرکات کواکب مخصوصاً شمس که او ربی تمام است بار ادهی حضرت حق و حیات کلیه می اشیاء از حق بواسطه می او فایض می شود، لذا، نیاتیکه از پر تو آفتاب محروم است از دادن ثمر و میوه، معزولست .
بعضی گفته اند، قیوم یعنی «عالم همه چیز، بعضی گفته: قیوم کسی است که او را مثل نیست.

فرمودند: مداومت بر این اسم موجب صفای قلبست .
حضرت امام رضا علیه السلام نقل است که هر کس این اسرار و ساز و دوش در از شود و او را در دلهاتصرف کامل پیدا آید عدد یکیش ۱۵۵۶ است

اما اسم مبارک (الفایض)،

الْفَايِضُ اسم مشتق من القَبْضِ .

در بیان اسم مبارک (الباسط) ، ۱۴۰

قَبْضُ : بمعانی متعدده آمده . انجلیدهای آنها بمعنی ملک است مثلاً
گفته میشود : فلان مزرعه در قبض منست یعنی : در ملک من است
یعنی : ذات مقدسیکه تمامی موجودات امکانیه در ملک و
قبضه قدرت و تصرف اوست و بمعنی «تنگ گیرنده» و «باز
گیرنده» نیز آمده ، زیرا : آسمان و زمین را و زمین و آسمان را
از فقر و بعضی آن ثواب دهد بآنکه روح را که به دوی الارواح
عطا فرموده از ایشان پس بگیرد .

بنا بر حکایت

فرمودند : مداومت بر این اسم موجب عظمت و هیبت و بزرگی
است و این را از ذکرهای عزرائیل شمرده اند که بآن قبض ارواح
میکند عَدَدُ کِبَرِش (۹۰۳) و سَطَرِش (۹۳) میباشد .

اما اسم مبارک (الباسط) ،

الْبَاسِطُ كما في البحار معناه الْمُنْعِمُ الْمُفْضِلُ آ . بسط در مقابل قبض است

در بیان اسم مبارک، بابِ سَط، ۱۴۱

ذات مقدس که پند کند، است بر بندگان خود فضل و احسان نعمت
پیامان و حیات بخشند، است بر قوالب اعیان و هیال کل نبات
در هر آن کما اینکه گیرنده ی آنست در هر آن .

جَدَّ اَحَدُ، در خواص الاسماء، فرموده : مداومت بر این
اسم برای وسعت و کثرت نعمت و حصول دولت مجربست و برای
روشنائی دل نافع و این از ذکرهای اسیر افضل است و اگر کسی
در ساعت زهره در روز جمعه مابین الطلوعین این اسرار بخانی
نقش کند و با خود دارد و پیوسته فرحناک و مسرور باشد و هر کس
او را دیدار نماید دوست او گردد و روزی بر او وسیع باشد و اگر
کسی در سحرگاه با طهارت (۱۰) مرتبه بگوید «بَابِ سَط»، هرگز
محتاج نشود و غم و اندوه در دلش نیاید و روزی او وسعت یابد آه
عَدَدِ کِبَرِش (۷۲)، میباشد .

در بیان اسم مبارک قاضی حاجا ، ۱۲۲

قاضی الحاجات ، یعنی ، برآورنده‌ی حاجات حاجتمندان .
 قاضی ، : اسمی است مشتق از قضا و معنی قضا نسبت بحق تعالی بسبب
 اطلاق شده است :

۱- حُکم والزام ، وَمِنْ قَوْلِهِ تَعَالَى وَصْنِي رَبِّكَ أَلاَّ تَعْبُدُوا إِلَّا يَا ،
 یعنی ، حُکم والزام فرمود پروردگار تو که عبادت نکنید مگر او را .
 ۲- خبر و اعلام ، قَوْلُهُ تَعَالَى : وَصْنِيْنَا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَآئِيلَ فِي الْكِتَابِ
 یعنی ، خبر دادیم به بنی اسرائیل در کتاب .

۳- اتمام و برآوردن ، قَوْلُهُ تَعَالَى : فَقَضَيْتُ مِنْ سَبْعِ سَمَوَاتٍ
 فِي يَوْمَيْنِ ، یعنی ، با تمام رسانید خداوند هفت آسمان را در دو
 روز . فرمودند : مداومت بر این اسم شریف برای برآوردن
 حوائج و مطالب مُهمه مجربست . اما اسم مبارک المَجِيدُ ،
المَجِيدُ : مَعْنَاهُ الْكَرِيمُ الْعَزِيزُ وَارْتِفَاعُ قَوْلِهِ تَعَالَى :

در بیان اسم مبارک (مجید) ۱۴۳

بَلْ هُوَ قَرَّانٌ مَجِيدٌ، یعنی «بلکه آنچه تکذیب کردند آن قرآن مجید است، یعنی «کریم، عزیز، شریف و بزرگوار است».

تَجِدُّ : در لغت « یافتن شرف و بزرگواری است فرموده

نداومت بر این اسم موجب شغای هر دردی است و نطبت

بر این اسم در خلوت مورث نور دل است و بمعای المَجِيدُ

است المَاجِدُ .

اما اسم مبارک (الْوَلِيّ)،

الْوَلِيّ : قال الطبري (ر)، في الجمع ، وَالْوَلِيّ مِنْ هَمْزٍ تَعَالَى

وهو الناصر نصير عباده المؤمنين وتيسل المتولى لا مورا العالم واخلق

العالم كلها .

یعنی : ذات مقتدیکه یاری کننده است بندگان مؤمن

خود را و متولی و صاحب اختیار امور عالم و خلایق است

در بیان اسم مبارک دلی،

۱۴۲

۱- الولی له معان کثیره منها المشرقی لا یورثه العالم هم حضرت فیه ولایه کان

یعنی «ولایت و سلطنت کلی خاص حضرت اوست و ولایت حضرت
 محمد و علی و آل طیبین ایشان، علیهم السلام، ظهور ولایت و
 سلطنت حضرت خداوندی است و این بزرگواران منظر
 ولایت کلیه می الهیه اند. کما قال البقیه: اَلَسْتُ اُولٰٓئِیْ بِکُمْ مِنْ
 اَنْفُسِکُمْ قَالُوا بَلٰی یا رسول الله قال فَمَنْ کُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلٰی مَوْلَاهُ .
 و بمعنی سید نیز وارد شده. قال التبریزی: و فی شرح الاسماء
 الولی من اسماء تعالی و هو الولی اکمیل و لا بد لکل اسم
 من منظر فی هذا العالم و لم یقطع الولاية بخلاف البقیه و الرسول فانها
 لیس من اسماء و لم یخص الشارع اطلاقها علیه، انج.
 ولایت صفت کلی الهی است که زوال و نفاذ ندارد اگر چه نبوت
 منقضی میشود و دائمی نیست ولایت اقول ندارد ولی نبوت در سائر
 منقطع میشود ولی که از اسماء جمع تعالی است انقطاع ندارد و اگر

در بیان اسم مبارک ولی ، ۱۴۵

چنانچه حکومت این اسم منقطع شود دنیا خراب و عالم ماده فنا :
میپذیرد و احدی زنده نمیشاند چنانچه از معصوم وارد است
لولا انچه ساخت الارض باهلها .

نصره : بدان ای طالب حق معرفت ، ولایت ، بفتح و او بمعنی
محبت است بنا بر این حضرات محمد و آل ابرارش ولی پروردگارند
یعنی « محبتین و محبوبین حضرت حق چنانچه دلالت ارد بر این معنی
حدیث : رایت درخبر طهر مشوی و غیر ایند و در باره می مؤلی
امیر المؤمنین با ولایت بفتح و او بمعنی نصرت است بنا بر این این
خانواده ناصر دین خدا هستند بزبان و شمشیر و منصورند از جا
حق با انواع نصرتها

ولایت بکسر و او بمعنی حکومت و سلطنت است و بدین معنی اخصاص
بذات پاک حضرت احدیت دارد چنانکه فرمود : بُنَاكَ الْوَلَايَةُ

در بیان اَهِمُّ مُبَارَك دُولی ، ۱۴۶

بِقَدْرِ الْحَقِّ ، زَیْرًا بِسُلْطَانٍ وَحَاكِمٍ عَلَى الْأُطْلَاقِ وَرِثْنِ وَاقِعٍ
وَنَفْسِ الْأَمْرِ بِزَجْمِ مَوْجُودَاتِ عَوَالِمِ امْكَانِیَةِ حَقِّ جَلَّتْ وَعَلَّاهُ
وَبِحِزْزِ اَوْسُلْطَانِیِّ نِیْسَتِ یَقْنُ اِیْنِ سُلْطَنَتِ بَذَاتِهِ وَلَدَاتِهِ مُحَقَّقَاتِ
پَاكِ اَوْسَتِ وَ اِیْنِ صِفَتِ مَانِدِ سَاِیْرِ صِفَاتِ كَمَالِیَةِ حُصْنِ ذَاتِ حُجَّتِ عَالِیِّ
اَسْتِ وَ وِلَايَتِ حَضَرَاتِ مُحَمَّدٍ وَآلِ طَهِّیْنِ اَوْ عَلَیْهِمُ السَّلَامُ ، چنانكه
كُفْتُ شَدْ مَظْهَرَاتِمُ وَ لَا یَسْتِ كَلِمَیْ اِلَهِیَّهٖ اَسْتِ بَرَامِیْ اِنْ كَلِمَیْ اِثْنَانِ
مَسْئُولِیِّ تَدْبِیْرِ اُمُورِ عَامَهِیْ خَلَا یَقْضَا زِجَانِبِ حَقِّ وَ سَمَحِیِّ رِیَاسَتِ
وَسُلْطَنَتِ عَامَهِیْ یَبَاشُشْنَدُ وَ وِلَا یَسْتِ هَمَّیْ اَنْبِیَاسِیْ كَدْشَتِ
رَشْحِ اَمِیْ اَزْ رَشْحَاتِ هَمِّیْنِ وَ لَا یَسْتِ اَسْتِ اِهْلِ اِنْجَانَسْتِ كَهْ مَوْلِیِّ الْمَوْلِیِّ
عَلِیِّ بْنِ اَبِیْطَالِبِ فَرْمُودُ : مَنْ مَوْسَى ، مَنْ عِیْسَى وَ مَنْ اِبْرَاهِیْمَ
وَ غَیْرُ ذَالِكُ .

نُبُوتِ اَنْبِیَاءِ وَ وِلَا یَسْتِ اَوَّلِیَّاءِ اَزْ جَرِئِیَّاتِ وَ تَحْلِیَّاتِ نُبُوتِ

در بیان اسم مبارک مَنَان، ۱۴۲

و دِلَایَتِ مُطْلَقَه ی مُجْتَدِیَه، صَلی اللّٰه عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ، میباشد.
 بود نور نبی خورشیدِ عَظَم
 وجود اولیا و راجعِ عَصَوْد
 که از موسی پدید و که ز آدم
 که او کُلّ است ایشان همچو جزو
 فرمودند: مداومت بر اسم مبارکِ «اَلْوَلّٰی»، برای حصول دوستی
 و محبت نافعت.

اَلْوَلّٰی نیز از اسماء الهیه است فرمودند اگر کسی این اسم را بر کوزه
 نویسد و پر از آب کند و در چهار حد خانه و بام آن بپاشد نَخْشَانَه
 از رزد و صاعقه و سیل و زلزله ایمن گردد و انشاء الله تعالی.
 عَدِیْکِبِ اَلْوَلّٰی (۴۶)، اَلْوَلّٰی (۴۷)، میباشد.

اما اسم مبارکِ «اَلْمَنَان»

اَلْمَنَان معناه اَلْمُنْعِمُ الْمُعْطٰی، یعنی، عطا کنند. صاحب انعام،
 مَنَان صیغه ی مُبَالَغَه ی مَنْ بَشَدِید نون مشترک بین دو معنی است

در بیان اسامی محیط، و مبین، ۱۴۸

یکی بخشند، و انعام کنند، دیگری منت و هشمان .

فرمودند : مداومت بر این اسم برای ایمنی از خوف و رسیدن
بسعادت نافع است و عَدَدِ کبیرش (۱۴۱)، میباشد .

اَما اسم مُبارکِ ، اَلْمُحِیطُ ،

اَلْمُحِیطُ : معناه آنکه محیط بالاشیاء عالم بحسب کلمات کما فی البحار .

ذات مقدسکه متولی است و احاطه دارد و تمامی اشیا، و هیچ
چیز یافت نمیشود که از حیطه ی علم و قدرت او خارج باشد .

فرمودند : برای حصول علم و دانش و معرفت و غلبه ی بر هر چیز
خواندن آن نافع است و عَدَدِ کبیرش (۶۷)، میباشد .

اَما اسم مُبارکِ ، اَلْمُبِینُ ،

اَلْمُبِینُ : یعنی « ذات مقدسکه ظاهراً و هویداست با آثار قدرت
و عظمت و جلالتش در همه ی ممکنات نمایان است و آشکار سازنده است »

در بیان اسم مبارک، مُقِیْتُ، ۱۴۹

حکمت و محبت خود را در تمامی موجودات و جدا سازنده می حق است از باطل.

فرمودند: مداومت بر این اسم برای احقاق حق و حصول محبت نافع است عَدَدِ کِبَرِش (۱۰۲)، و سَطَرِش (۱۲)، است.

اَما اِسْمُ مُبَارَكٍ، اَلْمُقِیْتُ،

اَلْمُقِیْتُ: معناه اَحْفاظ الرِّقَب و یَقال بِلِهُوَ اَلْقَدیرِ کَما فی الْجَآ اَلْمُقِیْتُ: بِمَعْنائی مُتَعَدِّده آمده، «حافظ و نگهبان و صاحب قدرت کامله بر تمامی ممکنات و آفریننده می رزقها و طعامها و رساننده می آنها بجمع اعضا، بدنها».

فرمودند: مداومت بر این اسم مبارک برای توسعی رزق نافع است و برای برآمدن حوائج و مقاصد، نوشتن این اسم بر کوزه می پر آب و نوشیدن از آن مجربست عَدَدِ کِبَرِش (۵۵)،

در بیان اسم مبارک، مَصَوِّر، ۱۵۰

الْمُصَوِّرُ: وَهُوَ اسْمٌ شَتَّى مِنْ التَّصْوِيرِ بِصَوْرِ الصُّورِ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ
ذَاتِ مَقْدَسٍ كَيْفَ تَصْوِيرِ مَعْرِفَةِ مَا يَدُورُ فِيهَا رَأْسًا فِي رَحْمَتِهَا بِهَرِ كَيْفِيَّتِ كَيْفَ يَنْحَوُّ
بَيْنَ حَقِّهِ خَالِقِ أَجْسَامٍ وَشَكْلِ أَشْكَالٍ وَمَصَوِّرِ صُورٍ مَوْجُودَاتٍ اسْت
فَرَمُودَةً: هَرِ كَسٍ وَرَحْمَتِ مَعَارِبَتِ مَكْرُوكِيَدٍ، طَفْلِيكَةِ أَرَاوِ هَمْرَسَدِ
خَوَسِ شَكْلِ وَوَجِيهِ كَرُودِ.

الْبَعْضُ كَتَبَ نَقْلًا اسْتِ كَ الْكَرْنِي نَازَا هَفْتِ رُوزِ رُوزِهِ بَكِيرِ دَسْپَنِ
اِنْ اسْرَابِرْ جَامِي نَوِيدِ وَ (۱۳)، مَرْتَبَةُ اَنْ رَا بَخَوَانْدِ، اَنْكَاهِ جَامِرَا
بَشُوِيدِ وَ اَرَا اَنْ بَنُوشِدْ خَدَا وَنَدِ اَوْرَا پَسْرِ صَا حِي عَطَا فَرَا يَدِ وَ فَرَمُودَنَدِ
اَكْرَسِي اِنْ اسْرَا (۲۰۸۲)، مَرْتَبَةُ بَخَوَانْدِ صَا حِبِ فَصَا حَتِ وَ بَلَاغَتِ
وَ طَلَا قَتِ لِسَانِ كَرُودِ وَ بِرْ شَعْرِ كَفْتَنِ قَا دَرِ شُودِ

اَنَا اِسْمُ مُبَارَكٍ، اَلْكَرِيمُ،

اَلْكَرِيمُ: مَعْنَاهُ الْعَزِيزُ وَالْكَثِيرُ الْخَيْرِ وَالْجَوَادُ الْمَفْضِلُ الْمَنْعَمُ.

در بیان اسم مبارک کریم، ۱۵۱

الکریم، بمعانی متعدده آمده :

۱- بمعنای عزیز یعنی، ارحم الراحمین و عالیمقدار، وَمِنْذُ فُلَانٍ عَلٰی
اِنَّهٗ لَفِيْ اَنْ كَرِيْمٍ یعنی، عزیز، و يُقَالُ فُلَانٌ اَكْرَمُ مِنْ فُلَانٍ
ای اعزمنه .

۲- بمعنای کثیر الخیر و دائم النفع یعنی، ذات مقدسکه خیر و بسیار
و پی و پی و نفع او دائم است .

۳- بمعنای بخشش کننده و اِنْعَامٌ تَمَایُنٌ و اَزْکَرَمُ اَوْسَتْ اَبْدًا
بِغَمْتٍ قَبْلَ اِزْتِحَاقٍ و غفران و نوب و عفو ارسنی و گناهکار
و اعطای زیاده ارامید .

بعضی کریم را مَعْبُود و اَنَسَ و بِرَحْمَتِ صَاحِبِ صَفْحٍ و تَجَاوُزِ کَفِّهِ .
فرمودند : اگر کسی بر این اسم مداومت نماید روزی یکصد بار
او را از جایگاهان نمکیند .

در بیان اسم مبارک کبیر

صَاحِبِ حَبَاتِ الْحُلُودِ وَمَفَاتِيحِ الْبَلَاغَاتِ گویند: هر کس این اسم را پیش از خواب بخواند و آنقدر تکرار کند که خواب رود و حقیقتاً امر کند ملائکه را که برای وی دعا کنند و گویند: خدای تعالی ایمن گرداند ترا. عدد یکپیش (۲۷۰)، میباشد.

أَنَا اسْمُ مُبَارَكٍ ، الْكَبِيرِ ،

الْكَبِيرُ : معناه السَّيِّدُ بِقَالَ لَيْسَ الْقَوْمُ كَبِيرٌ عَم .

سید قوم را کبیر، گویند، یعنی « بزرگ و کبریا » اسم تکبیر و تعظیم است.

بَعْضُی گفته کبیر، یعنی آنکیکه بزرگتر است از مشابیهت مخلوقات و کوچکتر است در جنب بزرگی او تمامی مخلوقات .

فرمودند : مداومت بر این اسم مبارک جهت بزرگی و احشام و فرمانروائی نافست و گفته شده هر کس این اسم را بعد از آن در خلوت

در بیان اسامی کافی، و کاشف الضر، ۱۵۳

در ریاضت بخواند پس دعا نماید دعا می او مستجاب شود عَدَدِ کِبَرِ
(۲۳۲)، میباشد.

اَما اِسمُ مُبارکِ (الکافی،
الکافی: کافی البحار اسم مشتق من الکفایة وکل من توکل علی کفایة
ولا یلجئ الی غیره.

کافی: مشتق از کفایت است و هر کس توکل نماید بجمعی، کفایت
کند او را و ناچار بغیر خود نرسد: وَ مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ فَحُشْبُهُ
کسی که توکل بر خدا نماید خداوندین است او را که اصلاح کار او
کند. فیهودیه: جهت کفایت مهات و دفع شر اعداء، مداومت
بر این اسم مجرب است. عَدَدِ کِبَرِ (۱۱۱)، میباشد.

اَما اِسمُ مُبارکِ (کاشف الضر،
کاشف الضر: معناه المفرج یجیب المضطر اذا دعا، و کشف التو

در بیان اسم مبارک (وتر، ۱۵۲)

یعنی، کسیکه فرج دهند، است اجابت میکند مضطر را هرگاه او را بخواند
و بر طرف میازد و از او بدی را با بر طرف کننده می ضرر است از
بندگان خود.

فهمیدند، مداومت بر این اسم برای رفع هم غم و فقر و فاقه و بیساک
مجزبت.

أَمَّا اسْمُ مُبَارَكٍ، أَلْوَنُ

الوَنُ: معناه، الفرد و کثیسی کان فرد اقل وتر، یعنی، «فرد و یگانه
و هر چیزی که فرد باشد آنرا، وتر، گویند، یعنی، «طلاق، تعال
شفع که دو، است.

فرمودند: جهت انقطاع از مردمان و تَجَرُّد و خلاصی از دولت در
نظر عوام الناس مداومت بر این اسم مبارک نافع است عَدَدِ
کثیر (۶۰۶)، میباشد.

در بیان اسم مبارک، الْقَوْر، ۱۵۵

الْقَوْر، کافی البهار معناه المنیر، یعنی « روشنی دهنده و نوربخش
 اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، ای منیر لهم و آمرهم و هادیهم
 یعنی « پروردگار نوربخش اهل آسمان زمین و فرمان دهنده
 و راهنمای ایشان است پس آنها در مصباح خویش با و راه است
 ر ا می یابند چنانکه در نور و روشنی اشمال نور در اخر شایع
 است چنانکه نقل است از حضرت علی بن موسی الرضا، که فرمود
 یعنی « هَادِلُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ .

اهل معرفت گویند: مُرَاد از نور در آیه مبارکه می نور قلوب
 حارثین است بوجید حق و اناره اسرار محبتین است ،
 خدای سبحانه را نور نتوان گفت ، زیرا: نور را با صر به استواء
 درک کند ، وَاللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَنْ ذَاكَ عُلُوًّا كَبِيرًا ، الْقَوْر
 ظاهر لتقصد و المظهر لغيره و چون حق تعالی ظاهر است بآیات و

در بیان اسم مبارک (نور) ۱۵۶

منظراست همه ی ممکنات را، یعنی، «ظهور و وجود او بذات خود و ظهور و وجود ممکنات بظیف وجود مقدس اوست، لذا، اطلاق نور بر او صادق است و گاهی ظلمت را تعبیر از عدم و نور را تعبیر از وجود نمایند و وَجُودِ حَقِّیقِی وجود حضرت واجب الوجود است و سایر موجودات در برابر آن ذات مقدس فانی و نابود است بلکه غیر وجود او موجودی نیست.

که جهان پرتوی است از حق و هست
جمله ی کائنات سایه ی اوست

الْوَحْدُ سَاطِ الْأَصْنَافَاتِ

ای ز وجود تو وجود همه
نیست کن هست کن نیست و
پرتوی از بود تو بود همه
غیر تو و ضعیف تو موجود نیست

پس نور مطلق حقیقه ذات مقدس احدیت است و پس و احتمال
نور در غیر او مجاز است، زیرا، ممکنند و ممکنات با هم معدومند

در بیان اسم مبارک نور،

۱۵۷

و معدوم بیا هو و ظلمانی و نابود است آنگاه هرگاه افاضه می نور
وجود بآنها شد موجود میشوند بدین اعتبار استعمال نور در آنها می شود
در فلسفه اشراق کلمه می نور، مراد است، لذا، تقیساتیکه
مشائیان برای وجود کرده اند بنا بر صالت وجود اشراقیان
برای نور کرده اند.

والشمندان سرعت نور، را در یک ثانیه ۳۰۰ هزار کیلومتر،
که ۵۰ هزار فرسخ، باشد گفته اند.

خلاصه فرمودند مداومت بر این اسم مبارک جهت صفای باطن
و اطلاع بر امور خفیه نافع است و کسی که (۱۰۰۰) مرتبه بگوید خداوند
بظاهرو باطن او نوری افاضه فرماید.

در خرائن نرانی در، است که خواندن آیه می مبارک می نور،
(۶۶) مرتبه در هنگام خواب، نشاء حصول سیر در عالم رؤیا می شود

نابود است

در بیان اسم مبارک ، و تائب ، ۱۵۸

عد و کبیرش (۲۵۶) میباشد .

أَنَا اسْمُ مُبَارَكٍ ، أَلَوْحَاتُ ،

أَلَوْحَاتُ مِنْ أَلْبِهِ تَبَّ لَعَادَهُ ، مَا شَأْنُ تَمَنِّ طَلْحِمٍ بِمَا شَأْنُ .

کلمه ی ، و تائب ، مأخوذ از هب ، صیغه مبالغه ، یعنی « بسیار

بخشش کند » ، آنچه میخواهد بیدگانش منجید و برایشان منت

میکند او آنچه میخواهد : وَ مِنْ تَبَّ لَمِنْ شَأْنُ : أَنَا مَا وَ تَبَّ لَمِنْ شَأْنُ

الذکور ، بهر که خواهد خیر میدهد و بهر که خواهد پس عطا میفرماید

کمال و تائبی منجر بذات احدیت از آنجمله که عطای او بسیار

است ، بدون عوض و پی در پی میباشد ، عطای ظاهری

و باطنی ، جسمانی و روحانی ، دنیوی و آخروی ، سابق و

لاحق .

عطای او ، عام ، است بخصوص بعضی دون بعضی نیست بلکه شامل

در بیان اسم مبارک و ثواب، ۱۵۹

ملک و ملکوت و آشنا و بیگانه و دوست و دشمن و غیر اینها
همه هست .

ای کرمی که از خزانه غیب گبر و ترسا و طیفه خور واری
دوستان اکیا کنی محروم تو که با دشمنان نظرداری
خلاصه این اسم شریف را کبریت احمر گویند .

مولانا محمد باقر سبزواری در مفاتیح الجنات گفته : در بعض کتب مذکور
است که هر که ذکر این اسم را در سجده (۱۴)، نوبت کند خدای
عزوجل غنی گرداند او را و هر که در آخر شب (۱۰۰)، نوبت بخواند
این اسم را در حالتی سر برهنه باشد و دستها را برداشته باشد
خدای عزوجل فقرا و رازایل گرداند و حاجت او را بر آورد و
هر که بپا گوید : اَلْکَرِیْمُ الْوَهَّابُ ذُو الْقَوْلِ خدای عزوجل
رزق بآورد و هد از جای که گمان نداشته باشد . عَدَدِ کُتُبِش (۱۴) است

در بیان اسم مبارک ناصر، ۱۶۰

الناصر و النصیر بمعنی واحد و النصره حسن المعونه .
ناصر و نصیر یک معنی است و نصرت، خوب یاری کردن است
یعنی ذات مقدس که بهترین وجه یاری مسفر مایه بندگان دشمن
خود را در مواقع خود .

فرمودند اگر کسی مداومت نماید بر ذکر : بسم الهولی و نعم النصیر
در جمیع حرکات و سکنات بر دشمنان خود منصور و مغرور گردد و از خدا
پیچ حاجتی نخواهد الا آنکه روافد نماید و برای هر مطلبی مخصوص
دفع دشمن در یک مجلس ۲۰۶۰، مرتبه بگوید : یا رب اینی
مغلوب فائز، مجربست .

عذیکبر ناصر (۳۴۱)، و نصیر (۳۵۰)، میباشد .

آنا اسم مبارک (الواسع ،

الواسع کافی البحار الغنی و التسعة الغنی ، واسع غنی و تسعة غنی

در بیان اسامی، واضح، و دودود، ۱۶۱

یعنی، ذات مقدسیکه بتا و نیازی خود فقر و احتیاج ندان
خود را بر طرف نیاز و رحمت میپایانش فرو گرفته تمامی ممکنات را
وسعت رحمت کثیفی و علم او احاطه دارد بر همه ی اشیا..
فرمودند: مداومت بر این اسم مبارک برای توسعه ی رزق
و زیادتی عمر مجربست. عذیکبیش، ۱۳۷، میباشد.

اما اسم مبارک، اَلْوَدُودُ،

اَلْوَدُودُ: مأخوذ از و د، یعنی، محبت با فعل است بمعنی مفعول
یعنی، محبوب، دوست داشته شده، یعنی اولیا، و مومنین خالص
الایمان را دوست میدارند یا بمعنی، دوست داشتن، یعنی
او اولیا، خود را دوست میدارد و ایشان را دوست میدارند
و مَن فِی السَّمٰوٰتِ وَ اَلْاَرْضِ وَ اَلَّذِیْنَ هُمْ یَدْعُوْنَ، خدا ایشان را دوست میدارد و
ایشان خدا را دوست میدارند بآنکه بندگان صالح و مومن

در بیان اسم مبارک الهادی ، ۱۶۲

خود را محبوب خلق میکرداند چنانکه در قرآن میفرماید: **يَجْعَلُ لَكَمُ الرِّحْمَنُ دُورًا**.

خلاصه فرمودند: هرگاه این اسم مبارک بر طعامی ... ۱۰۰ مرتبه خوانده شود و جماعتیکه با هم عداوت و دشمنی دارند بخورند همه با هم دوست و مهربان گردند و مداومت آن برای محبت مجربست و عدد یکصد (۱۰۰) مرتبه میباشد.

أَمَّا اسْمُ مَبَارَكِ «الْهَادِي»

الْهَادِي : یعنی «دلیل و راهشما».

قَالَ مَوْلَانَا الْحَكِيمُ الْبَزْجَوِيُّ (ره)، هو الَّذِي بَصَّرَ عِبَادَهُ وَعَرَّفَهُمْ طَرِيقَ مَعْرِفَتِهِ حَتَّى أَقْرَبُوا بِرُبُوبِيَّتِهِ وَوَحْدَانِيَّتِهِ.

ذات مقدسکه بنیافرموده بندگان خود را آشنایند با ایشان راه معرفت انا قرار نمودند بر بوبیت و وحدانیت او قال

در بیان اسم مبارک الهادی، ۱۶۳

مَوْلَانَا الْجَلِیُّ فِي الْبَحَارِ، الهادی معناه آنکه غراسم میدهد به همسایگان
والهدی من آنکه عزوجل علی ثلاثه اوجه .

عَلَامَةُ تَحْلِیْقِ (ره)، در بحار فرموده: هدایت خداست بر سه وجه است
۱- ولایت فرمود ایشان ابروین .

۲- مراد ایمان است و ایمان هدایت است از خدای عزوجل
چنانکه آن نعمتی است از او سبحانه و تعالی .

۳- نجات است و خدای عزوجل بیان فرموده که زود باشد-

مُؤْمِنَانِ رَا بَعْدَ زَوَاقَاتِ اِیْثَانِ هِدَايَتِ كُنْزِ فَتَالٍ وَ اَلَّذِیْنَ
قَلَبُوا فِی سَبِيلِ اَنَّهُ فَلَیْ نُضِلَّ اَعْمَالُهُمْ سَیَبِیْهِمْ یُضِلُّجُ بِالْهَمِّ، آنکسانکه

گشته شدند در راه خدا پس هرگز ضایع و باطل نکرد و اند خداوند

کارهای ایشان را بلکه زود باشد که هدایت کند ایشان را و اصلاح

آورد و حال ایشان را، و هدایت بعد از مردن و گشته شدن

در بیان اسم مبارک (هادی ، ۱۶۴)

نیباشد مگر ثواب و نجات .
 سبزواری (ه) ، در شرح اسم میفرماید : والهدیاته اما ایصال
 الی المطلوب و اما ارادة الطريق الموصل الیه و اما تکوینیة اما
 تشریعیة و التکوینیة عاتمة لكل مخلوق كما قال تعالى و الذي قدر
 قدامی و قال ايضا ربنا الذي اعطى كل شیء خلقه ثم هدی و التشریعیة
 خاصة باهل التوحید و المعرفة و التکوینیة ایصال الی المطلوب
 یس لا یخلف التشریعیة ، الخ .

خلاصه ، پروردگار عالم انواع هدایتها فرموده . بارسال رسل
 و انزال کتب و هدایت کردن بمعرفت خیر و شر و نفع و ضرر
 و هدایت فرموده موجودات را بمصالح و مرشدشان و غیر ذلک
 هم قاطب التجات است که هر که این اسم بسیار گوید معرفت
 روزی او شود و نیز در بعضی کتب است که هر کس بعد از بیدار

در بیان اسم مبارک (الوئی) ، ۱۶۵

وگرشکی این اسم مبارک را با الْجَبَّارِ الْمَلِیْنِ بسیار گوید براسرار غیب
مطلع گردد و همچنین است التَّوَّابُ الْعَظِیْمُ و بعد از آن گوید : اِهدِنِی
بِابِ دِی و اخبرنی یا خبیر و بین لی یا مبین .

اما اسم مبارک (الوئی) ،

أَمَّا الْوَعْدُ ، یعنی ، ذات متدبیکه وفا کند ، است بعهده و پیمان خود
و بجا آورنده است و عده های ثواب را که ترکش از او سببانه قبیح
است برخلاف وعده می عذاب که ترکش مستحسن است و بمقتی عطا
کنند بعیته می کامله نیر آمده و (موفی) ، بدیعنی نیر آمده است
فرمودند : برای راست آمدن وعده نافعت .

حَاجُّ الْبَلَاءِ شَرِیْفٌ ، در کتاب صَدَف گوید : برای ادای دین
مدت ۴۰ روز که ابتدا ، آن روز چشنبه باشد روزی (۱۶) ،
مرتبه مداومت شود . عَدَدِ کِبَرِش نیز (۱۶) ، است .

در بیان اسم مبارک، الْوَكِيلُ، ۱۶۶

الْوَكِيلُ كما في البحار معناه المتولى اى القائم بحفظنا و هذا هو معنى الوكيل على المال مثا و معنى ثان انه المعتمد والملي والتوكل والاغما عليه والالتجار اليه .

يعنى ، ذات مقدسكه متولى است ، يعنى ، قائم بحفظ ماست ، بهين معنى وكيل بر مال از ماست معنى دؤم آنكه پروردگار معتمد و پناست و توكل و اعتماد بر اوست و پناه آوردن بجانب اوست ، بالانكه خدا وكيل است ، يعنى ، تكفل از اراق بندگان است قائم بر ايشان بمصالح آنها مي باشد : حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ، يعنى ، بس است ما را خدا و نيکو کفلى است براى ما ، .

فرمودند : مداومت بر اين اسم مبارک موجب ايمنى از حرق و عجز و براى دفع دشمن نيز مفيد است و فرمودند هر کس اين اسم را بسيار گويد فقرش مبدل توانگرى گردد و سينه اش منشرح بنور توکل شود

در بیان اسم مبارک (وارث) ، ۱۶۷

عَدَدِ کِبَرِش (۶۶) ، میباشد .

أَنَا اسْمُ مُبَارَكٍ ، الْوَارِثُ ،

الْوَارِثُ : یعنی ، ذات مقدسکه پس از فانی شدن جمیع اشیاء ، باقیست و تمامی اطلاق پس از زوال مالکان راجع باوست زیرا ؛ اوست مالک الملک حقیقی که صاحب ملکیت مستقره است و مالکان دیگر بر وجه عاریتند ، پس اوست ، خیر الوارثین و المؤمنون مَسْمُومُ الْوَارِثُونَ لِأَنَّهُمْ يَرِثُونَ مَنَازِلَ الْكَفَّارِ فِي بَحْتِهِ مُؤْمِنُونَ وارثند ، زیرا ؛ ایشان منازل کفار را مالک میشوند بَارِثٌ ؛ اَوْ لَا تَخْصُمُ يَكُونُ فِي الْأَرْضِ فِي زَمَانِ الرَّجْعَةِ . مداومت بر این اسم (۱۰۰۰) مرتبه موجب برآمدن حاجت و برای درازی عمر و بقای آثار فرزندان مجربست و ؛ عَدَدِ کِبَرِش (۷۰۷) ، میباشد .

در بیان اسم مبارک، اَلْبَرَّ، ۱۶۸

اَلْبَرُّ مَعْنَاهُ الصَّادِقُ، یعنی «ذات مقدسکه را شکوست»
گفته میشود: صدق فلان و بر، یعنی «فلانی راست گفت با آنکه
ذات مقدسکه مشفق و مهربانست بر تمامی بندگان و نیکی کننده
است بر ایشان».

فهمدند برای حصول توفیق در نیکی کاری و رفع الم و سختی و
محفوظ ماندن اولاد تا حد بلوغ نافت و عدد کیش (۲۰۲)، میباشد
اَنا اسم شریف، اَلْبَاعِثُ،
اَلْبَاعِثُ کافی البحار معناه اَن یبعث من فی القبور و یحییهم و یشیم
للجزاء و البقاء.

یعنی «ذات مقدسکه بر میانگیرد و مبعوث میفرماید هر که را در
قبر است از مردگان در روز قیامت و زنده میگرداند و از
برای جزاء و بقا، محسور میازد ایشان را».

در بیان اسم مبارک «باعث» ۱۶۹

أقوال وخصوص معا و بین فلا سنده و حکما مختلف است بعضی قائل شده
بمعا و روحانی فقط و بعضی قائلند بمعنا و جسمانی تنها و ایند و قول
باطلست دَسِیرِ سَوْمُ ایند و معا و را با هم تلفیق کرده و بهر دو
قائل شده اند و این قول حکمای اسلام و علمای ربانی و جمیع
محققین از متکلمین و فقهای شیعه است .

حکیم ربانی حاج ملاهادی سبزواری در، در منظومه می خود کلام
که بمعنا و روحانی یا جسمانی سخت قائل شده اند خطا کار دانسته
و به جمع میان هر دو معا و قائل گردیده و خود را در میدان نش
و معرفت حائز قصبات سبق معرفتی فرموده .

مَنْ قَصَرَ الْمَعَادَ فِي الزَّوْجَانِ   قَصَرَ كَالْمَا يَسِرُّ فِي الْجَسْمَانِ
و جَامِعُ بَيْنَهُمَا جَانِزًا   وَ قَصَبَاتُ الْبَسْمِ كَانِ حَائِزًا
صَاحِبَاتُ الْخُلُودِ كَوَيْدُ: کسی که در وقت خواب (۱۰۰) مرتبه

در بیان اسم مبارکِ تَوَاتُب، ۱۷۰

بَابِاعْثُ کَوید و دست بر سینه مالده حق تعالی دل اور ازنده کرداند
بنور معرفت خود و از برای برانگیختن کارها مَدَاوَمَتِ آن مفید است
عَدَدِ کِبَرِش، ۵۷۳، میباشد.

اما اسم مبارکِ (التَّوَاتُبُ،

التَّوَاتُبُ معناه کافی البهاره لقیل التَّوْبَةُ و یعفو عن السَّوْبَةِ اذ اتاب
منها العبد.

یعنی « ذات مقدس که قبول میفرماید توبه بندگان را و عفو میفرماید از
گناهان ایشان هرگاه بندگان از آنها توبه و بازگشت کند توبه از
گناهان که اول طریق سالکین و رئیس المال فائزین و کلید اشتقاق
مریدین است اورا اساس جمله مقامات و منقح جمیع خیرات
و اصل همه منازلات و مقامات قلبی و قلبی قرار داده اند،
گناه بندگان هر چند بزرگ باشد سعی رحمت الهی و فیض نامنایابی او

در بیان اسم مبارک تواب ، ۱۷۱

بدرجہ ایسکہ اسباب توبہ را برای ماضی نہیں میفرماید اگرچہ دین ہر
مرتبہ معصیت نماید و پس پشیمان شود و در بجانب خدا کند و گوید ،
پروردگار افلان معصیت کردم در حضور مقدس تو و تو قادر
بودی کہ مراد آنحال نابود کنی ، علم و زیدی و مرا نکرمتی ^{الان}
پشیمانم از کروارید خود ، نفیسم ، از من در گذر ، خدای مہربان
بکرم خود او را بخش و عفو میفرماید ، وَلَیْسَ مَا فِیْهِ

اگرچہ دین بدم سالک میان مالک و ناجی

غلط کردم نفیسم ز فعل خود پشیمانم

بلکہ خداوند سیئات او را بمبدل بحسنات میفرماید : اَلَا مَن تَابُ
اَمَّنْ وَعَمِلْ عَمَلًا صَالِحًا مَا وَلَّكَ يُبَدِّلْ اِنَّهُ سَتِیَّاتِهِمْ حَسَاتٍ وَّكَانَ
اِنَّهُ غَفُورًا رَّحِیْمًا ، بعد از آیہ عذاب میفرماید : د کسی کہ توبہ کند و
عمل صالح بجا آورد ، پس بدل میکند خداوند بدیہای آنها را بحسنات

در بیان اسم مبارک توأب، ۱۷۲

و می باشد خدا آمرزنده میهربان، پس انسان نیاید از رحمت
واسعه می خداوندی جل و علا یوشس گردد و از توبه کوتاهی نماید
در هر حالتی باشد.

یا رب زکناه زشت خود منقلم از فعل بد و خوی بد خود و محلم
فیضی بدلم ز عالم شس رسان تا محو شود خیال باطل ز دلم
حکیم سبزواری، در شرح اسماء فرماید:

التَّوْبَةُ ثَلَاثَةٌ أَفْئَامٌ، تَوْبَةُ الْعَامِ وَ تَوْبَةُ السَّحَابِ وَ تَوْبَةُ الْأَخْصِ.
فَالأُولَى، هِيَ الرَّجُوعُ عَنِ الْمَعَاصِي وَ هِيَ تَوْبَةُ الْعَصَاةِ وَ الثَّانِيَةُ
التَّوْبَةُ عَنِ تَرْكِ الْأُولَى وَ هِيَ تَوْبَةُ الْأَنْبِيَاءِ، الْمَاضِيْنَ وَ الثَّلَاثَةُ
الرَّجُوعُ عَنِ الْآلِئَاتِ إِلَى غَيْرِهِ تَعَالَى وَ تَقْدُسُ هِيَ تَوْبَةُ نَبِيِّنَا
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ الْمَعْصُومِينَ، فَتَوْبَتُهُمْ عِبَارَةٌ عَنْ رَجُوعِهِمْ عَمَّا لَعَنَ
صَدْرُهُمْ مِنْ عَشْرَةِ التَّوْبَةِ إِلَى غَيْرِهَا تَعَالَى وَ هِيَ الْمَعْبُورَةُ عَنْ

در بیان اسم مبارک جواد، ۱۷۳

اهل السلوك، انج .

جَدِّ اَجَد . در خواص اسم آگاید : مداومت بر این اسم
برای توفیق یافتن توبه و انابه و ترک نمودن معاصی و قبولی توبه
محرست و برای غنای دسوسه و آفت جن روزی ۴۰۰ مرتبه
خواندن این اسم نافست و خواندن آن بعد از نماز صبح
همین خاصیت را داراست . عَدَدِ کِبَرش ۴۰۹۰ میباشد .

اَما اِسْمُ مُبَارَكِ الْجَوَادِ ،

لِلْجَوَادِ كَافِي الْجَارِ مَعْنَاهُ الْحَسَنُ لِمَنْعِهِمْ الْكَثِيرَ الْأَنْعَامِ وَالْأَحْسَانِ
یعنی ، ذاتِ مقدسکه احسان کننده و انعام دهنده می بسیار
است حَفْظُ عَالِی فِیاضِ مَطْلُوقِ وَجْهائِندِهِ نِعْمَتِهای متواتره میباشد
بر بندگان خود از خوب و بد اعظم از اینکه مستحق آن باشند یا
نیاباشند . بعضی گویند : جواد کسی است که عطا و احسان

در بیان اسم مبارک جلیل، ۱۷۲

فرماید بدون سابقه‌ی سؤال و پرسش .
 فرمودند : مداومت بر این اسم جهت دفع صفتِ نخل و دمانتِ
 طبع و لئامت نافع است و عذای کبیرش (۱۴)، میباشد .
 انا اسم مبارک (الجلیل،

الجلیل : معناه الیتدوال عظیم .

یعنی « بزرگوار یکدیگر و ناپیراسته جمع بزرگیها و عظمتها در برابر او
 جلیل مطلق ذات حق تعالی است و پس « جلیل » کسی است که
 موصوف باشد بصفات جلال و کمال چون غنا و قدرت و علم و
 ملک و تقدس و کمال این معنی مخصوص ذات حضرت احدیت .
 صاحب مفاتیح الجنات گوید : در بعضی کتب مذکور است که هر که این
 اسم را بسیار گوید هببت او در دلهای قرار گیرد و او همه بنظر تعظیم و
 توقیر در او بنمایند .

در بیان اسامی خبیر، و خالق، ۱۷۵

صَاحِبَاتُ الْخُلُودِ گوید، برای یافتن جاء، و منصب عالی و بزرگی
و حُثْمَتِ بْنِ النَّاسِ مداومتش اکبر است و عَدَدِ کِبَرِش (۷۳)،
اَنا اِسْمُ مُبَارَكٍ، الْخَبِيرُ،

الْخَبِيرُ مَعْنَاهُ الْعَالِمُ
یعنی، ذاتِ مقدسکه مُطْلَع و داناست بیاطن موجودات و قاطب
آنها و همه چیز نژاد حاضر و هویدا است.

فَرَمُودند: مداومت بر این اسم مُبَارَك برای مُطْلَع شدن بر اُمُور
پنهانی و بر ضائِر النَّاسِ مجرب است. عَدَدِ کِبَرِش (۸۱۲)، میباشد.
اَنا اِسْمُ مُبَارَكٍ، الْخَالِقُ،

الْخَالِقُ، یعنی، ذاتِ مقدسکه تقدیر کنند، می وجود اشیاء و
هنیاسازند، می مواد آنهاست برای فیضان صورت کما اینکه
حکایت میفرماید از عیسی، اِنِّیْ اَخْلَقْتُ لَکُمْ مِنْ لَظْفِیْ کَیْسَ لَظْفَرِیْ

در بیان اسم مبارک خالق، ۱۷۶

یعنی، مقدر میازم، یعنی، مثال و انداز، میگیرم برای شما از کل مانند هیأت مرغی، زیرا، میسی خالق آن نبود فی الحقیقه بلکه ترکیب بندی او را نمود.

معنای دیگر برای، الخالق، یعنی، کسی که آفرینند، و مخترع تمامی موجودات است بی سبب شبه و مثال.

جَدِّ الْخَلْقِ در خواص الاسماء فرموده: مداومت بر این اسم برای استحکام عقیده و نورانی شدن قلب مؤثر است.

در بعضی کتب است که هر کس این اسم را بسیار گوید خداوند او را بعلوم حکیمه و معارف الهیه و وقایع معانی مطلع گرداند و

الکسی (۵۱۱۰)، مرتبه این اسم را بخواند از خداوند هر چه بخواهد فی اسما مستجاب گردد. عده کثیر (۷۳۱)، مرتبه عیاشد.

اما اسم مبارک، خیر الناصین،

در بیان اسم مبارک خیرالناصرین، ۱۷۷

خیرالناصرین : یعنی « بهترین یاری کنندگان مائده خیرالرحمن
 کلمه خیر، اصل تفصیل و اصل «آخِر» بوده است .
 یعنی گویند خیرالناصرین معناه کثرت تکرار النصر منه . کسی که تکرار
 میفرماید یاری خود را نسبت بهندگانش چنانچه خیرالرحمن نیز
 تکرار رحمت اراده می‌شود .

فرمودند : هر کس این اسم شریف را مداومت نماید نصرت خدا
 در هر مصافی باورسد و بر اعداء غالب آید . عدد کبیرش (۱۲۴۲)
 اَما اسم مبارک ، اللّٰهَاق ،

اللّٰهَاق هُوَ الَّذِي يَدِينُ الْعِبَادَ وَيُخْرِجُهُمْ بِأَعْيُنِهِمُ الْبُحْرَانُ ،
 ذات مقدس که جزا میدهد بندگان را و مکافات میفرماید ایشانرا
 بسبب اعمالشان .
 «وین» بمعنی جزاست ، مَالِكٌ يَوْمَ الدِّينِ ، یعنی « صاحب احتیاء

در بیان اسم مبارک «دیان» ، ۱۷۸

روز جزا که قیامت است . عرب میگوید : کاتدین ثدان ، یعنی چنانکه
جزا میدهی جزا داده شوی .

الدَّيَّانُ : بمعانی دیگر هم آمد . قَالَ الطَّبْرِيُّ ، فِي إِجْمَاعِ الدَّيَّانِ
بَفَتْحِ الْأَوَّلِ وَتَشْدِيدِ الثَّانِي مِنْ أَسْمَاءِ تَعَالَى وَهُوَ الْقَهَّارُ وَفِي
الْحَاكِمِ وَفِي الْقَاضِي .

حَتَّى حَامِلُ الْأَسْمَاءِ است که مداومت بر این اسم تا ۷۰۰ ، روز ، روزی
(۵۰۰۰) مرتبه موجب صفای باطن و امداد و دیدن از ملائکه و
رجال الغیب است . عدد یکبرش (۶۵) میباشد .

أَمَّا اسْمُ مُبَارَكٍ ، الشُّكُورُ ،
الشُّكُورُ بِالْفَتْحِ الْمُعْطَى الثَّوَابِ بِحَزَلٍ عَنْ أَعْلَى الْعِلَلِ .
ذات مقدسکه بخش کند هی ثواب بسیار است از عمل اینک
وَفِي الْمَجْمَعِ الْفَتْحُ مِنْ أَسْمَاءِ تَعَالَى هُوَ الَّذِي يَرْكُوعٌ عِنْدَ الْعِلَلِ

در بیان اسم مبارک شکور، ۱۷۹

مِنْ أَعْمَالِ الْعِبَادِ فَيُصَاعَفُ لَهُمْ أَجْرًا، فَشَكَرَ لِعِبَادِهِ مَغْفِرَةً لَهُمْ.
 کسی که نمویکند و بسیار میشود نزد او اعمال بندگان، پس مصلحت
 میشود برای ایشان جزا، پس شکر حتمی برای بندگان آمرزش
 اوست ایشان را، و اگر بمعنای مفعول گیریم، یعنی،
 سپاسگزارده شده،.

سَبَّحَ فَارَعَهُ، در مفاتیح النجات گوید: در بعض کتب مذکور است
 که هر کس این اسم را بر آبی (۴۰)، نوبت بخواند و از آن چشمی را
 که رمد داشته باشد بشوید شفا یابد.

جَدَّائِجَدَهُ، فرموده: مداومت بر این اسم برای وسعت
 معیشت مجربست و برای صفای باطن و پاک شدن دل از غلظت
 غش و حد خواندن این اسم راتاً (۴۰)، روز، روزی (۵۲۶)،
 مرتبه بسیار مؤثر است.

در بیان اسم مبارک (الْعَظِيمُ) ۱۸۰

الْعَظِيمُ : معناه السَّيِّدُ و سَيِّدُ الْقَوْمِ عَظِيمٌ و عَلِيمٌ ، یعنی «سید و
 سید قوم عظیم و جلیل ایشان است» یعنی «ذات مقدس که صاحب
 عظمت و بزرگی است که همه چیز در برابر عظمت او خوار و ذلیل
 است و عقول عظام از احاطه ی بکنه معرفت او قاصر است این
 عظمت بحسب شأن و قدر است نه بر حسب جثه و ترکیب با آنکه
 او را عظیم گویند، زیرا «خالق خلق و صاحب عرش عظیم است»
 فرمودند : مداومت بر این اسم شریف برای عظمت و بزرگواری
 و جاه و نزد حکام و برای بهیبت و شوکت در دیده ی انام فوائد
 عظیمه دارد و برای ادای دین و حصول وسعت در امر معیشت
 روزی (۱۰۰) مرتبه بعد از نماز صبح بگوید: سُبْحَانَ اَنْتَ اَیُّهَا الْعَظِيمُ
 استغفرانه، مجربست. عدد کبیرش (۱۰۲۰) میباشد.

آما اسم مبارک (اللطیفُ)،

در بیان اسم مبارک لطیف ، ۱۸۱

اللطیف ، کافی المنجد معناه البستر بعباده الحسن لیسیم و ایضاً
العالم بخایا الامور و قایقها .

دوات مقدسکه نیکی کند ، است بندگان خود و احسان میفرماید
بایشان کسیکه دانا و آگاه است با امور پنهانی و عالم است
بدقایق و خواص امور و خفیات غیوب و مضمرات قلوب ، .
با آنکه لطیف ، است ، یعنی ، ملاحظت کند ، بندگان خود و
رسانده می ایشانست بمصاح و منافع خودشان با آنکه لطیف
است در تدبیرات خود .

رمانند : لیسف است ، یعنی ، خالق خلق لطیف است چنانچه
عظیم است ، یعنی ، خالق خلق عظیم است .
بعضی گفته : لطیف است ، یعنی ، تکلیف سیر میکند و عطای کثیر
میدهد بعضی گوید : لطیف است ، یعنی ، چون اورا بخوانی جواب دهد

در بیان اسم مبارک و لطیف ، ۱۸۲

و چون او را قصد کنی مأوایت دهد و چون او را دوست بداری
دوستت بدارد و اگر اطاعت او کنی عزایت دهد و اگر نافرمانی
کنی بختت و اگر اعراض کنی ترا بسوی خود دعوت نماید و
اگر روی بپا نش کنی هدایت فرماید .

خلاصه فرمودند : چه سریع الاجابت برای گشایش مصیبت
گیرا که در هنگام سختیها این اسم را بخواند .

در خواص اثبات مذکور است در دفع شدائد و آلام و ازاله هموم
و اوهام اثری تمام دارد و خواه بر ذکر آن مداومت نماید یا خود
آنرا در مربع دفقی نویسد و با خود دارد هیچ مکر و هی با و نرسد
جَدَّ الْقَدْر ، در خواص الاسماء فرموده : مداومت بر
این اسم برای وسعت روزی مجربست و برای کفایت
مهمات در رسیدن به مراد و روزی ۸۰۰ ، مرتبه خواندن این

در بیان اسم مبارک ، ثانی ، ۱۸۳

اسم از مجربانست و برای جمع آمدن اسباب معیشت و رسیدن
 بوطن و ملاقات دوستان و گشودن شدن بخت و خیران و
 شغای بیماریاران و برآمدن حاجات حاجتمندان و درکت
 نماز کند و بعد از سلام رو بقبله (۱۰۰) مرتبه بگوید بِالطَّيِّفِ
 مجربیت عدد کبیرش (۱۶۹) میباشد .

اما اسم مبارک ، الثانی ،

الثانی : یعنی « شفا دهنده ی امراض روحی و جسمی و رائق
 عافیت بواسطه دفع کنندگی بلاها بسبب اندکی از دعا .
 اطلاق اسم « الثانی » بر حسمانه و تعالی بر وجه حقیقت است
 زیرا ؛ اوست شافی حقیقی از کلیتہی استقام و مرضها و بلاها
 كما قال الله تبارك و تعالی حکایت من ابراهیم : فاذا مرضت فهو شفي
 صاحب جنات الملوک گوید : این نام بر همه دوائی بعد و کبیرش

در بیان اسم مبارک شافی، ۱۸۴

که (۳۶۱)، است خوانده شود البته باعث صحتِ مریض گردد و مداومتش موجب تنفای امراض ظاهری و باطنی است و باعث آنستکه هرگز بیمار نشود و بر طعامیکه بخوانند ضرر نرزد و دفع سموم قائله نماید.

مؤلف گوید: خواندن این دعا برای تنفای امراض و دفع سموم تا علامتِ علی، در جلد دوم حیات القلوب در باب معجزات پیغمبر اکرم، نقل فرموده که طعام زهر آلود نزد آنحضرت و صحابه گذاشتند، چون آنحضرت خواست با طعام دست دراز کند، حضرت امیر المؤمنین را گفت یا علی آن تعویذ نافع را بر این طعام بخوان، حضرت این دعا را خواند: بِسْمِ اللَّهِ الشَّافِي بِسْمِ اللَّهِ الْكَافِي بِسْمِ اللَّهِ الْمَعَالِي بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ يَتِمِّعُ الْعَلِيمَ، پس حضرت رسول و امیر المؤمنین

در بیان اسم مبارک شافی، ۱۸۵

و هر که از صحابه همراه ایشان بودند از آن طعام آنقدر خوردند که

ی	ث	ا	ث
ا	ث	ث	ی
ث	ث	ی	ا

سیر شدند و برخاستند.

و خواص الأسماء است که:

مکسر « الشافی » برای شفای مرض حامل آن نافست.

مذکوره: جدا مجد مرحوم آیت الله آقای طبیب الله الشرف الکافی

در خواص الأسماء فرموده: اگر کسی باعتقاد کامل با اجتناب

از حرام در اکل و شرب و قول و فعل یکی از دعوات مذکوره را

مباشد شود لایتما با اجازه‌ی مرشدی کامل از علما، ربانین

امید است که خداوند او را از مقصودش ناامید نکرده و اگر

مصلحت الهیه در انجام مقصود دنیوی نباشد از فیوضات

آخرتیه بی بهره نخواهد بود.

اللهم ارزقنا خیر الدنیا و الآخرة بحق محمد و آله و اولی الملائ

تعداد اسماء و صفات موجب تعدد ذات مقدس شریف

۱۸۶

الفاخره . انتهى كلامه رفع مقامه .

فصل

عارف محقق ابن فهد علی در کتاب عذة اللایع و سنجین عالم ربانی
شیخ ابراهیم کفعمی (ره) در کتاب بلد الامین فرموده اند :
سزاوار است برای دعا کنند که هرگاه ذکر کند بزرگی خدا
را و ثنا فرستد بر او ذکر کند اسماء خدایتکه مناسب مطلوب او
باشد ، مثلاً ، هرگاه مطلوب او دِزق باشد ذکر کند از اسماء
خدای تعالی ، مانند :

الرزاق ، الوهاب ، الجواد ، المعنی ، المنعم ، المفضل ،
المعطي ، الکریم ، الواسع ، مسبب الاسباب ، المتان ، رازق
من شاء ، بغير حساب و اگر مطلوب او توبه و آمرزش باشد ذکر کند
مانند : التواب ، الرحمن ، الرحیم ، العفو ، الصبور

تعدد اسماء و صفات موجب تعدد ذات مقدس میوه ۱۸۷

الشکور، العفو، الغفور، الشار، النصار، لفتاح، المراج
 ذی الجود، التماخ، المحسن، المحسن، المفضل، المفضل، والکامل
 او اتعام کشیدن از دشمن باشد ذکر کند مانند: الغریر، ایجاباً
 اللفتحار، المنقّم، البطاش، ذی لبطش الشدید، الفعّال
 لما یرید، مدوح البجا برة، قاصم المردة، الطالب الراغب
 المهلك المدرك، الذی لا یجزئ شیئ، الذی لا یطاق
 اتعامه و باین فایده اگر مطلوب او علم باشد ذکر کند مانند:
 العالم، الفتاح، الهادی، المرشد، المعیز، الراغب، و آنچه
 مثل این باشد. "تمت"

بدان ایتالب حقیقت و معرفت که تعدد صفات حضرت حق و کثر اسماء
 مقدسه می اوسبجانه موجب تعدد و منافی بایکانه کی ذات و
 بساطت او نباشد، زیرا: شبهه فی غیث که الفاظ حادث و

تعدد اسماء و صفات موجب تعدد ذات مقدس نمیشود ۱۸۸

بی‌شک با عالم کبریا فی مناسبتی ندارد. وجود حضرت واجب الوجود
اشد و اعلیٰ مراتب وجود در عین بساطت کامله جامع جمیع
کالات و منزه و مبرا از جمیع نقایص است. پس حقیقت
واحد، بتعدد عبارات و تکرار اسماء متعدد و متکثر نمیشود
و این اسماء و صفات دلائل یخیزند و آن دکال است
که عین ذات حضرت واجب الوجود است و تعدد دلائل دلیل
تعدد مدلول نیست. زیرا: لفظ نسبت بمعنای خود بمثابة آئینه
است و تواند که در چندین هزار آئینه صورتی دیده شود
و تعدد آئینه موجب تعدد آن صورت نخواهد بود و لکن ما قبل
صد هزار آئینه دارد شاید مقصودین رهبر آئینه آری جان را و پدید آید

عبارت ناشستی و حنک واحد و کل الی ذاک ابجمال شیر

در بیان اوعیه متفرقه

۱۸۹

چون آفتاب بر شیشه های رنگارنگ بتابد رنگهای گوناگون
 برنگ همان شیشه از زردی، سفیدی، سرخی و غیره، ظاهر
 گردد. شخص غافل چون نظر کند گمان میبرد که این رنگهای مختلفه
 از پرتو آفتابست و چون بنظر بصیرت نگردد جز رنگ برای آفتاب
 نبیند پس مجموع این صفات و اسما، قله ی خاص توجه بندگان
 است بجانب معبود بیروال نه آنکه این اسماء، بالأصله مقصود
 باشد.

جمالک فی عینی و ذکرک فی فنی   و جنبک فی قلبی فاین تعیب

فصل فی المتفرقات

تَدَبُّدًا لِأَمْنٍ است برای در دهر. عن الباقر علیه السلام، مع
 یدک علی الوج و قل سبعا، فرمود: بگذار دستت را بر محل درد
 و بگو، ۷، مرتبه: اَعُوذُ بِالله الذی سکن له مانی لیسر و لیجروا

در بیان اوصیای مسفرة

۱۶۰

فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ أَسْمَعُ أَعْلَمُ ، پس آنحضرت فرمود
 برای درگوشش نیز چنین بخوان و نیز حضرت عسکری فرموده
 برای در دسرفراست میشود این آیه بر قدح آب و آشامیده
 میشود : اَوَلَمْ يَرِ الْذِينَ كَفَرُوا اِنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
 كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ اَفَلَا يُؤْمِنُونَ .
 در کتاب مصدق تألیف علامه جلیل حاج ملا شریف شیروانی است
 بخبره : اکتب است و اوات لدفع الصداع و احتفظا عندك .
 بخبره : اکتب عینین و سینین علی طفر الا بصام الیمنی عند مواعته
 انضم فعبده ان شاء الله تعالی .

در مکام الاخلاق منقولست از حضرت امام رضا که حضرت رسول
 فرموده : چون شمارا در دسریا غیر آن باشد دستها را بگشاید
 و فاتحه الکتاب و قل هو الله احد و معوذتین بخوانید و دستها را

بر روی خود بمالید هر مرضی که باشد برطرف شود .

وَنَهْرَ دَرَمَكَامُ الْاِخْلَافِ مَرُوْسِتْ اَز اَبِیْعَبْدَالله ۴، که خداستعالی در
عوضِ فِدْكَ تَبْ رَا مِطْعِ فَاطْمِ ۴، گردانید، پس هر کس فاطمه ۴ و
فرزندان او را دوست دارد و هرگاه بمرض تب دچار گردد و در ...
بارِ قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدٌ بخواند و بحق فاطمه ۴ علیها السلام، دعا نماید
مرض او زایل شود .

عَنْ اَبِیْعَبْدَالله ۴ : کسی را که مرضی یا شدتی برسد و در آن مرض یا
شدت قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدٌ را بخواند و بمیرد از اسل و درخت .
مَوْلِفْ گوید : دخول نارشاید برای عدم اقرار بتوحید باشد و
هنگام مردن .

وَنَهْرَفَرْمُود : هر که مائمی گیس و بفراش خود و قرائت کند سوره ی
قُلْ هُوَ اللهُ اَحَدٌ ، را ۱۰۱۱، مرتبه ، خانه ی او و خانه های اطراف

در امان باشد.

فائز نوافی، در کتاب خرائن فرماید دعاء نوشتن بخت کاظم بهجت جمیع در و مخصوصا در چشم مجربست : اَللّٰهُمَّ كُنْ لِيْكَ
مَوْسٰی بِنَ حَسْبِ الْكَاطِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، اِلَّا سَلَّمْتَنِيْ جَوَانِحِيْ مَا ظَهَرَ مِنْهَا
وَمَا بَطَنَ يَا حَوا وَايَا كَرِيْمٍ وَصَلَّى اَنْتَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ اٰمِيْن .

و نیز در کتاب مذکور است فائز طریق ختم انعام صغیر بخت بیمار
هفت نفر در نزد بیمار نشسته در یک مجلس هفت نوبت بخوانند هر یک یک مرتبه
و همه یک دفعه شروع کنند هر یک که بلفظ دو جلالت برسند در آن وقت
درسل الله، یا مین دو، آته، ایند عار بخوانند، چون تمام شود

شروع بخواندن کنند و تا آخر سور بخوانند و ابتدا باین عبارت
بسم الله الرحمن الرحيم اللهم ارحم جلد الرقيق وعظمه الذئبق ونحو
بِكْتٍ مِنْ شِدَّةِ احْرَاقٍ يَأْتِي مَلَدِمٍ اِنْ كُنْتَ اَمْنَتْ بِاللهِ الْعَظِيمِ

در بیان ادویه مفترقه

۱۹۳

فَلَا تَأْكُلِي لَحْمٌ وَلَا تُشْرَبِي الدَّمُ وَلَا تُصَدِّعِي الرَّأْسُ وَلَا تُغَوِّرِي مِنَ
النَّمِّ وَتَحْتَلِي عَنْهُ إِلَى مَنْ يَزْعُمُ أَنَّ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَإِنَّهُ لَشَيْءٌ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
وَهَرَكَا: خواننده خود بیمار باشد بجای جلدۀ، و عظمۀ، جلدی،
و عظمی، گوید و چنین سایر ضمایر و افعال.

درفسدهی دیگر چنین است: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لِلَّهِمَّ ارْحَمْ
جِلْدَةَ الرِّقِّقِ وَعَظْمَ الدِّقِّقِ مَنْ شَدَّةِ احْرِيقِ يَا اُمَّ طَلِيمِ اِنْ كُنْتَ
اَمَنْتَ بِاللَّهِ اَلَا عَظِيمِ فَلَا تَأْكُلِهِ لَحْمٌ وَلَا تُشْرَبِهِ الدَّمُ وَلَا تُصَدِّعِهِ
الرَّأْسَ وَتَحْتَلِي عَنْهُ إِلَى مَنْ اَتَّخَذَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ.

و نیز در خرائن است فایده محلی است از شهید مانی و بعض دیگر و بنا
بمغرب نیز بود. باشد که در دو ماه پی در پی هر روز (۴۰۰)، متوجه
بخواند خداوند عالم علم بسیار یا مال بسیار کرامت فرماید: استغفر الله

در بیان ادعیه متفرقه

۱۹۴

الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ بَدَعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنَ حَسْبِ ظُلْمِي وَجُرْمِي وَإِنْسِرَافِي عَلَى نَفْسِي وَأَتُوبُ إِلَيْهِ .

ناید : از حضرت سید الساجدین مرویست که بعد از نماز صبح بلافاصله بخواند بجهت دفع دشمن ، مقهور می شود : اللَّهُمَّ إِنِّي ضَعِيفٌ وَأَخَذَ أُنِي أَقْوِيَاءُ وَأَنْتَ الْأَقْوَى وَفِي شَرِّهِمْ وَأَكْفَى أَمْرَهُمْ وَأَعْمَى عَلَيْهِمْ بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ يَا قَوِي .

دو کتاب فایده‌الذاکرین تألیف علامه می‌حلی مرحوم حاج شیخ باقر میرجندی برای تبیین لزمستور است ، بر سه مغربا و ام بنویسد و هر روز یکی را بخورد ، در روز اول بسم الله خوفا ، در روز دوم بسم الله ما خوفا ، در روز سوم بسم الله ابو خوفا ، و قهر برکد و نوشته ابتدای لرز که خبردار شود برگردن بیاویزد و باید بر پشت کدو که تراشد بنویسد و بآب ناریده باشد ، اینست اشعار :

يَا مَنْ لَطِيفٌ لَمْ يَنْزَلْ   الْلَطْفُ بِنَا فِيمَا نَزَلَ
 أَنْتَ الْقَوِيُّ نَجِّنِي   عَنْ قَهْرِكَ يَوْمَ الْخَلَلِ
 عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ : لِلزَّمْدِ يَقْرَأُ وَيُكْتَبُ وَيُحْلَلُ : بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ   إِنَّ فِي عَيْسَى زَمْدٌ
 أَحْمَرَارًا فِي بَيَاضٍ   حَسْبِيَ اللَّهُ الْقَدُّ
 يَا دِيْعَانِي لَسْمَاءُ   بَاعْزَاكَ عَنْ وَلَدٍ
 عَافِ عَيْسَى يَا إِلَهِي   وَكَفَنِي شَرَّ الرَّمْدِ
 لَيْسَ تَهْ شَرِكًا   لَا لَكَ كُفُوًا أَحَدٌ

در کتاب سحاب اللالی تألیف یزدنند مرحوم یزد عبد الله بلا دی بوسهری
 است در دفع لطف و غیر المعیة اقرأ فی کل جمعة هذه الكلمات سبعین مرة
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا مُفِيدُ يَا غَفُورُ يَا وَدُودُ غَشِّنِي بِحِلَاكَ عَنْ
 حَرَامِكَ وَبَطَاعَتِكَ عَنْ مَعْصِيَتِكَ وَبِفَضْلِكَ عَنْ سَوَاكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ

در بیان ادعیه متفرقه

۱۹۶

ایضا فی الکتاب المذکور : ختم مجرب للنجات عن البلیات والمہالک
 منقول أن من ارا النجات عن المہالک يقول بعد کل فریقة تسعة عشر
 مرة نجات منک یا سید الکرم نجتنا وخلقنا بحق بسم اللہ الرحمن الرحیم
 وان قراتها فی مجلس واحد سبعاً وست وثمانین مرة (۷۸۶)،
 کان اکل و اتم واسرع فی الأجابة وقد جربها بعض الفقراء
 قبل : اذا کدت مع فلیکتب ہذا الدعاء ویجلی فی وسط المذاع «
 بسم اللہ الرحمن الرحیم لا الہ الا اللہ واللہ اکبر سبحان اللہ والحمد
 للہ کثیراً اللهم انی اسئلت من فضلك ورحمتک فانہا بیدک لا
 یملکها احد غیرک وصلى اللہ علی محمد وآلہ .

در مفاتیح النجات و معج الدعوات است برای امان از شر جن و انس
 منقول از رسوخدا صلى اللہ علیہ وآلہ ، :

بسم اللہ الرحمن الرحیم لا الہ الا اللہ علیہ توکلث و ہو رب العرش

در بیان ادعیه متفرقه

العظیم ماشاء الله کان و ما لم یثالم یکن اشهد ان الله علی کل شیء قدير
وان الله قد احاط بکل شیء علماً اللهم انی اعوذ بک من شر نفسی
و من شر کل دابة انت آخذ بناصیتها ان ربی علی صراط مستقیم
در خرائق است « فائدة لدفع الضالة » قال فی الکتاب
المستطرف انه مجرب اقرا سورة وَالْقُلُوبُ ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ یَا جامع الناس
لیوم لا ریب فیہ اجمع علی ضالّتی .

و بطریق اخر یقول : یا جامع الناس لیوم لا ریب فیہ ان الله
لا یخلف المیعاد اجمع بیسی و بین کذا .

و نیز اگر کسی نصف شب در زوایای خانه می خرد بایستد و (۷۰)
مرتبه گوید : یا معبد یا معبد پس گوید یا معبد رُد علی فلانا
در همان هفتۀ خایب یا خبر آن بیاید .

ختم : لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین و بها

هزار مرتبه، بجهت مطالب و مقاصد عظیمه بسیار مجرب است.
 وَفِي الْكَشْكُولِ سُحْنًا الْبَهَائِيَّ، مَنْ كَانَ لَهُ نَحْسٌ دُنُوْنِيٍّ أَوْ آخِرُوْنِيٍّ فَلْيَدْعُ عَشْرَةَ أَيَّامٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ
 بِمَسْلُوكَةِ الْقَبْرِ قَبْلَ أَنْ يَكْتُمَ هَذَا الْحَزْرَ عَشْرَ مَرَّاتٍ ثُمَّ يَسْجُدُ وَيَسْأَلُ اللَّهَ حَاجَتَهُ فَإِنَّ اللَّهَ يَقْضِيهَا بِمَعْلَمَةٍ
 وَاحِدَةٍ هَذَا، يَا مُنْتَجِعَ الْأَبْوَابِ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ يَا مُبْصِرَ الْأَبْصَارِ يَا دَلِيلَ الْمُتَحَرِّينَ يَا
 غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ فَخُذْنِي تَوَكَّلْتُ عَلَيْكَ يَا رَبِّ وَأُقَوِّضُ أَمْرِي إِلَيْكَ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
 إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ مَلِّ عَلَى رُوحِ مُحَمَّدٍ بَيْنَ الْأَرْوَاحِ وَعَلَى جَدِّهِ بَيْنَ الْأَجْسَادِ
 وَعَلَى قَبْرِهِ بَيْنَ الْقُبُورِ وَعَلَى إِنْشِئَةِ بَيْنَ الْأَنْسَاءِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ
 عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ. وَابْنُ سُنَّاهُ الْبَهَائِيُّ ر. ه. در کتاب مَخْلَاطُ بَرَايِ زِيَادَةِ قُوَّةِ
 حَافِظِ فَرَايِدِ اَيُنْدِ مَانُوَاتِنْدَ، اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي فَمَّ الْبَيْتَيْنِ وَخِطَّ الْمُرْسَلَيْنِ وَالْهَامَّ
 الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ آمِينَ رَبَّ الْعَالَمِينَ.

و در بعضی از جوامع از سُحْنَا الْبَهَائِيُّ ر. ه.، منقول شد که هر کس در روز چهارشنبه شروع کند تا
 ۱۰ روز که آخر آن جمعه باشد هر روز ۱۰۰ مرتبه این دعا را بخواند با حضور قلب و با

$\begin{array}{r} 11111111 \\ \hline 88888888 \end{array}$

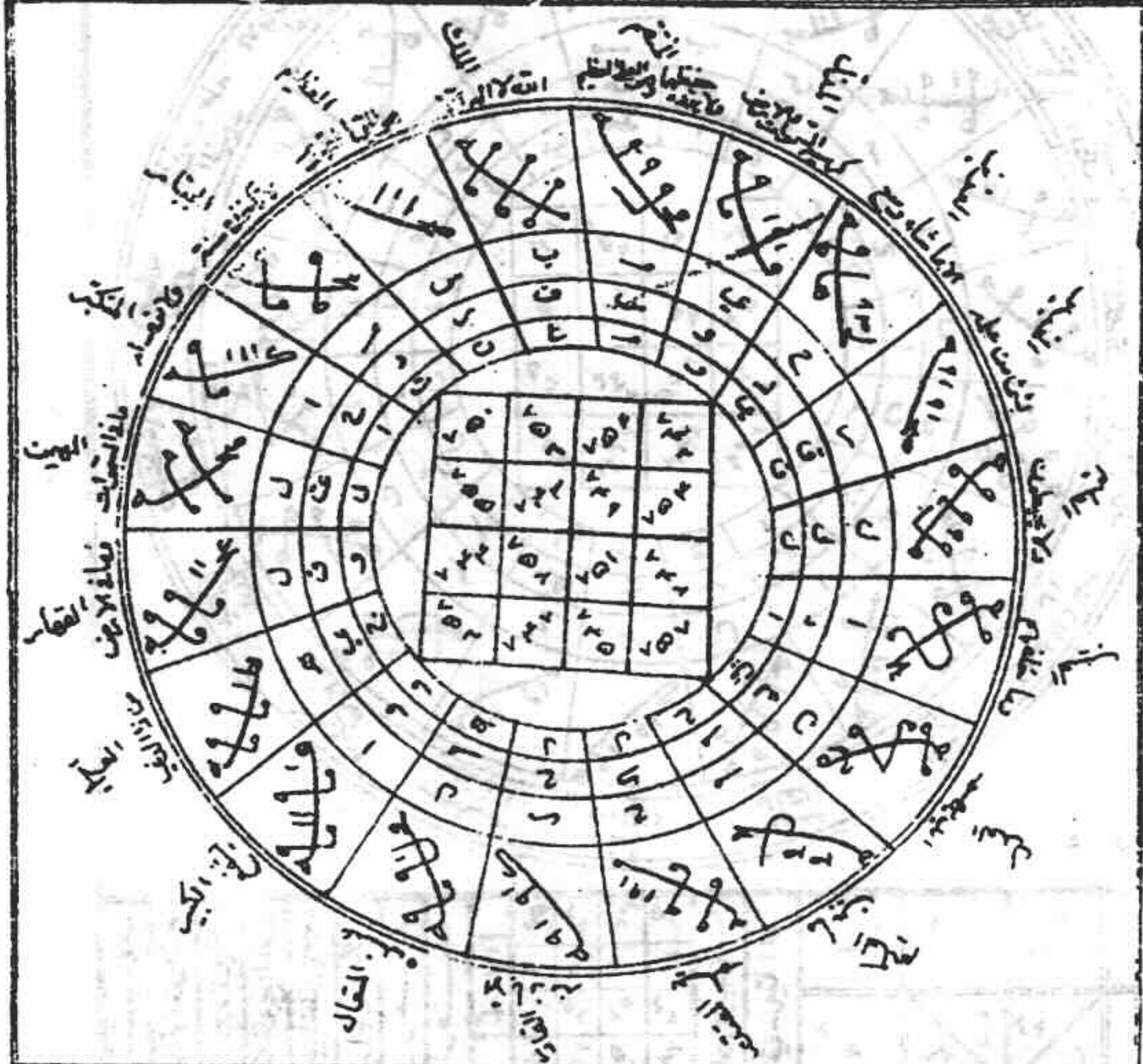

ع	ـ	ا	ج
ج	ـ	ـ	ع
ـ	ع	ج	ا
ا	ج	ع	ـ

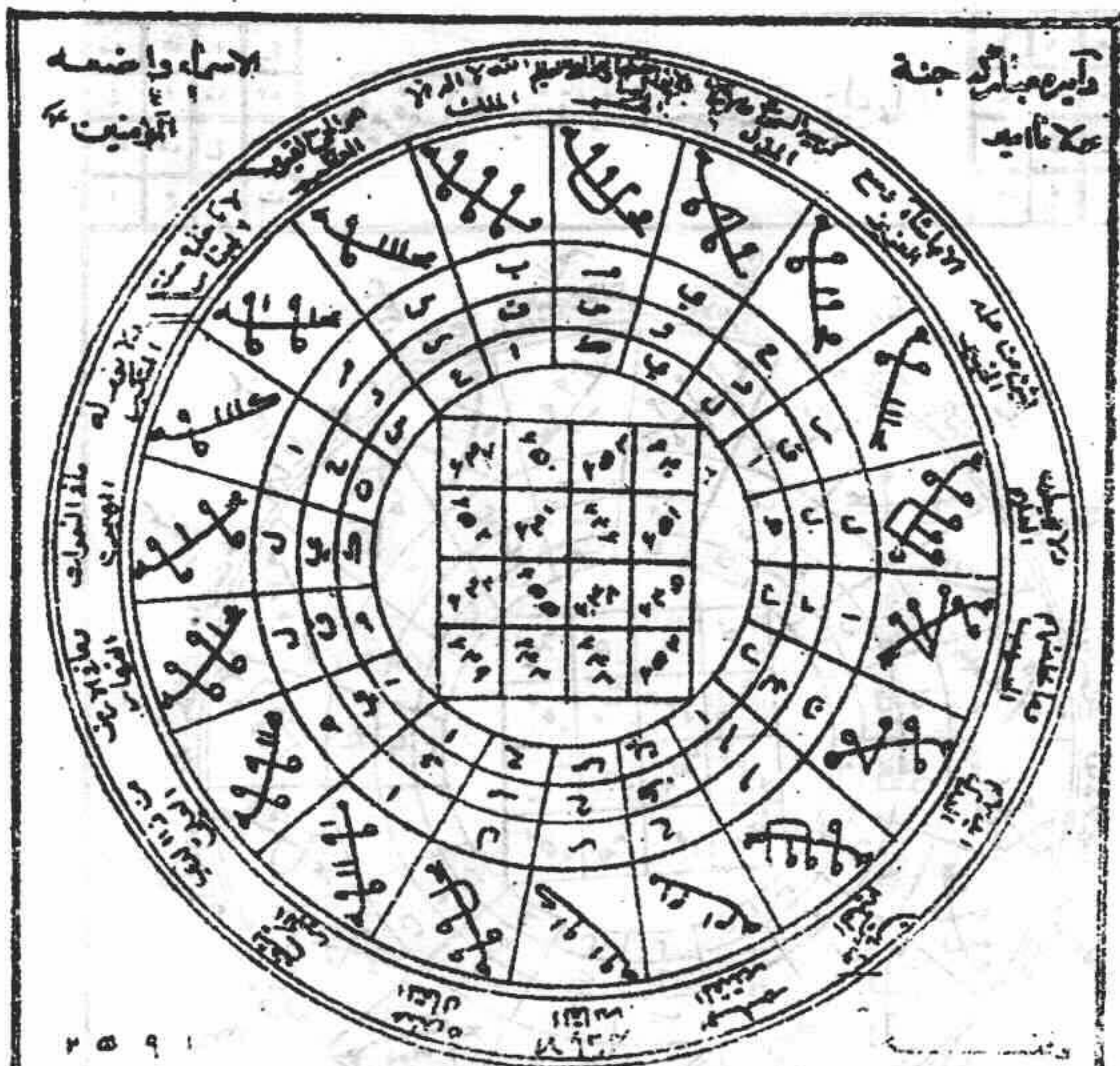
دائِر مُبَارَكِہ جَنۃُ الاسماءِ جہۃُ نجاہ و قیول عامہ

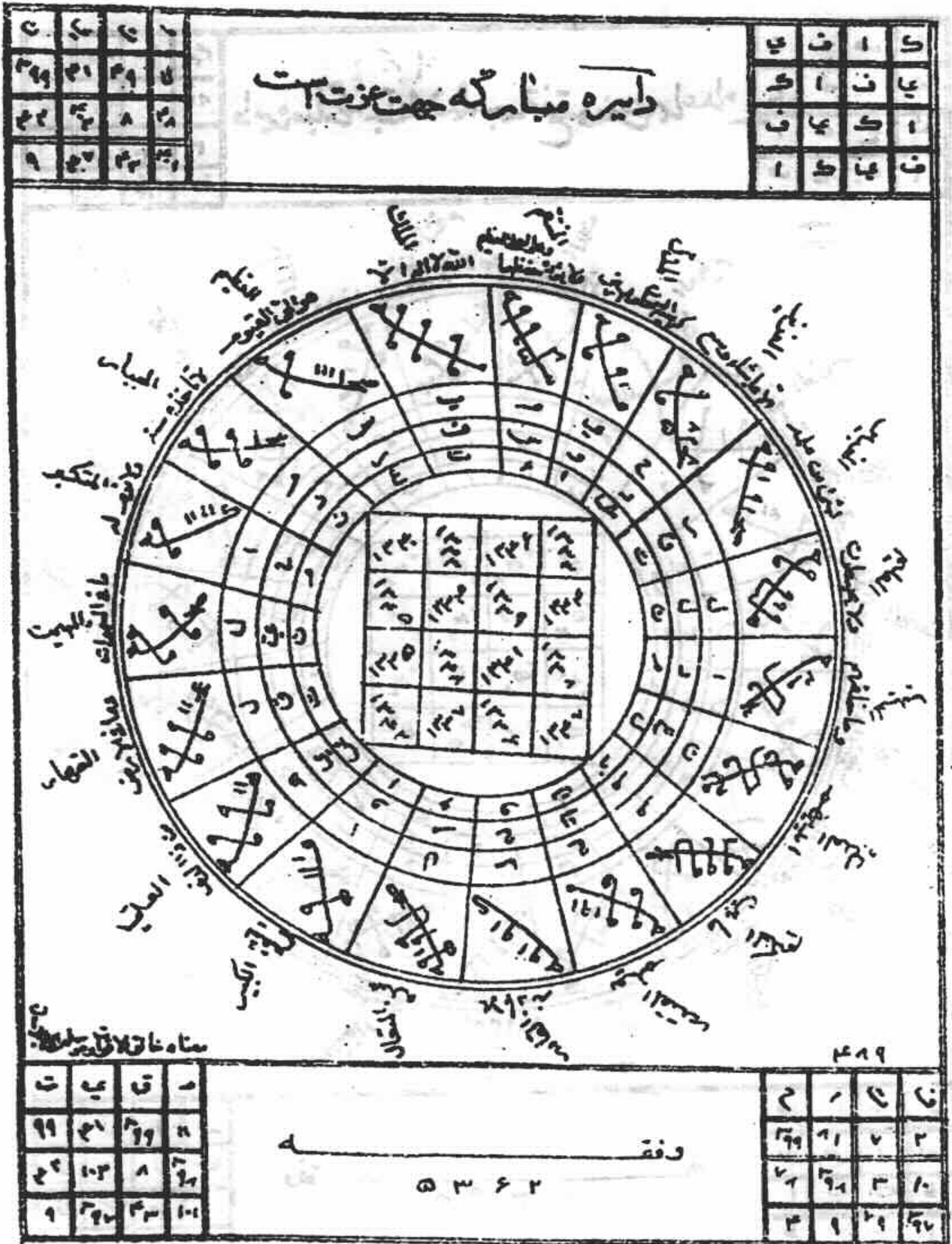
6	7	8	9
1	2	3	4
5	6	7	8
9	1	2	3

وقف

[illegible]

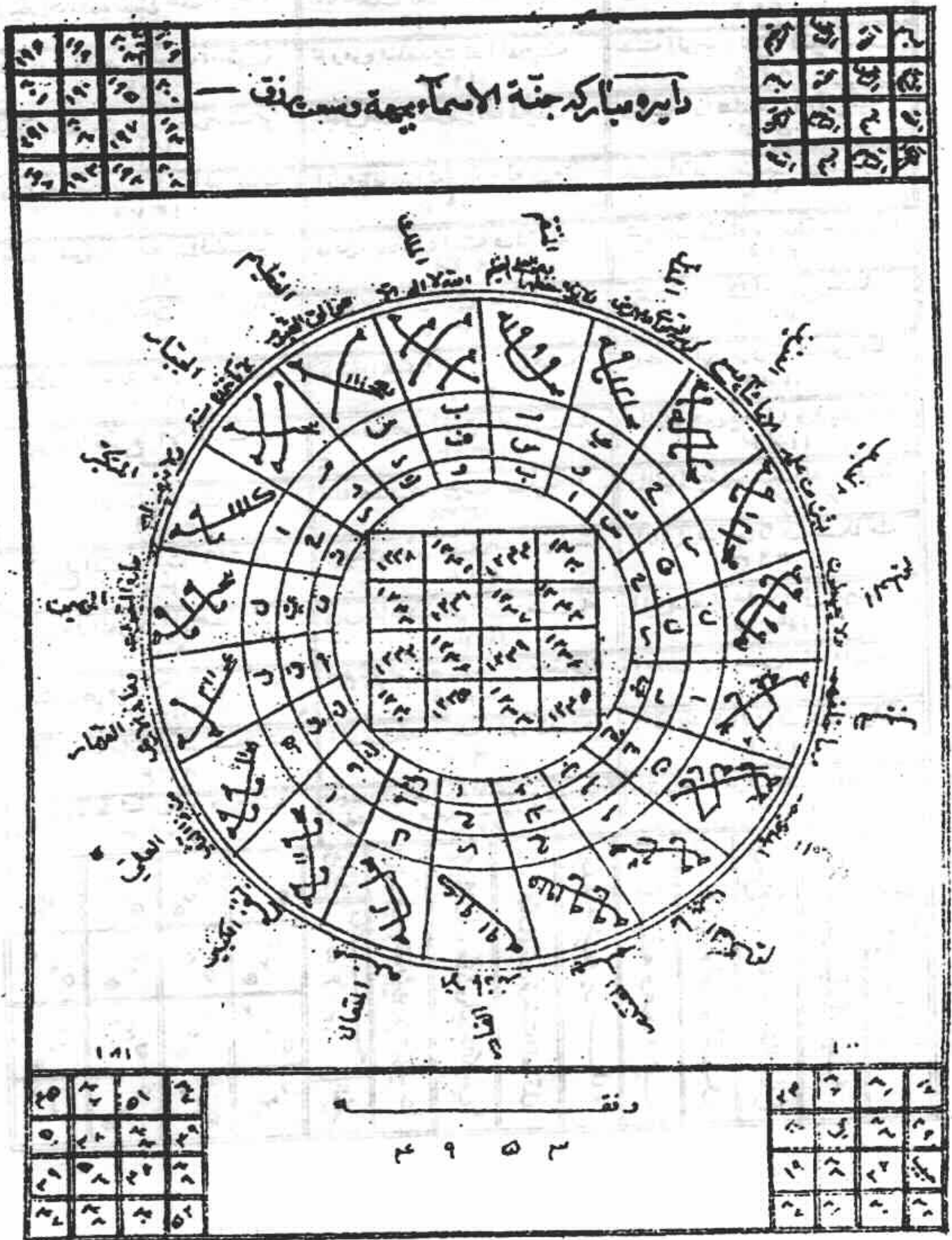

www.telasm.com

بسم الله الرحمن الرحيم

طريقة نوشتن آیات مناسبه در دیواره ثلثه آنکه باید در خانه مشرقی باشد و بناظر بخیر و
 طالع وقت یکی ثابت باشد و ثانیاً انا و نام صاحب بیت ناسع از نصوص و بدون یک آن حدیث و عاشر
 یا ناسع و اشغال صاحب طالع یا مرکب ناسع یا عاشر یا با صاحبان ایشان و در وقت کتابت خود باید خوانند
 و سه سوره که حروف اوین کان میثاق حیناه تقطیع شده از برای هر مطلبی اینجمله که موافق مطلب
 باشد و خذ حرف میباید نوشت مثلاً از برای طلب علم ان الله علیما حکما و از جهت نفع براعدل و الله
 یزید نفع من یشاء یا آنکه اید و نفع الله نفعاً عزیزاً و از برای نفع نیز مهیت اید یا اید انا فتنا لك فتناً مبیناً
 از جهت طلب عمرات الله کان عفواً قلیلاً از برای اجابت دعا و قال ربکم ادعونی استجب یا آنکه قاده و صلحیت
 له الدین از برای جاه و قبول عامه و نعم الوهمه للی القیوم از برای لطف رات الله بکم لرفیع رحیم و از برای
 خلاصی از عذاب فتن من القوم الظالمین یا و نجیناه و اهل من الكرب از برای غالب شدن فات حزب الله هم الغالبون
 یا آنکه ان الله هو القوی العزیز از برای ایمین بودن انکم حساب الله و نعم الکیل یا نعم المولی و نعم النصیر
 یا سبحانک انت ولینا یا ان کل نقص لنا علیها حافظ از برای طلب منفق و ترفیق من ثناء بغير حساب یا بثیر
 بنعمه من الله یا قاتل الغیور عند الله الرفق یا قاتلنا لهم رزقاً کریماً از برای عزت نفوس من ثناء و تذلل من ثناء
 از برای غلبه بر رات الله هو العلی العزیز از برای دفع هم و دفع غم لا یخزنهم القزع الا کبر یا ات الله هو الغنی الحمید
 از برای دفع هم و دفع از برای بطعین و یقین از برای دفع هم و دفع غم لا یخزنهم القزع الا کبر یا ات الله هو الغنی الحمید
 قال هذا ذلک بیننا و بینک یا قاتلنا بینهم العداوة و البغضاء از برای ابطال سحر و لا یصلح السحر
 حیث اف از برای دفع شدت سیل الله بعد عسر لیر از برای دفع تب یا تا مکنید بره و سلاماً
 از برای دفع هم و دفع از برای استقام و من عدا و یستقیم الله منه از برای عقد لسان الیوم
 نغم علی افراهم الا غنیماء فاعینهم فاعینهم یا آنکه من یکم عی فیهم لا یقولون از برای
 احسان یافتن از امر احسن کما احسن الله الیک از برای خلاصی از جبر
 یا ک نفید و یا ک نستعین از برای از دیار نعمت الحمد لله رب العالمین

[illegible]

خدا را در مقام یکتا				برای سر و پایا و پیمان				برای بخت و سیر و نمود				شماره بزرگ و کوچک و قدر و انداز			
یک نیت سال به وضع دل نکر				برای زمانه شطرنج باطل و نیک				یک نیت ماه و سال نکر				اصابع کف و پا و نوا تا قریان			
جهت صفت مزید				جهت صفت و دود				جهت حصول ملایم باسط				جهت دفع دشمن شکو			
۱	۱۴	۱۱	۸	۱۳	۱	۸	۱۱	۱۳	۱	۸	۱۱	۱۳	۱	۸	۱۱
۱۲	۷	۲	۱۳	۷	۱۲	۱۳	۲	۷	۱۲	۱۳	۲	۷	۱۲	۱۳	۲
۶	۹	۱۶	۳	۹	۶	۳	۱۶	۹	۶	۳	۱۶	۹	۶	۳	۱۶
۱۵	۴	۵	۱۰	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵
جهت سلامت و سلام				جهت دفع آزار و زهر باطل و نیک				جهت بخت و رزق				جهت جدایی دشمن و جبار			
۱۳	۷	۹	۴	۵	۱۰	۱۵	۳	۵	۱۰	۱۵	۳	۴	۷	۹	۱۳
۱	۱۴	۱۱	۸	۱۳	۱	۸	۱۱	۱۳	۱	۸	۱۱	۱۳	۱	۸	۱۱
۱۲	۷	۲	۱۳	۷	۱۲	۱۳	۲	۷	۱۲	۱۳	۲	۷	۱۲	۱۳	۲
۱۱	۴	۵	۱۰	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵
جهت دفع جنگ و فتنه				جهت حصول ملایم و حلیم				جهت گرفتن و منع				جهت صلح و عزی			
۱۱	۴	۵	۱۰	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵
۱	۱۴	۱۱	۸	۱۳	۱	۸	۱۱	۱۳	۱	۸	۱۱	۱۳	۱	۸	۱۱
۱۲	۷	۲	۱۳	۷	۱۲	۱۳	۲	۷	۱۲	۱۳	۲	۷	۱۲	۱۳	۲
۱۱	۴	۵	۱۰	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵
جهت دفع ملخ و کبیر				جهت زراعت و بارش				جهت حاکم و سلطنت و قاهر				جهت حاکم و سلطنت و قاهر			
۱۵	۴	۵	۱۰	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵	۴	۱۵	۱۰	۵
۶	۹	۱۶	۳	۹	۶	۳	۱۶	۹	۶	۳	۱۶	۹	۶	۳	۱۶
۱۲	۷	۲	۱۳	۷	۱۲	۱۳	۲	۷	۱۲	۱۳	۲	۷	۱۲	۱۳	۲
۱	۱۴	۱۱	۸	۱۳	۱	۸	۱۱	۱۳	۱	۸	۱۱	۱۳	۱	۸	۱۱

جام و جلال و عجب اعتبار کرد و در نزد خلائق معزز و محترم بوده باشد **شمار**

به مثلیت قزو یا مثلیت یازدهم یا خمر شید

رقمك شانزده مرشاده سبع المائتين

پاپوس و ایدان پنهر مفتحت کا میدان

چه لوحی این چنین کردی رفیق برفقده جایش

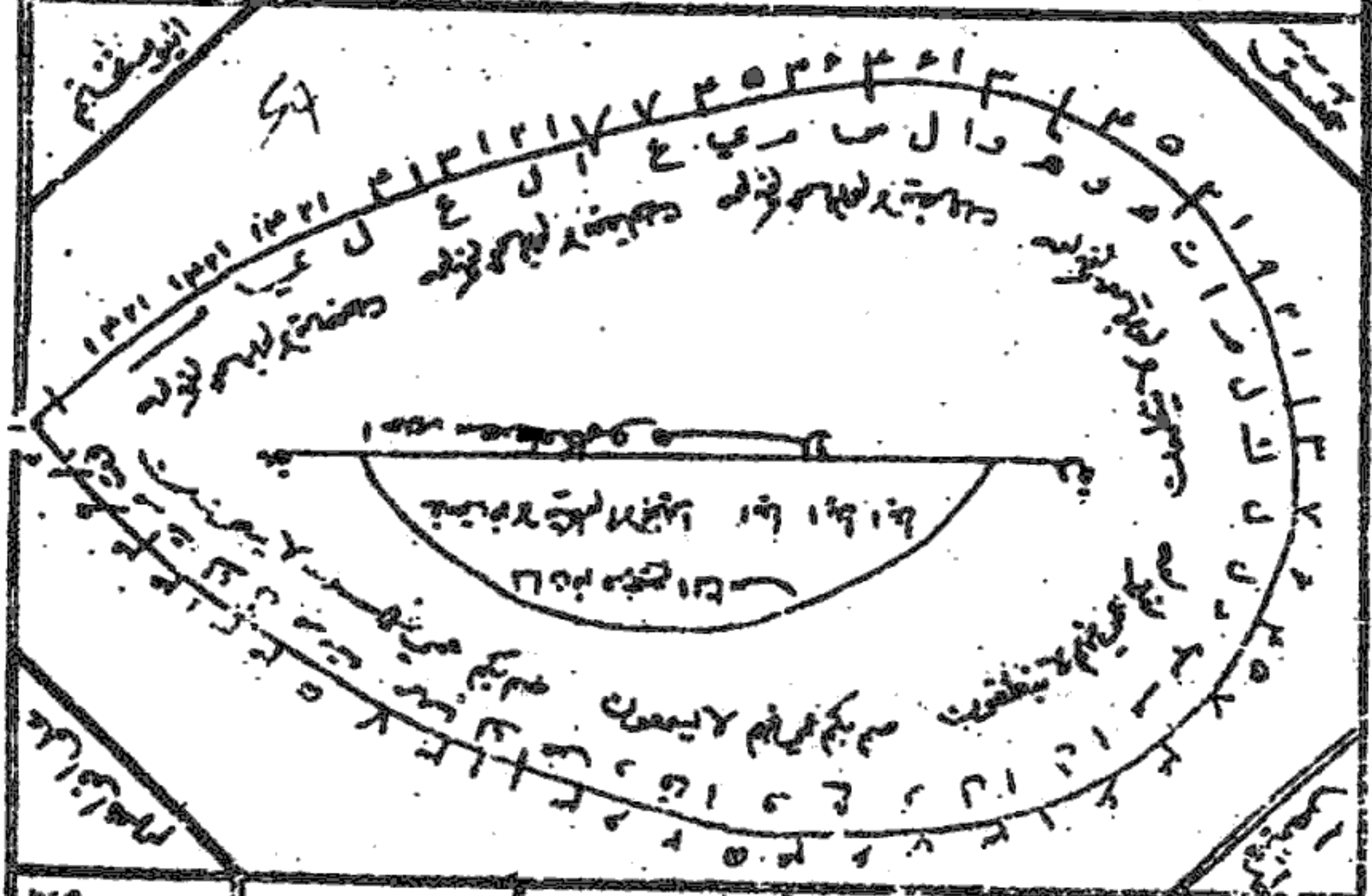
www.telasm.com

[illegible]

از جمله عقداً که بسیار مفید و مجرب و از مژده است با اذن استاد

۱۷۵ طالع منبت	۱۱۱ طالع سید	۵۵ طالع غنی	۳۳ طالع سریع	۱۱ طالع شاه	قاعده
۱۷۵ طالع منبت	۱۱۱ طالع سید	۵۵ طالع غنی	۳۳ طالع سریع	۱۱ طالع شاه	قاعده
جهت خواندن روحی ماعده پرسانند بدین نوع که فرشته شده است قسمت کنند					
از لایحه به هر سه تا ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ هر خانه که کسر واقع شود کسر را داخل نمایند					
قاعده ۱۵ در ۱۵ هزار و شصت و هشتاد را از کل عدد وضع نمایند تا باقی نماند					
پس تقاضای ولای و بیعت بنیل			پس تقاضای سال بیعتان و اردو با سبب بود		
پس تقاضای ولای و بیعت بنیل			پس تقاضای ولای و بیعت بنیل		

اگر کسی کو حلال

محمد عظیم خان

وہی کہ ملک و قوم کی ترقی کے لیے
ملک و قوم کی ترقی کے لیے
ملک و قوم کی ترقی کے لیے
ملک و قوم کی ترقی کے لیے

